

สภาระการเรียนรู้ สักคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ในหลักสูตรโรงเรียนนคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ๔
พุทธศักราช ๒๕๖๗
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษา เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หลักสูตรโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ๔ พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ได้จัดทำขึ้นตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) และเป็นไปตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักการ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้เยาวชนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

สาระการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ๔ พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ฉบับนี้ ประกอบด้วย ความสำคัญ คุณภาพผู้เรียน โครงสร้างเวลาเรียน สาระมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดรายปี คำอธิบายรายวิชา การจัดหน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ซึ่งทางโรงเรียนได้กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ๔ พุทธศักราช ๒๕๖๑ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ฉบับนี้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องและบรรลุผลตามที่ต้องการ

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง ๔ พุทธศักราช ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ด้วยความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน คณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมดำเนินการ ทางโรงเรียนจึงขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	
๑. ความนำ	๑
๒. สาระมาตรฐานการเรียนรู้	๒
๓. คุณภาพผู้เรียน	๓
๔. โครงสร้างเวลาเรียน	๔
๕. สาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี	๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๕
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒	๑๙
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓	๓๔
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๕๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕	๖๙
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖	๘๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๐๒
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๒๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	๑๔๕
รายวิชาเพิ่มเติม	๑๖๒
การป้องกันการทุจริต	๑๖๒
๖. แนวการจัดการเรียนรู้	๑๘๗
๗. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	๑๘๘
๘. สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้	๑๘๙
ภาคผนวก	๑๙๐
ก. คำอธิบายศัพท์	๑๙๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

๑. ความน่า

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรมดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศไทย และสังคมโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

- **ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม** แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

- **หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต** ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุข ในสังคมไทยและสังคมโลก

- **เศรษฐศาสตร์** การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- **ประวัติศาสตร์** เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

- **ภูมิศาสตร์** ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของ สิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

- มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

- มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข
- มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

- มาตรฐาน ส.๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ
- มาตรฐาน ส.๓.๒ เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและดำรงความเป็นไทย

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะทางกายภาพของโลกและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูล ตามกระบวนการทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนใช้ภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วิถีการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓. คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

- ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง
- ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็น ผู้มี คุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความ รับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัด ในการ ตัดสินใจ
- ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียนได้ เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของ ครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง
- ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป
- มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวและชุมชน และสามารถปรับตัวเท่า ทันการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ และมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

- ได้เรียนรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคม ประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจโดยเน้นความเป็นประเทศไทย
- ได้รับการพัฒนาความรู้และความเข้าใจ ในเรื่องศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลัก คำ สอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น
- ได้ศึกษาและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ของท้องถิ่นตนเองมาก ยิ่งขึ้น
- ได้ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจ ในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออกและ ตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การ ดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน
- มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ภัยพิบัติ ลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ใน จังหวัด ภาคและประเทศไทย สามารถเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพกับภัยพิบัติต่าง ๆ ใน ประเทศไทยและหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

- ได้เรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยเปรียบเทียบกับ ประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก เพื่อพัฒนาแนวคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

- ได้เรียนรู้และพัฒนาให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณได้รับการพัฒนาแนวคิดและขยายประสบการณ์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก ได้แก่ เอเชีย โอเชียเนีย แอฟริกา ยุโรป อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และสังคมศาสตร์
- ได้รับการพัฒนาแนวคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม
- มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ภัยพิบัติ ลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ความร่วมมือด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ เพื่อเตรียมรับมือภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๔. โครงสร้างเวลาเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน								
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
	ป.๑	ป.๒	ป.๓	ป.๔	ป.๕	ป.๖	ม.๑	ม.๒	ม.๓
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
ประวัติศาสตร์	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
ศาสนา หน้าที่พลเมือง ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
รายวิชาเพิ่มเติม									
การป้องกันการทุจริต	๔๐ ชั่วโมง						๔๐ ชั่วโมง		

๕. สารมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดรายปี

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

สารมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข			
๑	ส ๑.๑ ป.๑/๑ บอก พุทธประวัติ หรือ ประวัติของศาสนาที่ตน นับถือโดยสังเขป		➢ พุทธประวัติ ◆ ประสูติ ◆ ตรัสรู้ ◆ ปรีณิพพาน
	ส ๑.๑ ป.๑/๒ ชื่นชม และบอกแบบอย่างการ ดำเนินชีวิตและ ข้อคิด จากประวัติสาวก ชาดก/เรื่องเล่าและศา สนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด		◆ สามเณรบัณฑิต ◆ วัณณุปชาดก ◆ สุวัณณสามชาดก ◆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ◆ เจ้าพระยาสุธรรมมนตรี (หนูพร้อม)
		ส ๑.๑ ป.๑/๓ บอก ความหมาย ความสำคัญ และ เคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท ๓ ใน พระพุทธศาสนาหรือ หลักธรรม ของ ศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	➢ พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ➢ โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ◆ เบญจศีล ◆ ทำความดี ◆ เบญจธรรม ◆ สังคหวัตถุ ๔ ◆ กตัญญูทเวทิต่อพ่อแม่ และครอบครัว ◆ มงคล ๓๘ - ทำตัวดี - วาง่าย - รับผิดชอบต่อแม่ - ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๑.๑ ป.๑/๔ เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนาหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด		♦ อตตนา หิ อตตโน นาโถ (ตนแลเป็นที่พึ่งของตน) ♦ มาตา มิตตํ สเก ชเร (มารดาเป็นมิตรในเรือนของตน) ➢ ฝึกสวดมนต์และแผ่เมตตา ♦ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติ ♦ ฟังเพลงและร้องเพลงอย่างมีสติ ♦ เล่นและทำงานอย่างมีสติ ♦ ฝึกให้มีสติในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ			
	ส ๑.๒ ป.๑/๑ บำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ		➢ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัด หรือศาสนสถาน ♦ การพัฒนาทำความสะอาด ♦ การบริจาค ♦ การร่วมกิจกรรมทางศาสนา
	ส ๑.๒ ป.๑/๒ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ		➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ♦ ขึ้นเตรียมการ ♦ ขึ้นพิธีการ
		ส ๑.๒ ป.๑/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	➢ ประวัติโดยสังเขปของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ♦ วันมาฆบูชา ♦ วันวิสาขบูชา ♦ วันอาสาฬหบูชา ♦ วันอัฐมีบูชา ➢ การบูชาพระรัตนตรัย

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณี และวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรง รักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
๓	ส ๒.๑ ป.๑/๑ บอกประโยชน์และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน		♦ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน เช่น - กตัญญูกตเวทีและเคารพรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ และครู - รู้จักกล่าวขอบคุณ ขอโทษ การไหว้ผู้ใหญ่ - ปฏิบัติตาม ข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบของครอบครัวและโรงเรียน - มีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัวและโรงเรียน - มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - มีระเบียบ วินัย มีน้ำใจ ♦ ประโยชน์ของการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน
	ส ๒.๑ ป.๑/๒ ยกตัวอย่างความสามารถและความคิดของตนเอง ผู้อื่นและบอกผลจากการกระทำนั้น		♦ ลักษณะความสามารถและลักษณะ ความคิดของตนเองและผู้อื่น เช่น - ความกตัญญูกตเวที - ความมีระเบียบวินัย - ความรับผิดชอบ - ความขยัน - การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือผู้อื่น - ความซื่อสัตย์สุจริต - ความเมตตากรุณา ♦ ผลของการทำความดี เช่น - ภาควุมิใจ - มีความสุข - ได้รับการชื่นชม ยก ย่อง

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๒.๒ ป.๑/๓ มีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ และทำกิจกรรม ในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย	- กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในครอบครัว เช่น การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว การรับฟังและแสดงความคิดเห็น - กิจกรรมตามกระบวนการประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น เลือกหัวหน้าห้อง ประธานชุมนุม ประธานนักเรียน
	ส ๒.๒ ป.๑/๑ บอกโครงสร้าง บทบาท และหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน		- โครงสร้างของครอบครัวและความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว - โครงสร้างของโรงเรียน ความสัมพันธ์ของบทบาท หน้าที่ของสมาชิกในโรงเรียน
	ส ๒.๒ ป.๑/๒ ระบุบทบาท สิทธิ หน้าที่ของตนเองในครอบครัวและโรงเรียน		- ความหมายและความแตกต่างของอำนาจตามบทบาท สิทธิ หน้าที่ในครอบครัวและโรงเรียน - ใช้อำนาจในครอบครัวตามบทบาท สิทธิ หน้าที่

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๔	ส ๓.๑ ป.๑/๑ ระบุสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน		- สินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ ยาสีฟัน - สินค้าและบริการที่ได้มาโดยไม่ใช้เงิน เช่น มีผู้ให้หรือการใช้ของแลกของ - สินค้าและบริการที่ได้มาจากการใช้เงินซื้อ - ใช้ประโยชน์จากสินค้าและบริการให้คุ้มค่า

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๓.๑ ป.๑/๒ ยกตัวอย่าง การใช้ จ่ายเงินใน ชีวิตประจำวัน ที่ไม่ เกินตัวและเห็น ประโยชน์ ของการ ออม	◆ การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันเพื่อซื้อสินค้าและบริการ ◆ ประโยชน์ของการใช้เงินที่ไม่เกินตัว ◆ ประโยชน์ของการออม ◆ โทษของการใช้เงินเกินตัว ◆ วางแผนการใช้จ่าย
		ส ๓.๑ ป.๑/๓ ยกตัวอย่าง การใช้ ทรัพยากรใน ชีวิตประจำวัน อย่างประหยัด	◆ ทรัพยากรที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ดินสอ กระดาษ เสื้อผ้า อาหาร ◆ ทรัพยากรส่วนรวม เช่น โต๊ะ เก้าอี้ นักเรียน สาธารณูปโภคต่าง ๆ ◆ วิธีการใช้ทรัพยากรทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างถูกต้อง และประหยัดและคุ้มค่า
	ส ๓.๒ ป.๑/๑ อธิบาย เหตุผลความจำเป็นที่ คนต้องทำงาน อย่าง สุจริต		◆ ความหมาย ประเภทและความสำคัญของการทำงาน ◆ เหตุผลของการทำงาน ◆ ผลของการทำงานประเภทต่าง ๆ ที่มีต่อครอบครัวและสังคม ◆ การทำงานอย่างสุจริตทำให้สังคมสงบสุข

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น			
๕	ส ๔.๑ ป.๑/๑ บอกวัน เดือน ปี และการนับ ช่วงเวลา ตามปฏิทินที่ ใช้ในชีวิตประจำวัน		◆ ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน ◆ ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบจันทรคติในปฏิทิน ◆ ช่วงเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เช้าวันนี้ ตอนเย็น

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๔.๑ ป.๑/๒ เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น		- เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น รับประทานอาหาร ตื่นนอน เข้านอน เรียนหนังสือ เล่นกีฬา ฯลฯ - ใช้คำบอกช่วงเวลา แสดงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้
	ส ๔.๑ ป.๑/๓ บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง		- วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ - การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างสั้น ๆ
	ส ๔.๒ ป.๑/๑ บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย		- ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของอดีตกับปัจจุบันที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวเด็ก เช่น การใช้ควาย ไถนา รถไถนา เตาหุงต้ม ถังแกว - รถอีแต๋น - สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของ สิ่งต่าง ๆ ตามกาลเวลา
		ส ๔.๒ ป.๑/๒ บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อ ตนเองในปัจจุบัน	- เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น การย้ายบ้าน การหย่าร้าง การสูญเสียบุคคลในครอบครัว - ตัวนักเรียน และเป็นรูปธรรมชัดเจน - คุณค่าและประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น
มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย			
๖	ส ๔.๓ ป.๑/๑ อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง		- ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์ที่สำคัญของชาติไทย ได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ธงชาติ เพลงชาติ พระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์) - การเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี เคารพ ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			◆ เอกลักษณ์อื่นๆ เช่น แผนที่ประเทศไทย ประเพณีไทย อาหารไทย (อาหารไทยที่ต่างชาติดียกย่อง เช่น ต้มยำกุ้ง ผัดไทย) ที่มีความภาคภูมิใจ และมี ส่วนร่วมที่จะอนุรักษ์ไว้
	ส ๔.๓ ป.๑/๒ บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรม ในชุมชน		◆ ตัวอย่างของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน ที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น วัด ตลาด พิพิธภัณฑ์ มัสยิด โบสถ์คริสต์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ◆ คุณค่าและความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งเรียนรู้
		ส ๔.๓ ป.๑/๓ ระบุสิ่งที่ตนรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น	◆ ตัวอย่างสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เช่น สิ่งของ สถานที่ ภาษาถิ่น ประเพณี และวัฒนธรรม ฯลฯ ที่เป็น สิ่งใกล้

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๗	ส ๕.๑ ป.๑/๑ จำแนกสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น		◆ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน
	ส ๕.๑ ป.๑/๒ ระบุความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่าง ๆ		◆ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่างๆรอบตัว เช่น ที่อยู่อาศัย บ้านของเพื่อนบ้าน ถนน ต้นไม้ พุ่มไม้ ไร่ สวน ที่ราบ ภูเขา แหล่งน้ำ ◆ ทิศหลัก (เหนือ ตะวันออก ใต้ ตะวันตก) และที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๕.๒ ป.๑/๑ บอก สิ่งแวดล้อม ที่เกิด ตามธรรมชาติที่ส่งผล ต่อ ความเป็นอยู่ของ มนุษย์	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อความเป็นอยู่ ของมนุษย์ เช่น ภูมิอากาศที่มีผลต่อลักษณะที่อยู่ อาศัยและเครื่องแต่งกาย
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ใน ระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และ ใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๘	ส ๕.๑ ป.๑/๔ สังเกต และบอกการ เปลี่ยนแปลงของสภาพ อากาศ ในรอบวัน		◆ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน เช่น กลางวัน กลางคืน ความร้อนของอากาศ ฝน-เมฆ-ลม
	ส ๕.๒ ป.๑/๒ สังเกต และเปรียบเทียบการ เปลี่ยนแปลงของ สิ่งแวดล้อมเพื่อการ ปฏิบัติตัวอย่าง เหมาะสม		◆ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ◆ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตน อย่างเหมาะสม
		ส ๕.๒ ป.๑/๓ มีส่วน ร่วมในการ ดูแล สิ่งแวดล้อมที่บ้าน และห้องเรียน	◆ การปฏิบัติตนในการรักษาสิ่งแวดล้อมในบ้าน และห้องเรียน

รวม ๓๑ ตัวชี้วัด ๒๒ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๙ ตัวชี้วัดปลายทาง

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๑๐๑๑ สังคมศึกษาฯ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

เวลา ๘๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ ประวัติศาสนา ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ปฏิบัติตน มีส่วนร่วม หรือบำเพ็ญประโยชน์ต่อวัดหรือศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ การเป็นพุทธมามกะ การเป็นศาสนิกชนของศาสนา การตัดสินใจและทำกิจกรรมในครอบครัวและโรงเรียนตามกระบวนการประชาธิปไตย การจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมที่บ้านและชั้นเรียน ประโยชน์ในการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน ความสามารถและความดีของตนเองและผู้อื่น โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวและโรงเรียน สินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันที่ไม่เกินตัว การใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด เหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างประหยัด เหตุผลความจำเป็นที่คนต้องทำงานอย่างสุจริต สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทิศหลักและที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศในรอบวัน แขนงต่าง ๆ ในห้องเรียน บอกสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ สังเกตและเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม การปฏิบัติตนในการรักษาสิ่งแวดล้อมในบ้านและห้องเรียน

โดยใช้กระบวนการสังเกต การสืบเสาะหาความรู้ การเปรียบเทียบ แยกแยะสิ่งต่าง ๆ รอบๆตัว การอธิบาย ระบุ หรือยกตัวอย่าง การใช้แผนผังง่ายๆ การอภิปราย

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ ชื่นชม เห็นคุณค่าของการทำความดี การสวดมนต์แผ่เมตตา เห็นประโยชน์ของการออมเงิน เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มที่ ๑ ส ๑.๑ ป.๑/๑, ส ๑.๑ ป.๑/๒, ส ๑.๑ ป.๑/๔	ส ๑.๑ ป.๑/๓
กลุ่มที่ ๒ ส ๑.๒ ป.๑/๑, ส ๑.๒ ป.๑/๒	ส ๑.๒ ป.๑/๓
สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มที่ ๓ ส ๒.๑ ป.๑/๑, ส ๒.๑ ป.๑/๒, ส ๒.๒ ป.๑/๑, ส ๒.๒ ป.๑/๒	ส ๒.๒ ป.๑/๓
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มที่ ๔ ส ๓.๑ ป.๑/๑, ส ๓.๒ ป.๑/๑	ส ๓.๑ ป.๑/๒, ส ๓.๑ ป.๑/๓
สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ กลุ่มที่ ๗ ส ๕.๑ ป.๑/๑, ส ๕.๑ ป.๑/๒, ส ๕.๑ ป.๑/๓	ส ๕.๒ ป.๑/๑,
กลุ่มที่ ๘ ส ๕.๑ ป.๑/๔, ส ๕.๒ ป.๑/๒	ส ๕.๒ ป.๑/๓
รวม ๒๓ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๖ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๗ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ส๑๑๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ ศาสนา ของเรา	ส ๑.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๔	ส ๑.๑ ป.๑/๓	-ประวัติความสำคัญ ศาสนาของ ศาสนา -หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ	๑๐	๑๐
หน่วยที่ ๒ ศาสนิก ชนที่ดี	ส ๑.๒ ป. ๑/๑, ป.๑/๒	ส ๑.๒ ป. ๑/๓	-ประวัติสาวก -ชาดก -ศาสนิกชนตัวอย่าง	๑๐	๑๐
หน่วยที่ ๓ ครอบครัว ของฉัน	ส ๒.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒	ส ๒.๒ ป.๑/๓	-ปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการ เป็นพลเมืองดี -ค่านิยมที่ดีงาม -ประเพณีและวัฒนธรรมไทย	๙	๑๐
หน่วยที่ ๔ โรงเรียน ของฉัน	ส ๒.๒ ป.๑/๑, ป.๑/๒	ส ๒.๒ ป.๑/๓	-บทบาทหน้าที่ของสมาชิกใน ครอบครัวและโรงเรียน	๙	๑๐
หน่วยที่ ๕ ใช้จ่าย ประหยัด	ส ๓.๑ ป.๑/๑	ส ๓.๑ ป.๑/๒, ป.๑/๓	-การใช้จ่ายเงิน -ประโยชน์ของการออม -โทษของการจ่ายเงินเกินตัว -การวางแผนการใช้จ่าย	๑๐	๑๐
หน่วยที่ ๖ สร้างงาน สร้างอาชีพ	ส ๓.๒ ป.๑/๑		-ประเภทและความสำคัญของ การทำงาน -เหตุผลของการทำงาน -การทำงานอย่างสุจริต	๑๐	๑๐
หน่วยที่ ๗ เรียนรู้ สิ่งแวดล้อม	ส ๕.๑ ป.๑/๑, ป.๑/๒, ป.๑/๓, ป.๑/๔ ส ๕.๒ ป.๑/๒	ส ๕.๒ ป.๑/๑, ป.๑/๓	-จำแนกสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเอง ตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้าง ขึ้นที่บ้านและที่โรงเรียน -ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว -แผนผังแสดงตำแหน่งสิ่งต่าง ๆ ในห้องเรียน	๒๐	๑๐

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
			-การเปลี่ยนแปลงของสภาพ อากาศในรอบวัน เช่น กลางวัน กลางคืน ความร้อนของอากาศ ฝน เมฆ ลม		
ระหว่างปี				๗๘	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ			๒	๓๐
รวม				๘๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เรียงลำดับเหตุการณ์ ในชีวิตประจำวัน ตามวันเวลาที่เกิดขึ้น ประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย สถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจ ในท้องถิ่น

โดยใช้การอธิบาย กระบวนการคิดวิเคราะห์ การสังเกต การเปรียบเทียบ กระบวนการกลุ่ม การสำรวจตรวจสอบข้อมูล

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย มีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์	
กลุ่มที่ ๕ ส ๔.๑ ป.๑/๑, ส ๔.๑ ป.๑/๒, ส ๔.๑ ป.๑/๓, ส ๔.๒ ป.๑/๑	ส ๔.๑ ป.๑/๒
กลุ่มที่ ๖ ส ๔.๓ ป.๑/๑, ส ๔.๓ ป.๑/๒	ส ๔.๓ ป.๑/๓
รวม ๘ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน	
	ระหว่างทาง	ปลายทาง				
หน่วยที่ ๑ การนับช่วงเวลา และประวัติความเป็นมาของ ครอบครัว	ส ๔.๑ ป. ๑/๑, ป. ๑/๒, ป. ๑/๓		- ชื่อวัน เดือน ปี ตามระบบ สุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน - เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน ชีวิตประจำวันของนักเรียน - วิธีการสืบค้นประวัติความ เป็นมาของตนเองและ ครอบครัวอย่างง่าย ๆ	๑๐	๒๐	
หน่วยที่ ๒ ความ เปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อมและ ผลกระทบต่อตนเองใน ปัจจุบัน	ส ๔.๒ ป.๑/๑	ส ๔.๒ ป.๑/๒	- ความเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนิน ชีวิตของอดีตกับปัจจุบัน - เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น ในครอบครัว	๙	๒๐	
สอบระหว่างปี				๑	๑๐	
หน่วยที่ ๓ ความสำคัญของ สัญลักษณ์สำคัญของชาติ ไทย	ส ๔.๓ ป.๑/๑		- ความหมายและ ความสำคัญของสัญลักษณ์ สำคัญของชาติไทยที่เป็น ความภาคภูมิใจ	๙	๒๐	
หน่วยที่ ๔ แหล่ง วัฒนธรรมในชุมชน	ส ๔.๓ ป.๑/๒	ส ๔.๓ ป.๑/๓	- แหล่งวัฒนธรรมในท้องถิ่น สตูล - สิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจใน ท้องถิ่น - คุณค่าและประโยชน์ของ วัฒนธรรมท้องถิ่น	๑๐	๒๐	
ระหว่างปี			๓๙	๔๐	๓๐	๘๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)		การทดสอบ	๑	๑๐		
รวม			๔๐	๑๐๐		

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข			
๑	ส ๑.๑ ป.๒/๑ บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ		◆ พระพุทธศาสนาเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
	ส ๑.๑ ป.๒/๒ สรุปรูปพุทธประวัติ ตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวช หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด		➢ สรุปรูปพุทธประวัติ ◆ ประสูติ ○ เหตุการณ์หลังประสูติ ○ แรกนาขวัญ ○ การศึกษา ○ การอภิเษกสมรส ○ เทวทูต ๔ ○ การออกผนวช
	ส ๑.๑ ป.๒/๓ ขึ้นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด		◆ สามเณรราहुล ◆ วรุณชาดก ◆ วานรินทชาดก ◆ สมเด็จพระญาณสังวร (ศุข ใภ่เถื่อน) ◆ สมเด็จพระญาณสังวร พระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน) สมเด็จพระสังฆราช
		ส ๑.๑ ป.๒/๔ บอกความหมาย ความสำคัญ และเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือ หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด	พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล ◆ ทำความดี ○ เบญจธรรม ○ หิริ-โอตตัมปะ ○ สังคหัตถ์ ๔ ○ ขรവാสนธรรม ๔ ○ กตัญญูแก่เวที่ต่อครู อาจารย์ และโรงเรียน มงคล ๓๘ ◆ กตัญญู ◆ สงเคราะห์ญาติพี่น้อง

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			♦ -ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ♦ พุทธศาสนาสุภาสิต ♦ นิ มิตร สาส์ รูปานัน กตญญู กตเวทิตา ความกตัญญูกตเวทิตเป็นเครื่องหมายของคนดี ♦ พรหมมาติ มาตามิตโร ♦ มารดาบิดาเป็นพรหมของบุตร
		ส ๑.๑ ป.๒/๕ ขึ้นชม การทำความดี ของตนเอง บุคคลในครอบครัวและ ในโรงเรียน ตามหลักศาสนา	- ตัวอย่างการกระทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว และในโรงเรียน (ตามสาระในข้อ๔)
	ส ๑.๑ ป.๒/๖ เห็นคุณค่า และสวดมนต์ แผ่เมตตา มีสติที่เป็น พื้นฐานของสมาธิ ในพระพุทธศาสนาหรือ การพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด		♦ ฝึกสวดมนต์ ไหว้พระและแผ่เมตตา ♦ รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ ♦ ฝึกสมาธิเบื้องต้น ♦ ฝึกสติเบื้องต้นด้วยกิจกรรมการเคลื่อนไหวอย่างมีสติ ♦ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเรียน
	ส ๑.๑ ป.๒/๗ บอกชื่อ ศาสนา ศาสดา และ ความสำคัญ ของคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น ๆ		- ชื่อศาสนา ศาสดา และคัมภีร์ของศาสนาต่าง ๆ ♦ พระพุทธศาสนา ◦ ศาสดา : พระพุทธเจ้า ◦ คัมภีร์ : พระไตรปิฎก ♦ ศาสนาอิสลาม ◦ ศาสดา : มุฮัมมัด คัมภีร์ : อัลกุรอาน ♦ คริสต์ศาสนา ◦ ศาสดา : พระเยซู ◦ คัมภีร์ : ไบเบิล ♦ ศาสนาฮินดู ◦ ศาสดา : ไม่มีศาสดา คัมภีร์ : พระเวท พราหมณะ อุปนิษัท อาร์ณยกะ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ			
๒	ส ๑.๒ ป.๒/๑ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง		➢ การฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ ◆ การพนมมือ ◆ การไหว้ ◆ การกราบ ◆ การนั่ง ◆ การยืน การเดิน
		ส ๑.๒ ป.๒/๒ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การเข้าร่วมกิจกรรมและพิธีกรรม ที่เกี่ยวเนื่องกับวันสำคัญทางพุทธศาสนา ◆ ระเบียบพิธีการบูชาพระรัตนตรัย ◆ การทำบุญตักบาตร

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
๓		ส ๒.๑ ป.๒/๑ ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน	◆ ข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ หน้าที่ ที่ต้องปฏิบัติในครอบครัว โรงเรียน สถานที่สาธารณะ เช่น โรงภาพยนตร์ โบราณสถาน ฯลฯ
	ส ๒.๑ ป.๒/๒ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทย		◆ มารยาทไทย เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การทักทาย การรับประทาน
	ส ๒.๑ ป.๒/๔ เคารพในสิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น		◆ สิทธิส่วนบุคคล เช่น -สิทธิแสดงความคิดเห็น -สิทธิเสรีภาพในร่างกาย -สิทธิในทรัพย์สิน
		ส ๒.๑ ป.๒/๓ แสดงพฤติกรรม ในการยอมรับ ความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติของบุคคลอื่น	◆ การยอมรับความแตกต่างของคนในสังคม ในเรื่อง ความคิด ความเชื่อ ความสามารถ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ที่แตกต่างกันโดยปราศจากอคติ	และการปฏิบัติตนของบุคคลอื่นที่แตกต่างกัน เช่น -บุคคลย่อมมีความคิดที่มีเหตุผล -การปฏิบัติตนตามพิธีกรรมตามความเชื่อของบุคคล -บุคคลย่อมมีความสามารถแตกต่างกัน -ไม่พูดหรือแสดงอาการดูถูกรังเกียจผู้อื่นในเรื่องของรูปร่างหน้าตา สีสัน สีผิว ที่แตกต่างกัน
	ส ๒.๒ ป.๒/๑ อธิบายความสัมพันธ์ของตนเองและสมาชิก ในครอบครัวในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน		◆ ความสัมพันธ์ของตนเอง และสมาชิกในครอบครัวกับชุมชน เช่น การช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน
	ส ๒.๒ ป.๒/๒ ระบุผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจ ในโรงเรียน และชุมชน		◆ ผู้มีบทบาท อำนาจในการตัดสินใจ ในโรงเรียน และชุมชน เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ			
๔	ส ๓.๑ ป.๒/๒ บอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว		◆ การประกอบอาชีพของครอบครัว ◆ การแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม ◆ รายได้และรายจ่ายในภาพรวมของครอบครัว ◆ รายได้และรายจ่ายของตนเอง
	ส ๓.๑ ป.๒/๓ บันทึก รายรับ-รายจ่ายของตนเอง		◆ วิธีการทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตนเองอย่างง่าย ๆ ◆ รายการของรายรับที่เป็นรายได้ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ◆ รายการของรายจ่ายที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๓.๑ ป.๒/๔ สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการออม	- ที่มาของรายได้ที่สุจริต - การใช้จ่ายที่เหมาะสม - ผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้ - การออมและผลดีของการออม - การนำเงินที่เหลือมาใช้จ่ายให้เกิดประโยชน์ เช่น การช่วยเหลือสาธารณกุศล
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการ ดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการ ร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๕	ส ๓.๑ ป.๒/๑ ระบุ ทรัพยากรที่นำมาผลิต สินค้าและบริการ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน		- ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและ บริการที่ใช้ในครอบครัวและโรงเรียน เช่น ดินสอและกระดาษที่ผลิตจากไม้ รวมทั้ง เครื่องจักรและแรงงานการผลิต - ผลของการใช้ทรัพยากรในการผลิตที่ หลากหลายที่มีต่อราคา คุณค่าและประโยชน์ ของสินค้าและบริการ รวมทั้งสิ่งแวดล้อม
	ส ๓.๒ ป.๒/๑ อธิบาย การแลกเปลี่ยนสินค้า และบริการโดยวิธีต่าง ๆ		- ความหมายและความสำคัญของการ แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ - ลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าและ บริการโดยไม่ใช้เงิน รวมทั้ง การแบ่งปัน การช่วยเหลือ - ลักษณะการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ โดยการใช้เงิน
		ส ๓.๒ ป.๒/๒ บอก ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ซื้อ และผู้ขาย	- ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ผลิตและผู้บริโภคพอสังเขป - ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในการ กำหนดราคาสินค้าและบริการ - ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ทำให้สังคมสงบสุข และประเทศมั่นคง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น			
๖	ส ๔.๑ ป.๒/๑ ใช้คำ ระบุเวลาที่แสดง เหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต		◆ คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีต ปัจจุบัน และ อนาคต เช่น วันนี้ เมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ เดือน นี้ เดือนหน้า เดือนก่อน ◆ วันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทินที่แสดง เหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน ◆ ใช้คำบอกช่วงเวลา อดีต ปัจจุบัน อนาคต แสดงเหตุการณ์ได้
	ส ๔.๑ ป.๒/๒ ลำดับ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน ครอบครัว หรือ ในชีวิต ของตนเองโดยใช้ หลักฐานที่เกี่ยวข้อง		◆ วิธีการสืบค้นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว ที่เกิด ขึ้นกับตนเองและครอบครัว โดยใช้ หลักฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาพถ่าย ◆ สื่อบัตร ทะเบียนบ้าน ◆ ใช้คำที่บอกช่วงเวลาแสดงเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือในชีวิตตนเอง ◆ ใช้เส้นเวลา (Time Line) ลำดับเหตุการณ์ ที่ เกิดขึ้นได้
	ส ๔.๒ ป.๒/๑ สืบค้น ถึงการเปลี่ยนแปลงใน วิธีชีวิตประจำวัน ของ คนในชุมชนของตนจาก อดีตถึงปัจจุบัน		◆ วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย ๆ เช่น การ สอบถามพ่อแม่ ผู้รู้ ◆ วิธีชีวิตของคนในชุมชน เช่น การประกอบ อาชีพ การแต่งกาย การสื่อสาร ประเพณี ในชุมชน จากอดีต ถึงปัจจุบัน ◆ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนใน ชุมชน
		ส ๔.๒ ป.๒/๒ อธิบาย ผลกระทบ ของการ เปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิต ของคนในชุมชน	◆ การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนในชุมชน ทางด้านต่าง ๆ ◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิต ของคนในชุมชน

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และดำรงความเป็นไทย			
๓		ส ๔.๓ ป.๒/๒ ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้	♦ ตัวอย่างของวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น การทำความเคารพ อาหารไทย ภาษาไทย ประเพณีสงกรานต์ ฯลฯ ♦ คุณค่าของวัฒนธรรม และประเพณีไทย ที่มีต่อสังคมไทย ♦ ภูมิปัญญาของคนไทยในท้องถิ่นของนักเรียน
	ส ๔.๓ ป.๒/๑ ระบุบุคคลที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่น หรือประเทศชาติ		♦ บุคคลในท้องถิ่นที่ทำคุณประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์วัฒนธรรม และความมั่นคงของท้องถิ่น และประเทศชาติ ในอดีตที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง ♦ ผลงานของบุคคลในท้องถิ่นที่น่าภาคภูมิใจ

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปและใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ				
๘			ส ๕.๑ ป.๒/๑ ระบุสิ่งแวดล้อม ทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน	♦ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน
	ส ๕.๑ ป.๒/๒ ระบุตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพ ของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่ายและลูกโลก			♦ ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่ายและลูกโลก เช่น ภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ดันไม้ ทะเล

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปลงและใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ				
๙	ส ๕.๑ ป.๒/๓ สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์			◆ ความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ เช่น ข้างขึ้นข้างแรม ฤดูกาลต่าง ๆ
			ส ๕.๒ ป.๒/๓ อธิบาย ความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์	◆ ความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์
มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน				
๑๐	ส ๕.๒ ป.๒/๑ อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น			◆ ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นในการดำเนินชีวิต
	ส ๕.๒ ป.๒/๒ จำแนกและใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้ว ไม่หมดไป ที่ใช้แล้วหมดไป และสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้อย่างคุ้มค่า			◆ ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ - ใช้แล้วไม่หมดไป เช่น อากาศ แสงอาทิตย์ - ใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ ถ่านหิน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ - สร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ เช่น น้ำ ดิน ป่าไม้ สัตว์ป่า ◆ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			ส ๕.๒ ป.๒/๔ มีส่วนร่วมในการ จัดการ สิ่งแวดล้อมใน โรงเรียน	◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อโรงเรียน ◆ การรักษาและฟื้นฟู สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

รวม ๓๔ ตัวชี้วัด ๒๒ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๒ ตัวชี้วัดปลายทาง

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๒๑๐๑ สังคมศึกษาฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธประวัติ ชื่อศาสนา ศาสดา ความหมายและความสำคัญของ
หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่นๆ ชื่นชมและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตามหลักธรรมและ
พิธีกรรมของศาสนา ปฏิบัติตนตามกฎ กติกา ของสังคม ยอมรับและเคารพในสิทธิของผู้อื่น ระบุทรัพยากรใน
ท้องถิ่น บอกที่มาของรายได้รายจ่าย บันทึกรายรับรายจ่าย สรุปผลดีของการออม อธิบายการแลกเปลี่ยน
สินค้าและบอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ใช้คำที่แสดงเหตุการณ์ในอดีต / ปัจจุบัน และอนาคต
สืบค้นและอธิบายถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ชื่นชมบุคคลในท้องถิ่นที่ทำ
คุณประโยชน์ต่อส่วนรวม ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีและดำรงรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ระบุสิ่งแวดล้อม
ทางธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งปรากฏระหว่างบ้านกับโรงเรียน ตำแหน่งและลักษณะทางกายภาพ ของสิ่ง
ต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนที่ แผนที่ รูปถ่าย และลูกโลก สังเกตและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และ
ดวงจันทร์ที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ ข้างขึ้น ข้างแรม ฤดูกาลต่าง ๆ อธิบายความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทาง
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นในการดำเนินชีวิต จำแนกประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ผลกระทบของ
การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อโรงเรียน มีส่วนร่วมในการรักษาและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม ทักษะการสำรวจ ทักษะการสังเกต ทักษะการสืบค้นข้อมูล
ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการเรียงลำดับ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการสรุปย่อ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความซื่อสัตย์
สุจริต มีจิตสาธารณะ รักความเป็นไทย มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มที่ ๑ ส ๑.๑ ป.๒/๑, ส ๑.๑ ป.๒/๒, ส ๑.๑ ป.๒/๓, ส ๑.๑ ป.๒/๖, ส ๑.๑ ป.๒/๗	ส ๑.๑ ป.๒/๔, ส ๑.๑ ป.๒/๕
กลุ่มที่ ๒ ส ๑.๒ ป.๒/๑	ส ๑.๒ ป.๒/๒
สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มที่ ๓ ส ๒.๑ ป.๒/๒, ส ๒.๑ ป.๒/๔, ส ๒.๒ ป.๒/๑, ส ๒.๒ ป.๒/๒	ส ๒.๑ ป.๒/๑, ส ๒.๑ ป.๒/๓
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มที่ ๔ ส ๓.๑ ป.๒/๒, ส ๓.๑ ป.๒/๓	ส ๓.๑ ป.๒/๔
กลุ่มที่ ๕ ส ๓.๑ ป.๒/๑, ส ๓.๒ ป.๒/๑	ส ๓.๒ ป.๒/๒
สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ กลุ่มที่ ๘ ส ๕.๑ ป.๒/๒	ส ๕.๑ ป.๒/๑
กลุ่มที่ ๙ ส ๕.๑ ป.๒/๓	ส ๕.๒ ป.๒/๓
กลุ่มที่ ๑๐ ส ๕.๒ ป.๒/๑, ส ๕.๒ ป.๒/๒	ส ๕.๒ ป.๒/๔
รวม ๒๘ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๘ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๑๐ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ส๑๒๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ ศาสนาใน ชุมชน	ส ๑.๑ ป. ๒/๑, ป. ๒/๒, ป. ๒/๓, ป. ๒/๗	ส ๑.๑ ป. ๒/๕	-ความสำคัญของพุทธศาสนาหรือ ศาสนาที่ตนนับถือ -พุทธประวัติ หรือศาสนาที่นับถือ -พุทธสาวก พุทธสาวิกา -ชาดก -ศาสนิกชนตัวอย่าง	๑๐	๕
หน่วยที่ ๒ หลักธรรม และพิธีกรรมทาง ศาสนา	ส ๑.๑ ป. ๒/๖	ส ๑.๑ ป.๒/๔	-พระรัตนตรัย -พุทธศาสนสุภาษิต -การฝึกสมาธิ	๑๐	๕
หน่วยที่ ๓ วันสำคัญ ทางศาสนา	ส ๑.๒ ป. ๒/๑	ส ๑.๒ ป. ๒/๒	-กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา	๑๐	๕
หน่วยที่ ๔ การปฏิบัติ ตนตามศาสนพิธี และ พิธีกรรมทางศาสนา ฯลฯ	ส ๑.๒ ป. ๒/๑	ส ๑.๒ ป. ๒/๒	-การเข้าร่วมพิธีกรรมในศาสนาที่ ตนนับถือ	๑๐	๕
หน่วยที่ ๕ กฎ กติกา และระเบียบ ปฏิบัติในชุมชน	ส ๒.๑ ป. ๒/๒	ส ๒.๑ ป. ๒/๑	-ข้อตกลง กฎกติกา ระเบียบ หน้าที่ -กิริยามารยาทไทย	๓	๓
หน่วยที่ ๖ สิทธิ เสรีภาพส่วนบุคคล	ส ๒.๑ ป. ๒/๔	ส ๒.๑ ป. ๒/๓	-ความแตกต่างของคนในสังคม -สิทธิและเสรีภาพของตนเองและ ผู้อื่น	๓	๒
หน่วยที่ ๗ ครอบครัว และชุมชน	ส ๒.๒ ป. ๒/๑	ส ๒.๑ ป. ๒/๓	-ความสัมพันธ์ของตนเองใน ครอบครัวกับชุมชน	๒	๕
หน่วยที่ ๘ บทบาท ผู้นำในชุมชน	ส ๒.๒ ป. ๒/๒	ส ๒.๑ ป. ๒/๓	-บทบาทอำนาจของผู้นำในชุมชน	๒	๕

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน	
	ระหว่างทาง	ปลายทาง				
หน่วยที่ ๙ การผลิต สินค้าและการบริการ ในชุมชน	ส ๓.๑ ป. ๒/๑	ส ๓.๒ ป. ๒/๒	-การนำทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต	๓	๕	
หน่วยที่ ๑๐ รายได้ และรายจ่ายของ ครอบครัว	ส ๓.๑ ป. ๒/๒, ป. ๒/๓	ส ๓.๑ ป. ๒/๔	-รายได้และรายจ่ายของตนเอง และครอบครัว	๓	๕	
หน่วยที่ ๑๑ การ แลกเปลี่ยนสินค้าและ บริการในชุมชน	ส ๓.๒ ป. ๒/๑	ส ๓.๒ ป. ๒/๒	-ความหมายและความสำคัญของ สินค้า -ลักษณะการแลกเปลี่ยนสินค้า และบริการ	๓	๕	
หน่วยที่ ๑๒ ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ซื้อและผู้ขายใน ชุมชน	ส ๓.๒ ป. ๒/๑	ส ๓.๒ ป. ๒/๒	-ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อ และผู้ขาย ผู้ผลิตและผู้บริโภค	๔	๕	
หน่วยที่ ๑๓ ธรรมชาติรอบบ้าน และโรงเรียน	ส ๕.๑ ป. ๒/๑ ส ๕.๒ ป.๒/๒	ส ๕.๒ ป. ๒/๓ ส ๕.๒ ป. ๒/๔	-สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับที่ มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งปรากฏระหว่าง บ้านกับโรงเรียน	๕	๕	
หน่วยที่ ๑๔ แผนที่ และเครื่องมือทาง ภูมิศาสตร์ อย่างง่าย	ส ๕.๑ ป. ๒/๒	ส ๕.๑ ป. ๒/๑	-ตำแหน่งและลักษณะทาง กายภาพของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏใน แผนที่ แผนที่ แผนผัง รูปถ่ายและลูกโลก เช่น ภูเขา ที่ราบ แม่น้ำ ต้นไม้ ทะเล	๕	๕	
หน่วยที่ ๑๕ ปรากฏการณ์ระหว่าง โลก ดวงอาทิตย์ และ ดวงจันทร์	ส ๕.๑ ป. ๒/๓	ส ๕.๑ ป. ๒/๑	-ความสัมพันธ์ระหว่างโลก ดวง อาทิตย์และดวงจันทร์ที่ทำให้เกิด ปรากฏการณ์ เช่น ข้างขึ้น ข้างแรม ฤดูกาลต่าง ๆ	๕	๕	
ระหว่างปี				๗๘	๓๐	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)			การทดสอบ	๒		๓๐
รวม			๘๐	๑๐๐		

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำระบุเวลาที่แสดงเหตุการณ์ ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ลำดับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นรอบครัวหรือในชีวิตของตนเอง โดยใช้หลักฐานที่เกี่ยวข้อง สืบค้นถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต ประจำวันของคนในชุมชนของตนจากอดีตถึงปัจจุบัน อธิบายผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนระบอบบุคคล ที่ทำประโยชน์ต่อท้องถิ่น หรือประเทศชาติยกตัวอย่างวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้

โดยใช้การอธิบาย การสังเกต การเปรียบเทียบ กระบวนการกลุ่ม การสำรวจตรวจสอบข้อมูล กระบวนการคิดวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย มีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ประวัติศาสตร์	
กลุ่มที่ ๖ ส ๔.๑ ป.๒/๑, ส ๔.๑ ป.๒/๒, ส ๔.๒ ป.๒/๑	ส ๔.๒ ป. ๒/๒
กลุ่มที่ ๗ ส ๔.๓ ป.๒/๑	ส ๔.๓ ป.๒/๒
รวม ๖ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ คำระบุ เวลาที่แสดงเหตุการณ์ ในอดีต ปัจจุบันและ อนาคต	ส ๔.๑ ป. ๒/๑	ส ๔.๒ ป. ๒/๒	-คำที่แสดงช่วงเวลาในอดีต ปัจจุบันและ อนาคต -วันสำคัญที่ปรากฏในปฏิทิน	๖	๒๐
หน่วยที่ ๒ เหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว หรือชีวิตตนเอง	ส ๔.๑ ป. ๒/๒	ส ๔.๒ ป. ๒/๒	-วิธีการสืบค้นเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้วที่ เกิดขึ้นในครอบครัวหรือชีวิตตนเอง	๖	๒๐
หน่วยที่ ๓ วิถีชีวิตของ คนในชุมชน	ส ๔.๒ ป. ๒/๑	ส ๔.๒ ป. ๒/๒	-วิธีการสืบค้นข้อมูลอย่างง่าย -การเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตของคนใน ชุมชนในด้านต่าง ๆ -ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อ วิถีชีวิตของคนในชุมชน	๗	๒๐
สอบระหว่างปี				๑	๑๐
หน่วยที่ ๔ บุคคล สำคัญในท้องถิ่น	ส ๔.๓ ป.๒/๑		-บุคคลที่ทำประโยชน์แก่ท้องถิ่นหรือ ประเทศชาติ -ผลงานของบุคคลในท้องถิ่นที่น่า ภาคภูมิใจ	๙	
หน่วยที่ ๕ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิ ปัญญาไทย		ส ๔.๓ ป.๒/๒	-ตัวอย่างของวัฒนธรรมประเพณีไทย -คุณค่าของวัฒนธรรมและประเพณีไทย ที่มีต่อสังคมไทย -ภูมิปัญญาของคนไทย	๑๐	๒๐
ระหว่างปี				๓๘	๘๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)			การทดสอบ	๑	๒๐
รวม				๔๐	๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข			
๑	ส ๑.๑ ป.๓/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย		◆ ความสัมพันธ์ของพระพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การสวดมนต์ การทำบุญ ใส่บาตร การแสดงความเคารพ การใช้ภาษา ◆ พระพุทธศาสนามีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานทางวัฒนธรรมไทยอันเกิดจากความศรัทธา เช่น วัด ภาวนา พระพุทธรูป วรรณคดี สถาปัตยกรรมไทย
	ส ๑.๑ ป.๓/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่การบำเพ็ญเพียร จนถึงปรินิพพาน หรือประวัติของศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด		◆ สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ การบำเพ็ญเพียร ◆ ผจญมาร ◆ ตรัสรู้ ◆ ปฐมเทศนา ◆ ปรินิพพาน
	ส ๑.๑ ป.๓/๓ ชื่นชมและบอกแบบอย่างการดำเนินชีวิตและ ข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด		◆ สามเณรสังกัจจาย ◆ อารามพุกษาดก ◆ มหาวาณิชชาดก ◆ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) ◆ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
	ส ๑.๑ ป.๓/๔ บอกความหมายความสำคัญของพระไตรปิฎกหรือคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ		◆ ความสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น เป็นแหล่งอ้างอิงของหลักธรรมคำสอน
		ส ๑.๑ ป.๓/๕ แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย และปฏิบัติตามหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนาหรือ	-พระรัตนตรัย ◆ ศรัทธา -โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล ◆ ทำความดี

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		หลักธรรม ของศาสนาที่ ตนนับถือ ตามที่กำหนด	- เบญจธรรม - สติ-สัมปชัญญะ - สังคหวัตถุ ๔ - ฆราวาสธรรม ๔ - อรรถ ๓ (อรรถัตถะ, ปรัถะ, อุภยัตถะ) กตัญญูกตเวทิต่อชุมชน, สิ่งแวดล้อม มงคล ๓๘ - รู้จักให้ - พุดไฟเราะ - อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ♦ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจัดการและเจริญ ปัญญา) พุทธศาสนสุภาษิต ♦ ทพมานิ ปิโย โหติ ผู้ให้อย่อมเป็นที่รัก ♦ โมกโข กลยาณียา สารุ เปล่งวาจาไพเราะให้สำเร็จประโยชน์
	ส ๑.๑ ป.๓/๖ เห็น คุณค่าและสวดมนต์ แผ่ เมตตา มีสติที่เป็น พื้นฐานของสมาธิใน พระพุทธศาสนา หรือ การพัฒนาจิต ตาม แนวทางของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด		- ฝึกสวดมนต์ ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา - รู้ความหมายและประโยชน์ของสติและสมาธิ - รู้ประโยชน์ของการฝึกสติ - ฝึกสมาธิเบื้องต้นด้วยการนับลมหายใจ - ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่าง มีสติ - ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนา ที่ตนนับถือและ ศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ ตนนับถือ			
๒	ส ๑.๑ ป.๓/๗ บอกชื่อ ความสำคัญ และปฏิบัติ ตนได้ อย่างเหมาะสม ต่อศาสนวัตถุ ศาสน สถาน และศาสนบุคคล ของศาสนาอื่นๆ		- ชื่อและความสำคัญของศาสนวัตถุ ศาสนสถานและ ศาสนบุคคล ในพระพุทธศาสนา ศาสนาอิสลาม คริสต์ศาสนา ศาสนาฮินดู - การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อศาสนวัตถุ ศาสนสถานและศาสนบุคคลในศาสนาอื่น ๆ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๑.๒ ป.๓/๑ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวก ศาสนาสถานที่ศาสนวัตถุของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดได้ถูกต้อง		➢ ฝึกปฏิบัติมรรยาทชาวพุทธ ◆ การลุกขึ้นยืนรับ ◆ การต้อนรับ ◆ การรับ – ส่งสิ่งของแก่พระภิกษุ ◆ มรรยาทในการสนทนา ◆ การสำรวมกิริยามารยาท การแต่งกายที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในวัดและพุทธสถาน ◆ การดูแลรักษาศาสนวัตถุและศาสนสถาน
		ส ๑.๒ ป.๓/๒ เห็นคุณค่าและ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การอาราธนาศีล ◆ การสมาทานศีล ◆ เครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา การจัดโต๊ะหมู่บูชา
	ส ๑.๒ ป.๓/๓ แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ		➢ ความเป็นมาของการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ◆ ขั้นตอนเตรียมการ ◆ ขั้นตอนพิธีการ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข			
๓		ส ๒.๑ ป.๓/๑ สรุปประโยชน์และ ปฏิบัติตนตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น	◆ ประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัว เช่น การแสดงความเคารพและการเชื่อฟังผู้ใหญ่ การกระทำกิจกรรมร่วมกัน ในครอบครัว ◆ ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เช่น การเข้าร่วมประเพณีทางศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ประโยชน์ของการปฏิบัติตามประเพณีและวัฒนธรรมในครอบครัวและท้องถิ่น
	ส ๒.๑ ป.๓/๒ บอกพฤติกรรม การดำเนินชีวิตของตนเองและผู้อื่นที่อยู่ในกระแส		◆ พฤติกรรมของตนเองและเพื่อนๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การทักทาย การทำความเคารพ การปฏิบัติตามศาสนพิธี การรับประทานอาหาร การใช้ภาษา

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	วัฒนธรรมที่หลากหลาย		(ภาษาถิ่นกับภาษาราชการ และภาษาอื่นๆ ฯลฯ) ♦ สาเหตุที่ทำให้พฤติกรรมการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของนักเรียน และผู้อื่นแตกต่างกัน
	ส ๒.๑ ป.๓/๓ อธิบายความสำคัญของวันหยุดราชการที่สำคัญ		♦ วันหยุดราชการที่สำคัญ เช่น - วันหยุดเกี่ยวกับชาติและพระมหากษัตริย์ เช่น วันจักรี วันรัฐธรรมนูญ วันฉัตรมงคล วันเฉลิมพระชนมพรรษา - วันหยุดราชการเกี่ยวกับศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา - วันหยุดราชการเกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม เช่น วันสงกรานต์ วันพีฆฆฆฆ
	ส ๒.๑ ป.๓/๔ ยกตัวอย่างบุคคลซึ่งมีผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน		♦ บุคคลที่มีผลงานเป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่นของตน ♦ ลักษณะผลงานที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและท้องถิ่น
มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
๔	ส ๒.๒ ป.๓/๑ ระบุบทบาทหน้าที่ของสมาชิกของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย		♦ บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน ♦ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามกระบวนการประชาธิปไตย
	ส ๒.๒ ป.๓/๒ วิเคราะห์ความแตกต่างของกระบวนการ การตัดสินใจในชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชนโดยวิธีการออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง		♦ การออกเสียงโดยตรงและการเลือกตัวแทนออกเสียง

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๒.๒ ป.๓/๓ ยกตัวอย่าง การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียนและชุมชน ที่เป็นผลจากการตัดสินใจของบุคคลและกลุ่ม	♦ การตัดสินใจของบุคคลและกลุ่มที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน - การเปลี่ยนแปลงในชั้นเรียน เช่น การเลือกหัวหน้าห้อง การเลือกคณะกรรมการห้องเรียน - การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน เช่น เลือกประธานนักเรียน เลือกคณะกรรมการนักเรียน ♦ การเปลี่ยนแปลงในชุมชน เช่น การเลือกผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิก อบต. อบจ.

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๕	ส ๓.๑ ป.๓/๑ จำแนกความต้องการและความจำเป็นในการใช้สินค้าและบริการในการดำรงชีวิต		♦ สินค้าที่จำเป็นในการดำรงชีวิตที่เรียกว่าปัจจัย ๔ ♦ สินค้าที่เป็นความต้องการของมนุษย์อาจ เป็นสินค้าที่จำเป็นหรือไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ♦ ประโยชน์และคุณค่าของสินค้าและบริการที่สนองความต้องการของมนุษย์ ♦ หลักการเลือกสินค้าที่จำเป็น ♦ ความหมายของผู้ผลิตและผู้บริโภค
		ส ๓.๑ ป.๓/๒ วิเคราะห์การใช้จ่าย ของตนเอง	♦ ใช้บัญชีรับจ่ายวิเคราะห์การใช้จ่ายที่จำเป็นและเหมาะสม ♦ วางแผนการใช้จ่ายเงินของตนเอง ♦ วางแผนการแสวงหารายได้ที่สุจริตและเหมาะสม ♦ วางแผนการนำเงินที่เหลือจ่ายมาใช้อย่างเหมาะสม
	ส ๓.๑ ป.๓/๓ อธิบายได้ว่าทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดมีผลต่อการ		♦ ความหมายของผู้ผลิตและผู้บริโภค ♦ ความหมายของสินค้าและบริการ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ผลิตและบริโภคสินค้าและบริการ		♦ ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความหายากของทรัพยากรกับความต้องการของมนุษย์ที่มีไม่จำกัด
	ส ๓.๒ ป.๓/๑ บอกลินค้าและบริการที่รัฐจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน		♦ สินค้าและบริการที่ภาครัฐทุกระดับจัดหาและให้บริการแก่ประชาชน เช่น ถนน โรงเรียน สวนสาธารณะ การสาธารณสุข การบรรเทาสาธารณภัย
	ส ๓.๒ ป.๓/๒ บอกความสำคัญของภาษีและบทบาทของประชาชนในการเสียภาษี		♦ ความหมายและความสำคัญของภาษีที่รัฐนำมาสร้างความเจริญและให้บริการแก่ประชาชน ♦ ตัวอย่างของภาษี เช่น ภาษีรายได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม ฯลฯ ♦ บทบาทหน้าที่ของประชาชนในการเสียภาษี
	ส ๓.๒ ป.๓/๓ อธิบายเหตุผลการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง		♦ ความสำคัญและผลกระทบของการแข่งขันทางการค้าที่มีผลทำให้ราคาสินค้าลดลง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น			
๖	ส ๔.๑ ป.๓/๑ เทียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน		♦ ที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน เช่น พุทธศักราช คริสต์ศักราชอย่างสังเขป (ถ้าเป็นมุสลิมควรเรียนฮิจเราะห์ศักราชด้วย) ♦ วิธีการเทียบ พ.ศ. เป็น ค.ศ. หรือ ค.ศ. เป็น พ.ศ. ♦ ตัวอย่างการเทียบศักราช ในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ปีเกิดของนักเรียน เป็นต้น
	ส ๔.๑ ป.๓/๒ แสดงลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียน		♦ วิธีการสืบค้นเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยใช้หลักฐาน และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	และชุมชนโดยรอบ หลักฐานและ แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง		◆ ใช้เส้นเวลา (Time Line) ลำดับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนและชุมชน
	ส ๔.๒ ป.๓/๑ ระบุ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ การตั้งถิ่นฐานและ พัฒนาการของชุมชน		◆ ปัจจัยการตั้งถิ่นฐานของชุมชนซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย ทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม เช่น ความ เจริญทางเทคโนโลยี การคมนาคม ความปลอดภัย ◆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของชุมชนทั้ง ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ และปัจจัยทางสังคม
	ส ๔.๒ ป.๓/๒ สรุป ลักษณะที่สำคัญของ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและ วัฒนธรรมของชุมชน		◆ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมชุมชน ของตนที่เกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัย ทางสังคม
		ส ๔.๒ ป.๓/๓ เปรียบเทียบ ความ เหมือนและความต่าง ทางวัฒนธรรมของชุมชน ตนเองกับ ชุมชนอื่น ๆ	◆ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของ ชุมชนอื่นๆ ที่มีความเหมือนและความต่างกับชุมชน ของตนเอง
มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย			
๗	ส ๔.๓ ป.๓/๑ ระบุ พระนามและพระราช กรณียกิจ โดยสังเขป ของพระมหากษัตริย์ ไทยที่ เป็นผู้สถาปนา อาณาจักรไทย		◆ พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ โดยสังเขป ของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระเจ้า อู่ทอง) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มหาราช ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย สุโขทัย อยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ตามลำดับ
	ส ๔.๓ ป.๓/๒ อธิบายพระราช ประวัติและพระราช กรณียกิจ ของ พระมหากษัตริย์ใน รัชกาลปัจจุบัน โดยสังเขป		◆ พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และ สมเด็จพระบรมราชินีนาถโดยสังเขป
		ส ๔.๓ ป.๓/๓ เล่า วิธีการของ บรรพบุรุษ	◆ วิธีการของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้อง ประเทศชาติ เช่น ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ไทยที่มีส่วนปกป้อง ประเทศชาติ	ชาวบ้านบางระจัน พระยาพิชัยดาบหัก สมเด็จพระ นเรศวรมหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๘	ส ๕.๑ ป.๓/๑ สํารวจข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในโรงเรียนและ ชุมชน โดยใช้แผนที่ แผนที่ และรูปถ่าย เพื่อแสดงความสัมพันธ์ ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง		◆ ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน ◆ แผนที่ แผนที่ และรูปถ่าย ◆ ความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง
		ส ๕.๑ ป.๓/๒ วาดแผนที่ เพื่อแสดงตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่ สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน	◆ ตำแหน่งที่ตั้งของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน เช่น สถานที่ราชการ ตลาด โรงพยาบาล ไปรษณีย์
	ส ๕.๒ ป.๓/๑ เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน		◆ สิ่งแวดล้อมของชุมชนในอดีตกับปัจจุบัน - สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ - สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
	ส ๕.๒ ป.๓/๔ อธิบายความแตกต่างของลักษณะเมืองและชนบท		◆ ลักษณะของเมืองและชนบท เช่น สิ่งปลูกสร้าง การใช้ที่ดิน การประกอบอาชีพ
	ส ๕.๒ ป.๓/๕ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ ทางกายภาพกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน		◆ ภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
๙	ส ๕.๒ ป.๓/๒ อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม และ		◆ การใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เช่น การคมนาคม บ้านเรือน และการประกอบอาชีพในชุมชน

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ทรัพยากรธรรมชาติในการสนอง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์และการประกอบอาชีพ		◆ การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน
	ส ๕.๒ ป.๓/๓ อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดมลพิษโดยมนุษย์		◆ ความหมายและประเภทของมลพิษโดยมนุษย์ ◆ สาเหตุของการเกิดมลพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์
		ส ๕.๒ ป.๓/๖ มีส่วนร่วมในการ จัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน	◆ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน ◆ การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน

รวม ๓๙ ตัวชี้วัด ๓๐ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๙ ตัวชี้วัดปลายทาง

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๓๑๐๑ สังคมศึกษาฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพุทธศาสนา องค์ประกอบของศาสนา ประโยชน์ ประวัติศาสตร์ของศาสนา ภาษาที่ใช้ในคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ หลักจริยธรรมในการพัฒนาตน การบำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน วิถีปฏิบัติเกี่ยวกับ ศาสนพิธี พิธีกรรมในวันสำคัญของศาสนา และเรียนรู้ในท้องถิ่นนักเรียน วันเข้าสู่นิต วันสารทไทยการบริหารจิต การเจริญปัญญา สติ สัมปชัญญะ ความรู้สึกได้ ความรู้ตัว ชื่นชมการทำดีของบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน ศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม การเป็นพลเมืองดีในสังคม ประชาธิปไตย การเคารพสิทธิและหน้าที่ของตนเอง บทบาทสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ สถานภาพ สิทธิของบุคคลที่พึงได้รับการคุ้มครอง การขัดเกลาของสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี การอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ของท้องถิ่น การสร้างเสริมความดี การแก้ปัญหาความขัดแย้ง กฎ กติกา ระเบียบในชุมชน ความสำคัญของกฎหมายรัฐธรรมนูญ รายรับ – รายจ่าย ผลประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับการตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม ระบบเศรษฐกิจพอเพียง อาชีพในชุมชน การแลกเปลี่ยน สินค้าและบริการความสำคัญของธนาคาร ภาษีที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน สืบหาข้อมูลทางภูมิศาสตร์ในชุมชน ใช้แผนที่ แผนที่และภาพถ่ายแสดงความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศทาง วาดแผนที่ตำแหน่งที่ตั้ง ของสถานที่สำคัญในบริเวณโรงเรียนและชุมชน เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในอดีตกับปัจจุบัน อธิบายการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ การประกอบอาชีพที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติในชุมชน อธิบายความหมายและประเภทของมลพิษโดยมนุษย์ และสาเหตุการเกิดมลพิษที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ อธิบายลักษณะของเมืองและชนบท ภูมิประเทศและภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่มีต่อชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน

โดยกระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการกลุ่มและกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านการรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีหลักธรรมในการดำเนินชีวิต ซื่อสัตย์ สุจริต อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข

รหัสตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มที่ ๑ ส ๑.๑ ป.๓/๑, ส ๑.๑ ป.๓/๒, ส ๑.๑ ป.๓/๓, ส ๑.๑ ป.๓/๔, ส ๑.๑ ป.๓/๖ กลุ่มที่ ๒ ส ๑.๑ ป.๓/๗, ส ๑.๒ ป.๓/๑, ส ๑.๒ ป.๓/๓	ส ๑.๑ ป.๓/๕ ส ๑.๒ ป.๓/๒
สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มที่ ๓ ส ๒.๑ ป.๓/๒, ส ๒.๑ ป.๓/๓, ส ๒.๑ ป.๓/๔ กลุ่มที่ ๔ ส ๒.๒ ป.๓/๑, ส ๒.๒ ป.๓/๒	ส ๒.๑ ป.๓/๑ ส ๒.๒ ป.๓/๓
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มที่ ๕ ส ๓.๑ ป.๓/๑, ส ๓.๑ ป.๓/๓ ส ๓.๒ ป.๓/๑, ส ๓.๒ ป.๓/๓, ส ๓.๒ ป.๒/๓	ส ๓.๑ ป.๓/๒

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ กลุ่มที่ ๘ ส ๕.๑ ป.๓/๑, ส ๕.๒ ป.๓/๑, ส ๕.๒ ป.๓/๔, ส ๕.๒ ป.๓/๕	ส ๕.๑ ป.๓/๒
กลุ่มที่ ๙ ส ๕.๒ ป.๓/๒, ส ๕.๒ ป.๓/๓,	ส ๕.๒ ป.๓/๖
รวม ๓๑ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒๔ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๗ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ส๑๓๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วนคะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ ความสำคัญของพุทธศาสนา	ส ๑.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒	ส ๑.๑ ป.๓/๕	-พุทธประวัติ	๖	๕
หน่วยที่ ๒ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	ส ๑.๑ ป.๓/๔	ส ๑.๑ ป.๓/๕	-หลักธรรม -มงคลชีวิต -พระไตรปิฎก -พุทธศาสนาสุภาษิต	๖	๕
หน่วยที่ ๓ ประวัติพุทธสาวกและชาดก	ส ๑.๑ ป.๓/๓	ส ๑.๑ ป.๓/๕	-ประวัติพุทธสาวก -ชาดก	๗	๕
หน่วยที่ ๔ หน้าที่ชาวพุทธ	ส ๑.๑ ป.๓/๗ ส ๑.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๓	ส ๑.๒ ป.๓/๒	-หน้าที่ชาวพุทธ -มารยาทชาวพุทธ -ชาวพุทธตัวอย่าง	๗	๕
หน่วยที่ ๕ การบริหารจัดการและการเจริญปัญญา	ส ๑.๑ ป.๓/๖	ส ๑.๒ ป.๓/๒	-การบริหาร	๗	๕
หน่วยที่ ๖ วันสำคัญทางพุทธศาสนาและศาสนพิธี	ส ๑.๒ ป.๓/๓	ส ๑.๒ ป.๓/๒	-วันสำคัญทางพุทธและศาสนาอื่น ศาสนพิธี	๗	๕
หน่วยที่ ๗ ฉันทเป็นเด็กดีของตำบล	ส ๒.๑ ป.๓/๒	ส ๒.๑ ป.๓/๑	-พลเมืองดีของตำบล -สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ของตนเอง และผู้อื่น -ยอมรับความสามารถและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น	๒	๓
หน่วยที่ ๘ การริหารงานในตำบล	ส ๒.๑ ป.๓/๓, ป.๓/๔	ส ๒.๑ ป.๓/๑	-โครงสร้างการบริหารตามกระบวนการประชาธิปไตยและสภาพบทบาท อำนาจหน้าที่ของบุคคลเกี่ยวกับการบริหาร	๒	๒

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๙ ประชาธิปไตย ในตำบล	ส ๒.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๒	ส ๒.๒ ป.๓/๓	-การมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นตาม กระบวนการประชาธิปไตย ในตำบล	๒	๓
หน่วยที่ ๑๐ สิทธิเด็ก	ส ๒.๑ ป.๓/๒	ส ๒.๑ ป.๓/๑	-สิทธิของเด็กที่ควรรู้	๒	๒
หน่วยที่ ๑๑ กฎหมายและ กติกาของการอยู่ร่วมกัน	ส ๒.๑ ป.๓/๒	ส ๒.๑ ป.๓/๑	-กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลและครอบครัว -กติกาของการอยู่ร่วมกัน	๒	๓
หน่วยที่ ๑๒ การทำงานที่ ก่อให้เกิดรายได้และภาษี	ส ๓.๒ ป.๓/๒	ส ๓.๒ ป.๓/๒	-การทำงานที่ก่อให้เกิด รายได้ในครอบครัวและ โรงเรียนอย่างมีคุณธรรม -ภาษีที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวัน	๒	๒
หน่วยที่ ๑๓ การกระจาย รายได้ การวางแผน การใช้ จ่ายของครอบครัวและ ธนาคาร	ส ๒.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๓ ส ๒.๒ ป.๓/๑	ส ๓.๒ ป.๓/๒	-การกระจายรายได้และการ วางแผนการใช้จ่ายของ ครอบครัว -การกระจายรายได้ของ ตนเอง -หน้าที่ของธนาคาร	๒	๒
หน่วยที่ ๑๔ หลัก เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นและ เศรษฐกิจพอเพียง	ส ๒.๑ ป.๓/๑	ส ๓.๒ ป.๓/๒	-ความหมายของหลัก เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น -เศรษฐกิจพอเพียงและการ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๒	๒
หน่วยที่ ๑๕ ระบบเศรษฐกิจและการ บริหารจัดการทรัพยากร	ส ๒.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๓	ส ๓.๒ ป.๓/๒	-ระบบเศรษฐกิจทุนนิยม -การผลิต การซื้อขาย แลกเปลี่ยนและการบริโภค อย่างฉลาดและคุ้มค่า	๒	๒
หน่วยที่ ๑๖ เข้าใจชุมชน	ส ๕.๑ ป.๓/๑	ส ๕.๑ ป.๓/๒	-เข้าใจสรรพสิ่งของชุมชน	๒	๒
หน่วยที่ ๑๗ ธรรมชาติ รอบชุมชน	ส ๕.๑ ป. ๓/๑	ส ๕.๑ ป.๓/๒	-ธรรมชาติและภูมิประเทศมี ส่วนในการกำหนดชุมชน	๒	๒
หน่วยที่ ๑๘ สิ่งแวดล้อม ทางวัฒนธรรมในชุมชน	ส ๕.๒ ป. ๓/๔, ป.๓/๕	ส ๕.๒ ป.๓/๖	-ชุมชนเมืองกับชุมชนชนบท -ภาวะประชากรกับ สิ่งแวดล้อม -สังคมกับวัฒนธรรมใน ชุมชน	๒	๒

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑๙ สิ่งแวดล้อม ในชุมชน กรณีศึกษาชุมชน ชาวนา	ส ๕.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๕	ส ๕.๒ ป.๓/๖	-สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ในชุมชน	๒	๒
หน่วยที่ ๒๐ แผนที่ชุมชน	ส ๕.๑ ป.๓/๑	ส ๕.๑ ป.๓/๒	-แผนผังและแผนที่	๓	๒
หน่วยที่ ๒๑ สำรวจชุมชน	ส ๕.๑ ป.๓/๑	ส ๕.๑ ป.๓/๒	-การวัดระยะทิศทางและ เครื่องมือ	๔	๔
หน่วยที่ ๒๒ การเฝ้าระวัง รักษาสีสิ่งแวดล้อมในชุมชน	ส ๕.๒ ป.๓/๒, ป.๓/๓	ส ๕.๒ ป.๓/๖	-การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใน ชุมชน	๕	๕
ระหว่างปี				๗๘	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)			การทดสอบ	๒	๓๐
รวม				๘๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาศึกษาที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาของชุมชนลักษณะที่สำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน ความเหมือนและความต่างทางวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับชุมชนอื่นๆ พระนามและพระราชกรณียกิจโดยสังเขปของพระมหากษัตริย์ไทยที่เป็นผู้สถาปนาอาณาจักรไทย พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบันโดยสังเขป วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทยที่มีส่วนปกป้อง

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง และสรุปความ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ กลุ่มที่ ๖ ส ๔.๑ ป.๓/๑, ส ๔.๑ ป.๓/๒, ส ๔.๒ ป.๓/๑, ส ๔.๒ ป.๓/๒	ส ๔.๒ ป.๓/๓
กลุ่มที่ ๗ ส ๔.๓ ป.๓/๑, ส ๔.๓ ป.๓/๒	ส ๔.๓ ป.๓/๓
รวม ๘ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รหัสวิชา ส ๑๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ เวลาในปฏิทิน และเรื่องราวในอดีตที่ส่งผล ถึงปัจจุบัน	ส ๔.๑ ป.๓/๑, ป.๓/๒		-การนับช่วงเวลาและการ เปรียบเทียบการนับ วัน เดือน ปี ตามแบบสุริยคติและ จันทรคติ -ช่วงเวลาตามแบบสุริยคติ และจันทรคติที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิต	๖	
หน่วยที่ ๒ การศึกษา ประวัติชุมชน	ส ๔.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๒	ส ๔.๒ ป.๓/๓	-การสืบค้นประวัติชุมชนของ เรา -เรื่องราวในชุมชนที่แสดง ความสัมพันธ์ของอดีต ปัจจุบันและอนาคต	๖	๑๕
หน่วยที่ ๓ การตั้งถิ่นฐาน และดำเนินชีวิตและ วัฒนธรรมชุมชน	ส ๔.๓ ป.๓/๑, ป.๓/๒	ส ๔.๓ ป.๓/๓	-ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐาน ชุมชน -การดำเนินชีวิตและ วัฒนธรรมชุมชนในอดีตและ ปัจจุบัน	๗	๑๕
สอบระหว่างปี				๑	๑๐
หน่วยที่ ๔ ความเป็นมา ของชุมชนที่สำคัญของไทย	ส ๔.๓ ป. ๓/๑, ป.๓/๒	ส ๔.๓ ป. ๓/๓	-ความเป็นมาของชุมชน สุโขทัยและชุมชนอยุธยาที่ สัมพันธ์ กับชาติไทย สัญลักษณ์และแสดงถึงความ เป็นชาติไทย	๖	๑๕
หน่วยที่ ๕ บุคคลสำคัญ ของชาติไทยประวัติและ ผลงานบุคคลสำคัญของชาติ ไทยที่มีความสัมพันธ์กับ ท้องถิ่น	ส ๔.๓ ป.๓/๑, ป.๓/๒	ส ๔.๓ ป.๓/๓	-พระราชประวัติและพระราช กรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระ พระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนาง เจ้าสิริกิติ์ พระบรมวงศานุวงศ์ ในรัชกาลปัจจุบัน -ประวัติและผลงานบุคคล สำคัญของท้องถิ่นในอดีตและ ปัจจุบัน	๖	๑๕
หน่วยที่ ๖ วัฒนธรรม และภูมิปัญญา ในชุมชน	ส ๔.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๒	ส ๔.๒ ป.๓/๓ ส ๔.๓	-วัฒนธรรมในชุมชนของเรา -ภูมิปัญญาในชุมชนของเรา	๘	๑๐

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
	ส ๔.๒ ป.๓/๑, ป.๓/๒	ป.๓/๓			
ระหว่างปี				๓๙	๘๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)			การทดสอบ	๑	๒๐
รวม				๔๐	๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข			
๑	ส ๑.๑ ป.๔/๑ อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน		◆ พระพุทธศาสนา ในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ◆ เป็นศูนย์รวมการทำความดี และพัฒนาจิตใจ เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษาหลักธรรม ◆ เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ) ◆ เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่น การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาชุมชน
	ส ๑.๑ ป.๔/๒ สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด		◆ สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ ตรัสรู้ ◆ ประกาศธรรม ได้แก่ ◦ โปรดชฎิล ◦ โปรดพระเจ้าพิมพิสาร ◦ พระอัครสาวก ◆ แสดงโอวาทปาฏิโมกข์
	ส ๑.๑ ป.๔/๓ เห็นคุณค่า และปฏิบัติตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด		◆ พระอรุเวลกัสสปะ ◆ กุฏิทูลสกชาดก ◆ มหาอุกกุสชาดก ◆ สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก ◆ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
		ส ๑.๑ ป.๔/๔ แสดงความเคารพ พระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรม โอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรม ของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ส ๑.๑	พระรัตนตรัย ศรัทธา ๔ ◆ พระพุทธ พุทธคุณ ๓ ◆ พระธรรม หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ ไตรสิกขา ◆ ศีล สมาธิ ปัญญา โอวาท ๓

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			◆ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล ○ ทุจรีต ๓ ◆ ทำความดี - เบญจธรรม - สุจรีต ๓ - พรหมวิหาร ๔ - กตัญญูกตเวทีต่อประเทศชาติ - มงคล ๓๘ - เคารพ - ถ่อมตน - ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต ◆ สุขา สงฆสส สามัคคี - ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข ◆ โลโกปตมมกิกา เมตตา - เมตตาธรรม คำจุนโลก
		ป.๔/๕ ชื่นชมการทำ ความดี ของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตาม หลักศาสนา พร้อมทั้ง บอกแนวปฏิบัติในการ ดำเนินชีวิต	- ตัวอย่างการกระทำความดีของตนเองและบุคคลใน ครอบครัว ในโรงเรียน และในชุมชน
	ส ๑.๑ ป.๔/๖ เห็น คุณค่าและสวดมนต์ แผ่ เมตตา มีสติที่เป็น พื้นฐานของสมาธิใน พระพุทธรูปหรือการ พัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด		◆ สวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและ แผ่เมตตา ■ รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและ ปัญญา ■ รู้วิธีปฏิบัติของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ■ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ ■ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็นรูป หูฟัง เสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มา กระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์ ■ - ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๑.๑ ป.๔/๗ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์		◆ หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ - เบญจศีล – เบญจธรรม - ทุจจริต ๓ – สุจจริต ๓ - พรหมวิหาร ๔ - มงคล ๓๘ - เคารพ - ถ่อมตน - ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน - พุทธศาสนสุภาษิต : ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข เมตตาธรรมค้ำจุนโลก - กตัญญูกตเวทิต่อประเทศชาติ
	ส ๑.๑ ป.๔/๘ อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป		◆ ประวัติศาสดา ○ พระพุทธเจ้า ○ มุฮัมมัด ○ พระเยซู
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และดำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ			
๒	ส ๑.๒ ป.๔/๑ อภิปรายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ		◆ ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญของ ศาสนสถาน ◆ การแสดงความเคารพต่อศาสนสถาน ◆ การบำรุงรักษาศาสนสถาน
	ส ๑.๒ ป.๔/๒ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ตามที่กำหนด		◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อพระภิกษุ ◆ การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ
		ส ๑.๒ ป.๔/๓ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง	◆ การอาราธนาศีล ◆ การอาราธนาธรรม ◆ การอาราธนาพระปริตร ◆ ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข			
๓	ส ๒.๑ ป.๔/๑ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน		◆ การเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง ◆ แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุและโบราณสถาน การพัฒนาชุมชน
	ส ๒.๑ ป.๔/๒ ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี		◆ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ■ บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ ■ บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ตามหรือสมาชิก ■ การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม
	ส ๒.๑ ป.๔/๓ วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับ ตามกฎหมาย		◆ สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิ ที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วนร่วม
	ส ๒.๑ ป.๔/๔ อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น		◆ วัฒนธรรมในภาคต่าง ๆ ของไทย ที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร
		ส ๒.๑ ป.๔/๕ เสนอวิธีการ ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ในชีวิตประจำวัน	◆ ปัญหาและสาเหตุของการเกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน ◆ แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
๔	ส ๒.๒ ป.๔/๒ อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมือง ในกระบวนการเลือกตั้ง		◆ บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง หลังการเลือกตั้ง
		ส ๒.๒ ป.๔/๑ อธิบายอำนาจ อธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย	◆ อำนาจอธิปไตย ◆ ความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๒.๒ ป.๔/๓ อธิบายความสำคัญ ของสถาบัน พระมหากษัตริย์ ตาม ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	- สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย - ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ			
๕	ส ๓.๑ ป.๔/๑ ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ		- สินค้าและบริการที่มีอยู่หลากหลายในตลาดที่มีความแตกต่างด้านราคาและคุณภาพ - ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ ผู้ขาย และ ตัวสินค้า เช่น ความพึงพอใจของผู้ซื้อ ราคาสินค้า การโฆษณา คุณภาพของสินค้า
	ส ๓.๑ ป.๔/๒ บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค		- สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค - สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ - หลักการและวิธีการเลือกบริโภค
		ส ๓.๑ ป.๔/๓ อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง	- หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง - การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การกินอาหาร การใช้จ่าย
มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๖	ส ๓.๒ ป.๔/๒ อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน		- ความหมายและประเภทของเงิน - หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ - สกุลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๓.๒ ป.๔/๑ อธิบายความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจของคน ในชุมชน	♦ อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิต ในชุมชน ♦ การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนทาง ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย การกู้หนี้ยืมสิน ♦ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น			
๗	ส ๔.๑ ป.๔/๑ นับ ช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษ และ สหัสวรรษ		♦ ความหมายและช่วงเวลาของทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ ♦ การใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษเพื่อทำ ความเข้าใจช่วงเวลาในเอกสารเช่น หนังสือพิมพ์
		ส ๔.๒ ป.๔/๑ อธิบาย การตั้งหลักแหล่ง และ พัฒนาการของมนุษย์ ยุคก่อนประวัติศาสตร์ และ ยุคประวัติศาสตร์ โดยสังเขป	♦ พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุค ประวัติศาสตร์ ในดินแดนไทยโดยสังเขป ♦ หลักฐานการตั้งหลักแหล่งของมนุษย์ ยุคก่อน ประวัติศาสตร์ในดินแดนไทยโดยสังเขป
	ส ๔.๑ ป.๔/๒ อธิบายยุค สมัยในการศึกษาประวัติ ของมนุษยชาติโดยสังเขป		♦ เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่ แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุค ประวัติศาสตร์ ♦ ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเช่น สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัย รัตนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์
	ส ๔.๑ ป.๔/๓ แยกแยะ ประเภทหลักฐานที่ใช้ใน การศึกษา ความเป็นมา ของท้องถิ่น		♦ ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่แบ่งเป็นหลักฐานชั้นต้น และหลักฐาน ชั้นรอง ♦ ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษา ความเป็นมาของท้องถิ่นของตน

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			◆ การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลักฐานขั้นต้นและหลักฐานขั้นรอง
	ส ๔.๒ ป.๔/๒ ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ		◆ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทยโดยสังเขป
มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย			
๘	ส ๔.๒ ป.๔/๒ ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติ		◆ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทยโดยสังเขป
		ส ๔.๓ ป.๔/๑ อธิบายพัฒนาการ ของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป	◆ การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป ◆ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป ◆ ประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญ สมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชาที่ ๑ (พระยาลิไทยโดยสังเขป)
	ส ๔.๓ ป.๔/๒ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ สมัยสุโขทัย		◆ ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่นภาษาไทย ศิลปกรรมสุโขทัยที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดก
	ส ๔.๓ ป.๔/๓ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยสุโขทัยที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์		◆ คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่า แก่การอนุรักษ์

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุปร และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๙	ส ๕.๑ ป.๔/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย		◆ ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดตนเอง
	ส ๕.๑ ป.๔/๒ ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญ ในจังหวัดของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย		◆ แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดของตน
	ส ๕.๑ ป.๔/๓ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด		◆ ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด
		ส ๕.๒ ป.๔/๑ วิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผล ต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัด
มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๑๐	ส ๕.๒ ป.๔/๒ อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในจังหวัด และผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง		◆ แหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัด ของตน
		ส ๕.๒ ป.๔/๓ นำเสนอแนวทาง การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด	◆ การจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัด

รวม ๓๘ ตัวชี้วัด ๒๖ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๒ ตัวชี้วัดปลายทาง

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๔๑๐๑ สังคมศึกษาฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นศูนย์รวมการทำ ความดี และพัฒนาจิตใจ เช่น ฝึกสมาธิ สวดมนต์ ศึกษาหลักธรรม เป็นที่ประกอบศาสนพิธี (การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า การเวียนเทียน การทำบุญ) เป็นแหล่งทำกิจกรรมทางสังคม เช่น การจัดประเพณีท้องถิ่น การ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารชุมชน และการส่งเสริมพัฒนาชุมชน สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) ตรัสรู้ ประกาศธรรม ได้แก่ โปรดชฎิล โปรดพระเจ้าพิมพิสาร พระอัครสาวก แสดงโอวาทปาฏิโมกข์ พระอุรวลกัสสปะ กุฏิทูลส กชาดก มหาอุกกุสลาชดก สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สมเด็จพระศรีนครินทราบ รมราชชนนี พระรัตนตรัย ศรัทธา ๔ พระพุทธ พุทธคุณ ๓ พระธรรม หลักกรรม พระสงฆ์ ไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา โอวาท ๓ ไม่ทำชั่ว เบญจศีล ทุจจริต ๓ ทำความดี เบญจธรรม สุจจริต ๓ พรหมวิหาร ๔ กัตถุญกตเวทีต่อประเทศชาติ มงคล ๓๘ เคารพ ถ่อมตน ทำความดีให้พร้อมไว้ก่อน ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิต และเจริญปัญญา) พุทธศาสนสุภาษิต สุขาสงขส สามัคคี ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข โลกปตมกิกา เมตตา เมตตาธรรม คำจุนโลก ตัวอย่างการทำความดีของตนเองและบุคคลในครอบครัว ในโรงเรียน และ ในชุมชน สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแม่เมตตา รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา รู้วิธีปฏิบัติของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอน อย่างมีสติ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ ใจรับรู้ ธรรมารมณ์ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน หลักธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่าง สมานฉันท์ (เบญจศีล – เบญจธรรม ทุจจริต ๓ – สุจจริต ๓ พรหมวิหาร ๔ มงคล ๓๘ เคารพ ถ่อมตน ทำ ความดีให้พร้อมไว้ก่อน พุทธศาสนสุภาษิต : ความพร้อมเพรียงของหมู่ให้เกิดสุข เมตตาธรรมคำจุนโลก กัตถุญกตเวทีต่อประเทศชาติ) ประวัติศาสดา พระพุทธเจ้า มุขัมมัต พระเยซู ความรู้เบื้องต้นและความสำคัญ ของ ศาสนสถาน การแสดงความเคารพต่อ ศาสนสถาน การบำรุงรักษาศาสนสถาน การปฏิบัติตนที่เหมาะสมต่อ พระภิกษุ การยืน การเดิน และการนั่งที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ การอาราธนาศีล การอาราธนาธรรม การ อาราธนาพระปริตร ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ

ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยของชุมชน เช่น การรณรงค์การเลือกตั้ง แนวทางการปฏิบัติตน เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน เช่น อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สาธารณสมบัติ โบราณวัตถุและโบราณสถาน การ พัฒนาชุมชน การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี บทบาทและความรับผิดชอบของผู้นำ บทบาทและความรับผิดชอบ ของผู้ตามหรือสมาชิก การทำงานกลุ่มให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ และประโยชน์ของการทำงานเป็นกลุ่ม สิทธิพื้นฐานของเด็ก เช่น สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิที่จะมีส่วน ร่วม วัฒนธรรมในภาคต่าง ๆ ของไทยที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ภาษา อาหาร ปัญหาและสาเหตุของการ เกิดความขัดแย้งในชีวิตประจำวัน แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี อำนาจอธิปไตย ความสำคัญ ของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ทั้งก่อนการ เลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง หลังการเลือกตั้ง สถาบันพระมหากษัตริย์ในสังคมไทย ความสำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ในสังคมไทย

ศึกษาสินค้าและบริการที่มีอยู่หลากหลายในตลาดที่มีความแตกต่างด้านราคาและคุณภาพ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีมากมาย ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ซื้อ ผู้ขาย และ ตัวสินค้า เช่น ความพึงพอใจของผู้ซื้อ ราคาสินค้า การโฆษณา คุณภาพของสินค้า สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค สินค้าและบริการที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพ หลักการและวิธีการเลือกบริโภค หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การกินอาหาร การใช้จ่าย อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆ ที่ผลิต ในชุมชน การพึ่งพาอาศัยกันภายในชุมชนทาง ด้านเศรษฐกิจ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย การกักตุนสินค้า การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนด้วยการใช้สิ่งของที่ผลิตในชุมชน ความหมายและประเภทของเงิน หน้าที่เบื้องต้นของเงินในระบบเศรษฐกิจ สกูลเงินสำคัญที่ใช้ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ สืบค้นและอธิบายข้อมูลและลักษณะทางกายภาพของจังหวัดสตูล ระบุแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญ อธิบายลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในจังหวัดระยอง วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในจังหวัดระยอง อธิบายการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง เช่น การตั้งถิ่นฐาน การย้ายถิ่น นำเสนอแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในจังหวัดระยอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม ทักษะการสำรวจ ทักษะการสังเกต ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแสวงหาความรู้ การสรุปย่อ

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตนอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข เป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา เห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รักษาดี ชื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง และภูมิใจในความเป็นไทย

รหัสตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มที่ ๑ ส ๑.๑ ป.๔/๑, ส ๑.๑ ป.๔/๒, ส ๑.๑ ป.๔/๓, ส ๑.๑ ป.๔/๖, ส ๑.๑ ป.๔/๗, ส ๑.๑ ป.๔/๘	ส ๑.๑ ป.๔/๔, ส ๑.๑ ป.๔/๕
กลุ่มที่ ๒ ส ๑.๒ ป.๔/๑, ส ๑.๒ ป.๔/๒	ส ๑.๒ ป.๔/๓
สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มที่ ๓ ส ๒.๑ ป.๔/๑, ส ๒.๑ ป.๔/๒, ส ๒.๑ ป.๔/๓, ส ๒.๑ ป.๔/๔	ส ๒.๑ ป.๔/๕
กลุ่มที่ ๔ ส ๒.๒ ป.๔/๒	ส ๒.๒ ป.๔/๑, ส ๒.๒ ป.๔/๓
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มที่ ๕ ส ๓.๑ ป.๔/๑, ส ๓.๑ ป.๔/๒	ส ๓.๑ ป.๔/๓
กลุ่มที่ ๖ ส ๓.๒ ป.๔/๒	ส ๓.๒ ป.๔/๑
สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ กลุ่มที่ ๙ ส ๕.๑ ป.๔/๑, ส ๕.๑ ป.๔/๒, ส ๕.๑ ป.๔/๓	ส ๕.๑ ป.๔/๑
กลุ่มที่ ๑๐ ส ๕.๒ ป.๔/๒	ส ๕.๒ ป.๔/๓
รวม ๓๐ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒๐ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๑๐ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ส๑๔๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ ศูนย์รวมจิตใจ ชาวไทย	ส ๑.๑ ป.๔/๑	ส ๑.๑ ป.๔/๔	-ความสำคัญของพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ	๒	๒
หน่วยที่ ๒ ตรัสรู้ บรรลุ ธรรม ประกาศศาสนา	ส ๑.๑ ป.๔/๒	ส ๑.๑ ป.๔/๔	-พุทธประวัติหรือประวัติ ศาสดาที่ตนนับถือ	๔	๕
หน่วยที่ ๓ แบบอย่างการ ดำเนินชีวิต	ส ๑.๑ ป.๔/๓	ส ๑.๑ ป.๔/๔	-พุทธสาวก พุทธสาวิก ศาสนิกชนตัวอย่าง	๕	๓
หน่วยที่ ๔ พระรัตนตรัย การปฏิบัติตน หลักธรรม ศาสนา	ส ๑.๑ ป.๔/๗	ส ๑.๑ ป.๔/๔	-พระรัตนตรัย หรือหลักธรรม ของศาสนาที่ตนนับถือ	๕	๓
หน่วยที่ ๕ ขึ้นชมกับการทำ ความดี	ส ๑.๑ ป.๔/๓	ส ๑.๑ ป.๔/๕	-ตัวอย่างการทำความดีของ ตนเอง ครอบครัวและชุมชน	๓	๓
หน่วยที่ ๖ สวดมนต์ แผ่เมตตา พัฒนาจิตใจ	ส ๑.๑ ป.๔/๖	ส ๑.๑ ป.๔/๔	-การสวดมนต์ การบริหารจัดการ	๕	๓
หน่วยที่ ๗ ศาสนาอื่น ๆ และการอยู่ร่วมกันอย่าง สมานฉันท์	ส ๑.๑ ป.๔/๗, ป.๔/๘	ส ๑.๑ ป.๔/๕	- หลักธรรมเพื่อการอยู่ ร่วมกันอย่างสมานฉันท์	๕	๕
หน่วยที่ ๘ ศาสนสถาน	ส ๑.๒ ป.๔/๑	ส ๑.๒ ป.๔/๒	-ความรู้เบื้องต้นและ ความสำคัญของศาสนสถาน -การบำรุงรักษาศาสนสถาน	๔	๕
หน่วยที่ ๙ การปฏิบัติตน ศาสนิกชนที่ดี	ส ๑.๒ ป.๔/๓	ส ๑.๒ ป.๔/๒	-การปฏิบัติในศาสนพิธี -พิธีกรรมและวันสำคัญทาง ศาสนา	๗	๕
หน่วยที่ ๑๐ พลเมืองดีตาม วิถีประชาธิปไตย	ส ๒.๑ ป.๔/๑	ส ๒.๑ ป.๔/๕	-การเข้าร่วมกิจกรรม ประชาธิปไตยของชุมชน -แนวทางการปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของชุมชน	๓	๕

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑๑ สิทธิพื้นฐาน ของเด็ก	ส ๒.๑ ป.๔/๓	ส ๒.๑ ป.๔/๕	-สิทธิพื้นฐานของเด็ก	๒	๒
หน่วยที่ ๑๒ วัฒนธรรมและ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	ส ๒.๑ ป.๔/๔, ป.๔/๕	ส ๒.๑ ป.๔/๕	-วัฒนธรรมในภาคต่าง ๆ ของ ไทยที่แตกต่างกัน -ปัญหาและสาเหตุของการ เกิดความขัดแย้งใน ชีวิตประจำวัน -แนวทางการแก้ปัญหาความ ขัดแย้งด้วยสันติวิธี	๓	๓
หน่วยที่ ๑๓ อำนาจ อธิปไตย ความสำคัญ บทบาทของชาวไทย	ส ๒.๒ ป.๔/๒	ส ๒.๒ ป.๔/๑	-อำนาจอธิปไตย -ความสำคัญของการ ปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย -บทบาทหน้าที่ของพลเมือง ในกระบวนการเลือกตั้ง	๔	๓
หน่วยที่ ๑๔ สถาบัน พระมหากษัตริย์ตามระบบ ประชาธิปไตย	ส ๒.๒ ป.๔/๒	ส ๒.๒ ป.๔/๓	-ความสำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ในสังคมไทย	๓	๒
หน่วยที่ ๑๕ รู้ไว้ใช้ว่า การ เลือกสินค้าและบริการ	ส ๓.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒	ส ๓.๑ ป.๔/๓	-สินค้าและบริการที่มีอยู่ อย่างหลากหลายในตลาด -ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือก สินค้าและบริการ -หลักการและวิธีการเลือก บริโภค	๓	๒
หน่วยที่ ๑๖ เศรษฐกิจ พอเพียง	ส ๓.๑ ป.๔/๑	ส ๓.๑ ป.๔/๓	-หลักการของเศรษฐกิจ พอเพียง -การประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในการ ดำรงชีวิต	๓	๓
หน่วยที่ ๑๗ ความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจของคนใน ชุมชน	ส ๓.๒ ป.๔/๒	ส ๓.๒ ป.๔/๑	-อาชีพ สินค้าและบริการต่าง ๆที่ผลิตในชุมชน	๓	๓
หน่วยที่ ๑๘ เงิน เงิน เงิน	ส ๓.๒ ป.๔/๒	ส ๓.๒ ป.๔/๑	-ความหมายและประเภทของ เงิน -หน้าที่เบื้องต้นของเงิน	๔	๓

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
			-สกุลเงินสำคัญ		
หน่วยที่ ๑๙ แผนที่จังหวัด ระยอง	ส ๕.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒, ป.๔/๓	ส ๕.๒ ป.๔/๒	-ลักษณะทางกายภาพของ จังหวัดระยอง -แหล่งทรัพยากรและสถานที่ สำคัญในจังหวัดระยอง -ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผล ต่อแหล่งทรัพยากรและ สถานที่สำคัญในจังหวัด ระยอง	๕	๕
หน่วยที่ ๒๐ สภาพแวดล้อม จังหวัดระยอง	ส ๕.๒ ป.๔/๑	ส ๕.๒ ป.๔/๓	-สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของ คนในจังหวัด -การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ในจังหวัดและผลที่เกิดจาก การเปลี่ยนแปลง -การจัดการสิ่งแวดล้อมใน จังหวัด	๕	๕
ระหว่างปี				๗๘	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)			การทดสอบ	๒	๓๐
รวม				๘๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๔๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความหมายและช่วงเวลาของทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ การใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษเพื่อทำความเข้าใจช่วงเวลาในเอกสารเช่น หนังสือพิมพ์ เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยในการศึกษาประวัติศาสตร์ที่แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย เช่น สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี และสมัยรัตนโกสินทร์ ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ที่แบ่งเป็นหลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่นของตน การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่นเป็นหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยทางด้านการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจโดยสังเขป ประวัติ และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย เช่น พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช พระมหาธรรมราชา ที่ ๑ (พระยาสิทธิไชยโดยสังเขป) ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย ศิลปกรรมสุโขทัยที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลก เครื่องสังคโลก คุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่สืบทอดถึงปัจจุบันที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง สรุปความ การสำรวจ ตรวจสอบ สืบค้นข้อมูล

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตนอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข เป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา เห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ชี้อัตชีวจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์	
กลุ่มที่ ๗ ส ๔.๑ ป.๔/๑, ส ๔.๑ ป.๔/๒, ส ๔.๑ ป.๔/๓, ส ๔.๒ ป.๔/๒	ส ๔.๒ ป.๔/๑
กลุ่มที่ ๘ ส ๔.๓ ป.๔/๒, ส ๔.๓ ป.๔/๓	ส ๔.๓ ป.๔/๓
รวม ๘ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๖ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

รหัส/รายวิชา ส๑๔๑๐๒ ประวัติศาสตร์

เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่าง ทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ การนับช่วงเวลา...อาศัยหลัก	ส ๔.๑ ป.๔/๑, ป.๔/๒	ส ๔.๒ ป.๔/๑	-ความหมายและช่วงเวลาของ ทศวรรษ ศตวรรษ และ สหัสวรรษและการใช้ทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษเพื่อทำ ความเข้าใจช่วงเวลาในเอกสาร เช่น หนังสือพิมพ์ -เกณฑ์การแบ่งยุคสมัยใน การศึกษาประวัติศาสตร์ที่ แบ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์ และยุคประวัติศาสตร์ -ยุคสมัยที่ใช้ในการศึกษา ประวัติศาสตร์ไทยเช่นสมัยก่อน สุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัย อยุธยา สมัยธนบุรี และสมัย รัตนโกสินทร์	๑๐	๒๐
หน่วยที่ ๒ น่าสนใจ... หลักฐานการค้นคว้า ความ เป็นมาของสตูล	ส ๔.๑ ป.๔/๓	ส ๔.๒ ป.๔/๑	-ประเภทของหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ ที่แบ่งเป็น หลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้น รอง -ตัวอย่างหลักฐานที่ใช้ใน การศึกษา ความเป็นมาของ ท้องถิ่นของตน -การจำแนกหลักฐานของท้องถิ่น เป็นหลักฐานชั้นต้นและหลักฐาน ชั้นรอง	๑๐	๒๐
หน่วยที่ ๓ การตั้งถิ่นฐาน พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อน	ส ๔.๒ ป.๔/๒	ส ๔.๒ ป.๔/๑	-หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการ	๑๐	๒๐

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่าง ทาง	ปลายทาง			
ประวัติศาสตร์และยุคหลัง ประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย ไทย โดยสังเขป			ของมนุษยชาติในดินแดนไทย โดยสังเขป หน้าที่เบื้องต้น -หลักฐานการตั้งหลักแหล่งของ มนุษย์ ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดน ไทยโดยสังเขป -พัฒนาการของมนุษย์ยุคก่อน ประวัติศาสตร์และยุค ประวัติศาสตร์ในดินแดน		
หน่วยที่ ๔ อาณาจักร รุ่งเรือง...เมืองสุโขทัย	ส ๔.๓ ป.๔/๒, ป.๔/๓	ส ๔.๓ ป.๔/๑	-อาณาจักรรุ่งเรือง...เมืองสุโขทัย -ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย และภูมิปัญญาไทยที่ควรแก่การ อนุรักษ์	๘	๒๐
ระหว่างปี				๑	๘๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)			การทดสอบ	๑	๒๐
รวม				๔๐	๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข			
๑	ส ๑.๑ ป.๕/๑ วิเคราะห์ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับ ถือในฐานะที่เป็นมรดก ทางวัฒนธรรมและหลัก ในการพัฒนาชาติไทย		◆ มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับจากพระพุทธศาสนา - มรดกทางด้านรูปธรรม เช่น ศาสนสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม - มรดกทางด้านจิตใจ เช่น หลักธรรมคำสั่งสอน ความเชื่อ และคุณธรรมต่าง ๆ ◆ การนำพระพุทธศาสนาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชาติไทย - พัฒนาด้านกายภาพ และสิ่งแวดล้อม เช่น ภาวนา ๔ (กาย ศีล จิต ปัญญา) ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) และอริยสัจสี่ - พัฒนาจิตใจ เช่น หลักโอวาท ๓ (ละความชั่ว ทำดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์) และการบริหารจัดการและเจริญปัญญา
	ส ๑.๑ ป.๕/๒ สรุป พุทธประวัติตั้งแต่ เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์ จนถึงพุทธกิจสำคัญ หรือประวัติศาสดาที่ ตนนับถือตามที่ กำหนด		◆ สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ โปรดพระพุทธบิดา (เสด็จกรุงกบิลพัสดุ์) ◆ พุทธกิจสำคัญ ได้แก่ โลกัตถจริยา ญาติตถจริยา และพุทธัตถจริยา
	ส ๑.๑ ป.๕/๓ เห็น คุณค่า และประเพณี ตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและ ข้อคิดจากประวัติ สาวก ชาดก เรื่องเล่า		◆ พระโสดโกฬวิสะ ◆ จูฬเสนฐิชาดก ◆ วัณณาโรหชาดก ◆ สมเด็จพระสังฆราช (สา) ◆ อาจารย์เสถียร โพธิ์นันทะ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด		
	ส ๑.๑ ป.๕/๔ อธิบายองค์ประกอบ และความสำคัญของ พระไตรปิฎกหรือ คัมภีร์ของศาสนาที่ ตนนับถือ		➢ องค์ประกอบของพระไตรปิฎก ◆ พระสุตตันตปิฎก ◆ พระวินัยปิฎก ◆ พระอภิธรรมปิฎก ➢ ความสำคัญของพระไตรปิฎก
		ส ๑.๑ ป.๕/๕ แสดง ความเคารพ พระ รัตนตรัย และปฏิบัติตาม ไตรสิกขา และหลักธรรม โอวาท ๓ ใน พระพุทธศาสนา หรือ หลักธรรม ของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่กำหนด	พระรัตนตรัย ศรัทธา ๔ ◆ พระพุทธ - พุทธจริยา ๓ ◆ พระธรรม - อริยสัจ ๔ - หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ - ไตรสิกขา ◆ ศีล สมาธิ ปัญญา โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว ○ เบญจศีล ○ อปายมุข ๔ ◆ ทำความดี ◆ เบญจธรรม ◆ บุญกริยาวัตถุ ๓ ◆ อคติ ๔ ◆ อิทธิบาท ๔ ◆ กตัญญูกตเวทีต่อประเทศชาติ ◆ มงคล ๓๘ - ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน - การงานไม่อ้อгуล - อุดทน ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจิตและเจริญปัญญา) ➢ พุทธศาสนสุภาษิต

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			- วิริเยน ทุกขมจเจติ - คนจะล่วงทุกข์ได้ เพราะความเพียร - ปณญา โลกสฺมิ ปชฺโชโต - ปัญญา คือ แสงสว่างในโลก
	ส ๑.๑ ป.๕/๖ เห็นคุณค่าและสวคมนต์ แม่เมตตา มีสติที่เป็นพหุฐานของสมาธิในพระพุทธานุภาพหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด		➢ สวคมนต์ให้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแม่เมตตา - รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิ และปัญญา - รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา - ฝึกการเดิน การยืน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ - ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึก เมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นสัมผัสรสชาติ กายสัมผัสสิ่งที่มากระทบ ใจรับรู้ธรรมารมณ์ - ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน
		ส ๑.๑ ป.๕/๗ ปฏิบัติตนตาม หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการพัฒนาตนเองและ สิ่งแวดล้อม	➢ โอวาท ๓
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ			
๒	ส ๑.๒ ป.๕/๑ จัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถืออย่างเรียบง่ายมีประโยชน์ และปฏิบัติตนถูกต้อง		◆ การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย ประหยัด มีประโยชน์ และถูกต้องตามหลักทางศาสนาที่ตนนับถือ
		ส ๑.๒ ป.๕/๒ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และอภิปราย ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม	◆ การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสถานที่ประกอบศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา ◆ พิธีถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน ◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานมงคล ◆ ประโยชน์ของ การเข้าร่วมศาสนพิธี พิธีกรรมทางศาสนา หรือกิจกรรม ในวันสำคัญทางศาสนา
	ส ๑.๒ ป.๕/๓ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด		◆ การกราบพระรัตนตรัย ◆ การไหว้บิดา มารดา ครู/อาจารย์ ผู้ที่เคารพนับถือ ◆ การกราบศพ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข			
๓	ส ๒.๑ ป.๕/๒ เสนอวิธีการปกป้องคุ้มครองตนเอง หรือผู้อื่น จากการละเมิดสิทธิเด็ก		- เหตุการณ์ที่ละเมิดสิทธิเด็กในสังคมไทย - แนวทางการปกป้องคุ้มครองตนเองหรือผู้อื่นจากการละเมิดสิทธิเด็ก - การปกป้องคุ้มครองสิทธิเด็กในสังคมไทย
		ส ๒.๑ ป.๕/๑ ยกตัวอย่างและปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี	- สถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ - หน้าที่ของพลเมืองดี เช่น เคารพ เทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ปฏิบัติตามกฎหมาย - คุณลักษณะของพลเมืองดี เช่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความรับผิดชอบ เสียสละ
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข			
๔	ส ๒.๑ ป.๕/๓ เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ในสังคมไทย		- วัฒนธรรมไทย ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย - คุณค่าของวัฒนธรรมกับการดำเนินชีวิต
		ส ๒.๑ ป.๕/๔ มีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์ และเผยแพร่ภูมิปัญญา ท้องถิ่นของชุมชน	- ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น - ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนของตน - การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน
มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
๕	ส ๒.๒ ป.๕/๑ อธิบายโครงสร้างอำนาจหน้าที่และความสำคัญ ของการปกครองส่วนท้องถิ่น		- โครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น เช่น อบต. อบจ. เทศบาล และการปกครองพิเศษ เช่น พัทยา กทม. - อำนาจหน้าที่และความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๒.๒ ป.๕/๒ ระบุ บทบาท หน้าที่ และ วิธีการเข้าดำรง ตำแหน่งของผู้บริหาร ท้องถิ่น		บทบาทหน้าที่ และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของ ผู้บริหารท้องถิ่น เช่นนายก อบต. นายกเทศมนตรี นายก อบจ. ผู้ว่าราชการ กทม.
		ส ๒.๒ ป.๕/๓ วิเคราะห์ประโยชน์ ที่ ชุมชน จะได้รับจาก องค์กรปกครอง ส่วน ท้องถิ่น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับบริการ สาธารณประโยชน์ในชุมชน

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้ อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่การดำรงชีวิตอย่างมี ดุลยภาพ			
๖	ส ๓.๑ ป.๕/๑ อธิบายปัจจัยการผลิต สินค้าและบริการ		- ความหมายและประเภทของปัจจัยการผลิต ประกอบด้วย ที่ดิน แรงงาน ทุนและ ผู้ประกอบการ - เทคโนโลยีในการผลิตสินค้าและบริการ - ปัจจัยอื่นๆ เช่น ราคาน้ำมัน วัตถุดิบ - พฤติกรรมของผู้บริโภค - ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นหรือแหล่งผลิตสินค้าและบริการในชุมชน
		ส ๓.๑ ป.๕/๒ ประยุกต์ใช้แนวคิด ของ ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ในการทำ กิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน	- หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน กิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน เช่นการประหยัดพลังงานและค่าใช้จ่ายในบ้าน โรงเรียน การวางแผนการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อลดความสูญเสียทุกประเภท การใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น - ตัวอย่างการผลิตสินค้าและบริการในชุมชน เช่น หนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์หรือโอท็อป
	ส ๓.๑ ป.๕/๓ อธิบายหลักการ สำคัญและประโยชน์ ของสหกรณ์		- หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์ - ประเภทของสหกรณ์โดยสังเขป - สหกรณ์ในโรงเรียน (เน้นฝึกปฏิบัติจริง) - การประยุกต์หลักการของสหกรณ์มาใช้ใน ชีวิตประจำวัน

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๗	ส ๓.๒ ป.๕/๑ อธิบายบทบาทหน้าที่เบื้องต้นของธนาคาร		◆ บทบาทหน้าที่ของธนาคารโดยสังเขป ◆ ดอกเบี้ยเงินฝาก และดอกเบี้ยกู้ยืม ◆ การฝากเงิน / การถอนเงิน
		ส ๓.๒ ป.๕/๒ จำแนกผลดีและผลเสียของการกู้ยืม	◆ ผลดีและผลเสียของการกู้ยืมเงินทั้งนอกระบบและในระบบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น การเสียดอกเบี้ย การลงทุน การซื้อของอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นที่นำไปสู่ความฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย เป็นต้น

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ			
๘	ส ๔.๑ ป.๕/๓ อธิบายความแตกต่างระหว่าง ความจริงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่น		◆ ตัวอย่างเรื่องราวจากเอกสารต่าง ๆ ที่สามารถแสดงนัยของความคิดเห็นกับข้อมูล เช่น หนังสือพิมพ์ บทความจากเอกสารต่าง ๆ เป็นต้น ◆ ตัวอย่างข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ในท้องถิ่นที่แสดงความจริงกับข้อเท็จจริง ◆ สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับข้อมูลในท้องถิ่น
		ส ๔.๑ ป.๕/๑ สืบค้นความเป็นมา ของท้องถิ่นโดยใช้หลักฐานที่หลากหลาย	◆ วิธีการสืบค้นความเป็นมาของท้องถิ่น ◆ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ◆ การนำเสนอความเป็นมาของท้องถิ่นโดยอ้างอิงหลักฐานที่หลากหลายด้วยวิธีการ ต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การเขียนอย่าง ง่าย ๆ การจัดนิทรรศการ
		* ส ๔.๑ ป.๕/๒ รวบรวมข้อมูลจาก แหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล	◆ การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น เช่น มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด เพราะสาเหตุใดและมีผลกระทบอย่างไร ◆ แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นเพื่อตอบคำถามดังกล่าว เช่น เอกสารเรื่องเล่า ตำนานท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ ◆ การใช้ข้อมูลที่พบเพื่อตอบคำถามได้อย่าง มีเหตุผล

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลง ของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย			
๔	ส ๔.๒ ป.๕/๑ อธิบายอิทธิพลของอารยธรรม อินเดีย และจีน ที่มีต่อไทย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป		◆ การเข้ามาของอารยธรรมอินเดียและจีนในดินแดนไทยและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยสังเขป ◆ อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีน ที่มีต่อไทย และคนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ศาสนาและความเชื่อ ภาษา การแต่งกาย อาหาร
		* ส ๔.๑ ป.๕/๒ รวบรวมข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถาม ทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล	◆ การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น เช่น มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในช่วงเวลาใด เพราะสาเหตุใดและมีผลกระทบอย่างไร ◆ แหล่งข้อมูลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นเพื่อตอบคำถามดังกล่าว เช่น เอกสารเรื่องเล่า ตำนานท้องถิ่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ ◆ การใช้ข้อมูลที่พบเพื่อตอบคำถามได้อย่างมีเหตุผล
		ส ๔.๒ ป.๕/๒ อภิปรายอิทธิพล ของวัฒนธรรมต่างชาติที่มีต่อ สังคมไทยปัจจุบันโดยสังเขป	◆ การเข้ามาของวัฒนธรรมต่างชาติในสังคมไทย เช่น อาหาร ภาษา การแต่งกาย ดนตรี โดยระบุลักษณะ สาเหตุและผล ◆ อิทธิพลที่หลากหลายในกระแสของวัฒนธรรมต่างชาติต่อสังคมไทยในปัจจุบัน
	ส ๔.๓ ป.๕/๒ อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา		➤ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของอาณาจักรอยุธยา
		ส ๔.๓ ป.๕/๑ อธิบายพัฒนาการของอาณาจักร อยุธยาและธนบุรี โดยสังเขป	➤ การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา โดยสังเขป ➤ การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรีโดยสังเขป

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๔.๓ ป.๕/๓ บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ		● พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาการด้านการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจ โดยสังเขป ◆ ผลงานของบุคคลสำคัญในสมัยอยุธยา เช่น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ขวบ้านบางระจัน ◆ ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม ◆ พระราชประวัติและผลงานของพระเจ้าตากสินมหาราชโดยสังเขป ◆ ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรีโดยสังเขป เช่น ศิลปกรรม การค้า วรรณกรรม
	ส ๔.๓ ป.๕/๔ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยอยุธยาและ ธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้		

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน		
๑๐	ส ๕.๑ ป.๕/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคของตนด้วยแผนที่และรูปถ่าย		◆ ลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคตนเอง
		ส ๕.๒ ป.๕/๒ วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิต ในภูมิภาคของตน	◆ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน
	ส ๕.๑ ป.๕/๒ อธิบายลักษณะทาง		◆ ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	กายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน ส ๕.๒ ป.๕/๑ วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อ ลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน		◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน
มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๑๑	-	ส ๕.๒ ป.๕/๓ นำเสนอตัวอย่าง ที่สะท้อนให้เห็น ผลจากการรักษา และทำลายสิ่งแวดล้อม และเสนอ แนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน	◆ ผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน ◆ แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน

รวม ๓๖ ตัวชี้วัด ๒๒ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๔ ตัวชี้วัดปลายทาง

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๕๑๐๑ สังคมศึกษาฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนา พุทธประวัติของพระพุทธเจ้า พุทธสาวก พุทธสาวิกา พระไตรปิฎก พระรัตนตรัย ไตรสิกขา โอวาท ๓ หลักธรรมของศาสนาพุทธ หน้าที่ชาวพุทธ มารยาทชาวพุทธ ศาสนพิธี พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา บทบาท สถานภาพ สิทธิเสรีภาพของพลเมืองดี วัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในชุมชน อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ ความหมายและประเภทของปัจจัยการผลิต หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อธิบายบทบาทหน้าที่ของธนาคาร ผลดีและผลเสียของการยืมเงิน สืบค้นและอธิบายข้อมูลในภูมิภาคของตน ลักษณะทางกายภาพที่ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรและสถานที่สำคัญในภูมิภาคของตน วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากรในภูมิภาคของตน วิเคราะห์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีการดำเนินชีวิต นำเสนอผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมและแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้น การอภิปราย คิดหาเหตุและผล การสำรวจ ตรวจสอบข้อมูล การสังเกต การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง กระบวนการกลุ่ม หรือกระบวนการอื่นๆ ที่เหมาะสม

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้รู้และเข้าใจถึงความสำคัญของศาสนา ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ร่วมอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม รวมทั้งนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในชีวิตประจำวัน

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มที่ ๑ ส ๑.๑ ป.๕/๑, ส ๑.๑ ป.๕/๒, ส ๑.๑ ป.๕/๓, ส ๑.๑ ป.๕/๔, ส ๑.๑ ป.๕/๖ กลุ่มที่ ๒ ส ๑.๒ ป.๕/๑, ส ๑.๒ ป.๕/๓	ส ๑.๑ ป.๕/๕ ส ๑.๒ ป.๕/๒
สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต กลุ่มที่ ๓ ส ๒.๑ ป.๕/๒ กลุ่มที่ ๔ ส ๒.๑ ป.๕/๓ กลุ่มที่ ๕ ส ๒.๒ ป.๕/๑, ส ๒.๒ ป.๕/๒	ส ๒.๑ ป.๕/๑ ส ๒.๑ ป.๕/๔ ส ๒.๒ ป.๕/๓
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มที่ ๖ ส ๓.๑ ป.๕/๑, ส ๓.๑ ป.๕/๓ กลุ่มที่ ๗ ส ๓.๒ ป.๕/๑	ส ๓.๑ ป.๕/๒ ส ๓.๒ ป.๕/๒
สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ กลุ่มที่ ๑๐ ส ๕.๑ ป.๕/๑, ส ๕.๑ ป.๕/๒, ส ๕.๒ ป.๕/๑ กลุ่มที่ ๑๑ -	ส ๕.๒ ป.๕/๒ ส ๕.๒ ป.๕/๓
รวม ๒๖ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๗ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๙ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ส๑๕๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาและพุทธ ประวัติ	ส ๑.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒, ป.๕/๓	ส ๑.๑ ป.๕/๕	-มรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับ จากพระพุทธศาสนา -การนำพระพุทธศาสนาไปใช้ เป็นแนวทางพัฒนาชาติไทย -พุทธประวัติ พุทธสาวก	๑๐	๑๐
หน่วยที่ ๒ หลักธรรมทาง ศาสนา	ส ๑.๑ ป.๕/๔	ส ๑.๑ ป.๕/๕	-พระไตรปิฎก หรือ หลักธรรมที่ตนนับถือ -พระรัตนตรัย ไตรสิกขา -โอวาท ๓ -พุทธศาสนสุภาษิต	๑๐	๕
หน่วยที่ ๓ การพัฒนาจิต ตามแนวทางของศาสนาที่ตน นับถือ	ส ๑.๑ ป.๕/๖	ส ๑.๑ ป.๕/๗	-สวดมนต์ไหว้พระ -การบริหารจิตและเจริญ ปัญญา	๙	๕
หน่วยที่ ๔ พิธีกรรม ศาสน พิธีและวันสำคัญทางศาสนา	ส ๑.๒ ป.๕/๑, ป.๕/๓	ส ๑.๒ ป.๕/๒	-การจัดพิธีกรรมที่เรียบง่าย -การมีส่วนร่วมในพิธีกรรม -ประโยชน์ของการเข้าร่วม พิธีกรรมหรือกิจกรรมวัน สำคัญของศาสนา -มารยาทของศาสนิกชน	๑๐	๕
หน่วยที่ ๕ บทบาทสิทธิ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตย	ส ๒.๑ ป ๕/๒, ป.๕/๓	ส ๒.๑ ป ๕/๑, ป.๕/๔	-สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ของพลเมือง ดี -คุณลักษณะของพลเมืองดี -แนวทางการปกป้อง คุ้มครองสิทธิเด็กใน สังคมไทย -คุณค่าของวัฒนธรรมกับการ ดำเนินชีวิต -การอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของชุมชน	๖	๑๐
หน่วยที่ ๖ การเมืองการ ปกครองตามรัฐธรรมนูญ	ส ๒.๒ ป.๕/๑,	ส ๒.๒ ป.๕/๓	-โครงสร้างการปกครองใน ท้องถิ่น	๓	๕

	ป.๕/๒		-บทบาทหน้าที่ และวิธีการ เข้าดำรงตำแหน่งของ ผู้บริหารท้องถิ่น -องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับการบริการ สาธารณประโยชน์ในชุมชน		
หน่วยที่ ๗ หลัก เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	ส ๓.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๓ ส ๓.๒ ป.๕/๑	ส ๓.๑ ป.๕/๒ ส ๓.๒ ป.๕/๒	-ความหมายและประเภท ของปัจจัยการผลิต -เทคโนโลยีในการผลิตสินค้า และบริการ -หลักการของเศรษฐกิจ พอเพียง -การประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง -หลักการและประโยชน์ของ สหกรณ์ -สหกรณ์ในโรงเรียน -บทบาทหน้าที่ของธนาคาร -ผลดีและผลเสียของการ กู้ยืมเงิน	๑๐	๑๐
หน่วยที่ ๘ ภูมิภาคของเรา	ส ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๒	ส ๕.๒ ป.๕/๒	-ลักษณะทางกายภาพใน ภูมิภาคของตน -ลักษณะทางกายภาพที่ ส่งผลต่อแหล่งทรัพยากรละ สถานที่สำคัญในภูมิภาคของ ตน	๑๐	๑๐
หน่วยที่ ๙ สิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติ	ส ๕.๒ ป.๕/๑	ส ๕.๒ ป.๕/๓	-สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มี อิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่น ฐานและการย้ายถิ่นฐานของ ประชากรในภูมิภาคของตน -อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิธีการ ดำเนินชีวิตในภูมิภาคของตน -แนวทางการจัดการ สิ่งแวดล้อมในภูมิภาคของตน	๑๐	๑๐
ระหว่างปี				๗๘	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)		การทดสอบ		๒	๓๐
รวม				๘๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๕๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ประวัติความเป็นมาของตนเอง เวลาที่แสดงเหตุการณ์ในอดีตปัจจุบันและอนาคต เทียบศักราชที่สำคัญตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ลำดับเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียนและชุมชนโดยระบุหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นับช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษและสหัสวรรษ ยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติโดยสังเขป ประเภทหลักฐานที่ใช้ศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อตอบคำถามทางประวัติศาสตร์อย่างมีเหตุผล อิทธิพลของอารยธรรมอินเดียและจีนที่มีต่อไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสังเขป พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของอาณาจักรอยุธยา ประวัติ ผลงานและภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยธนบุรีและอยุธยาที่นำมาภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ การอภิปราย คิดหาเหตุและผล สืบค้น ตรวจสอบข้อมูล กระบวนการสืบค้น การสังเกต การเปรียบเทียบ การยกตัวอย่าง การบวนการกลุ่ม หรือกระบวนการอื่น ๆ ที่เหมาะสม

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ เห็นคุณค่า รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง สามารถนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ กลุ่มที่ ๘ ส ๔.๑ ป.๕/๓	ส ๔.๑ ป.๕/๑*, ส ๔.๑ ป.๕/๒
กลุ่มที่ ๙ ส ๔.๒ ป.๕/๑, ส ๔.๓ ป.๕/๒, ส ๔.๓ ๕/๓, ส ๔.๓ ๕/๔	ส ๔.๑ ป.๕/๑*, ส ๔.๒ ป.๕/๒ ส ๔.๓ ป.๕/๑
รวม ๙ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๕ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๔ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน

รหัส/รายวิชา ส๑๕๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ การสืบค้น ความเป็นมาของท้องถิ่น ตนเองและครอบครัว	ส ๕.๑ ป.๕/๑, ป.๕/๓	ส ๕.๑ ป ๕/๒	-วิธีการสืบค้นความเป็นมาของ ท้องถิ่นอย่างง่าย ๆ -แหล่งข้อมูลและหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น -การตั้งคำถามทางประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่น -ตัวอย่างข้อมูลหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น -การนำเสนอความเป็นมาของ ท้องถิ่นด้วยวิธีการต่าง ๆ	๑๐	๓๐
หน่วยที่ ๒ อิทธิพลของ อารยธรรมอินเดียและจีนที่ มีต่อไทยและเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	ส ๕.๒ ป.๕/๑, ป.๕/๒		-การเข้ามาของอารยธรรมอินเดีย และจีนในดินแดนไทยและ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ -อิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย และจีนที่มีต่อไทยและคนใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๙	
หน่วยที่ ๓ อาณาจักร อยุธยาและธนบุรี		ส ๕.๓ ป.๕/๑, ป.๕/๒	-พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรี -ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญ รุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการ ปกครองของอาณาจักรอยุธยา	๑๐	๔๐
หน่วยที่ ๔ บุคคลสำคัญ และภูมิปัญญาไทย	ส ๕.๓ ป.๕/๓, ป.๕/๔		-ประวัติและผลงานของบุคคล สำคัญด้านต่าง ๆ สมัยอยุธยาและ ธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ -ภูมิปัญญาไทยสมัยธนบุรี	๙	
ระหว่างปี				๓๙	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)	การทดสอบ			๑	๓๐
รวม				๔๐	๑๐๐

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข			
๑	ส ๑.๑ ป.๖/๑ วิเคราะห์ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา ในฐานะเป็นศาสนา ประจำชาติ หรือ ความสำคัญของ ศาสนาที่ตนนับถือ		➢ พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ เช่น เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐานทางวัฒนธรรมไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทย และเป็นหลัก ในการพัฒนาชาติไทย
	ส ๑.๑ ป.๖/๒ สรุป พุทธประวัติตั้งแต่ปลง อายุสังขารจนถึง สังขณีสถาน หรือ ประวัติศาสดาที่ตน นับถือตามที่กำหนด		◆ สรุปพุทธประวัติ (ทบทวน) ◆ ปลงอายุสังขาร ◆ ปิณธุสวาก ◆ ปรินิพพาน ◆ การถวายพระเพลิง ◆ แจกพระบรมสารีริกธาตุ ◆ สังขณีสถาน ๔
	ส ๑.๑ ป.๖/๓ เห็น คุณค่าและประเพณี ตนตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและ ข้อคิดจากประวัติ สาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่กำหนด		◆ พระราชา ◆ ที่ฆิติโกสลชาดก ◆ สัพพทาสชาดก ◆ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ◆ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส
	ส ๑.๑ ป.๖/๔ วิเคราะห์ความสำคัญ และเคารพ พระ รัตนตรัย ปฏิบัติตาม ไตรสิกขาและ หลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของ ศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด		พระรัตนตรัย ศรัทธา ๔ ◆ พระพุทธ พุทธกิจ ๕ ◆ พระธรรม อริยสัจ ๔ หลักกรรม ◆ พระสงฆ์ - ไตรสิกขา ◆ ศีล สมาธิ ปัญญา

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			- โอวาท ๓ ◆ ไม่ทำชั่ว - เบญจศีล - อบายมุข ๖ - อกุศลมูล ๓ ◆ ทำความดี - เบญจธรรม - กุศลมูล ๓ - พละ ๔ - คารวะ ๖ - กตัญญูทศเวทิต่อพระมหากษัตริย์ - มงคล ๓๘ - มีวินัย - การงานไม่มีโทษ - ไม่ประมาทในธรรม ◆ ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจัดการและเจริญปัญญา) พุทธศาสนสุภาษิต ◆ สจเจณ กิตติ ปโปติ คนจะได้เกียรติด้วยสัจจะ ยถาวาที ตถาการี พูดเช่นไร ทำเช่นนั้น
		ส ๑.๑ ป.๖/๕ ชื่นชม การทำความดี ของ บุคคลในประเทศตาม หลัก ศาสนา พร้อมทั้ง บอกแนวปฏิบัติ ในการ ดำเนินชีวิต	◆ ตัวอย่างการกระทำความดีของบุคคลในประเทศ
	ส ๑.๑ ป.๖/๖ เห็น คุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหาร จิต เจริญปัญญา มีสติ ที่เป็นพื้นฐานของ สมาธิใน พระพุทธานุภาพ หรือ การพัฒนาจิตตาม แนวทางของศาสนาที่ ตนนับถือตามที่ กำหนด		◆ สวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัยและแผ่เมตตา ◆ รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา ◆ รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ ◆ ฝึกการกำหนดรู้ความรู้สึกเมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัส สิ่งที่มากระทบใจรับรู้ธรรมารมณ์ ◆ ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๑.๑ ป.๖/๗ ปฏิบัติตนตาม หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด	➤ หลักธรรม : อริยสัจ ๔ หลักกรรม ➤ โอวาท ๓ : เบญจศีล – เบญจธรรม อบายมุข ๖ อกุศลมูล ๓ กุศลมูล ๓
		ส ๑.๑ ป.๖/๘ อธิบายหลักธรรม สำคัญของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป	-หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ◆ พระพุทธศาสนา: อริยสัจ ๔ โอวาท ๓ ฯลฯ ◆ ศาสนาอิสลาม : หลักศรัทธา หลักปฏิบัติ หลักจริยธรรม ◆ คริสต์ศาสนา : บัญญัติ ๑๐ ประการ -ศาสนพิธีของศาสนาต่าง ๆ
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ			
		ส ๑.๑ ป.๖/๙ อธิบายลักษณะ สำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ และปฏิบัติตนได้ อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี	- พระพุทธศาสนา ○ ศาสนพิธีที่เป็นพุทธบัญญัติ เช่น บรรพชา อุปสมบท ○ ศาสนพิธีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ทำบุญพิธีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ○ ศาสนาอิสลาม เช่น การละหมาด การถือศีลอด การบำเพ็ญฮัจญ์ ฯลฯ ○ คริสต์ศาสนา เช่น ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลกำลัง ศีลมหาสนิท ฯลฯ ○ ศาสนาฮินดู เช่น พิธีศราภ พิธีบูชาเทวดา
๒	ส ๑.๒ ป.๖/๑ อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม		◆ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส ◆ การปฏิบัติตนที่เหมาะสมภายในวัด
	ส ๑.๒ ป.๖/๒ มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด		◆ การถวายของแก่พระภิกษุ ◆ การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม ◆ การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนา

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๑.๒ ป.๖/๓ อธิบาย ประโยชน์ ของการเข้า ร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรม ในวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนด และ ปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	◆ ทบพวนการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และ อาราธนาพระปริตร ◆ พิธีทอดผ้าป่า ◆ พิธีทอดกฐิน ◆ ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล ◆ การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธีพิธีกรรม และวัน สำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ ◆ ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี/พิธีกรรม และ วันสำคัญทางศาสนา
	ส ๑.๒ ป.๖/๔ แสดง ตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็น ศาสนิกชนของศาสนา ที่ตนนับถือ		➢ การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ○ ขึ้นเตรียมการ ○ ขึ้นพิธีการ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข			
๓	ส ๒.๑ ป.๖/๒ วิเคราะห์การ เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ตาม กาลเวลาและ ธำรงรักษาวัฒนธรรม อันดีงาม		◆ ความหมายและประเภทของวัฒนธรรม ◆ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาที่มีผลต่อ ตนเองและสังคมไทย ◆ แนวทางการธำรงรักษาวัฒนธรรมไทย
	ส ๒.๑ ป.๖/๓ แสดงออกถึงมารยาท ไทยได้เหมาะสมถูก กาลเทศะ		◆ ความหมายและสำคัญของมารยาทไทย ◆ มารยาทไทยและมารยาทสังคม เช่น การแสดง ความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของส่งของการรับประทานอาหาร การแสดง กิริยาอาการ การทักทาย การสนทนา การใช้ คำพูด
		ส ๒.๑ ป.๖/๔ อธิบาย คุณค่า ทางวัฒนธรรมที่ แตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มคนใน สังคมไทย	◆ ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม ◆ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาค ต่าง ๆ ในสังคมไทย ◆ แนวทางการรักษาวัฒนธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
๔	ส ๒.๑ ป.๖/๑ ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ของครอบครัวและชุมชน		- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเช่น - กฎหมายจราจร - กฎหมายทะเบียนราษฎร - กฎหมายยาเสพติดให้โทษ - เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. อบจ. - ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว
	ส ๒.๑ ป.๖/๕ ติดตามข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม		- ข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แหล่งข่าวต่าง ๆ สถานการณ์จริง - ประโยชน์จากการติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ - หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสื่อที่ไร้พรมแดน
	ส ๒.๒ ป.๖/๑ เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล		บทบาท หน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล
		ส ๒.๒ ป.๖/๒ มีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและ ประเทศ	- กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม ประชาธิปไตย ในท้องถิ่นและประเทศ
		ส ๒.๒ ป.๖/๓ อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิ ออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	- การมีส่วนในการออกกฎหมาย ระเบียบ กติกา การเลือกตั้ง - สอดส่องดูแลผู้มีพฤติกรรมกระทำความผิดการเลือกตั้ง และแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ - ตรวจสอบคุณสมบัติ - การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่ จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการ ดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ			
๕	ส ๓.๑ ป.๖/๑ อธิบาย บทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อ		♦ บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ เช่น คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบต่อสังคม วางแผนก่อนเริ่มลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อลดความผิดพลาดและการสูญเสีย ฯลฯ ♦ ทักษะในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ♦ ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
	ส ๓.๑ ป.๖/๒ อธิบาย บทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน		♦ คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี ♦ พฤติกรรมของผู้บริโภคที่บกพร่อง ♦ คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม
		ส ๓.๑ ป.๖/๓ บอกวิธี และประโยชน์ ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	♦ ความหมาย และความจำเป็นของทรัพยากร ♦ หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ลดการสูญเสียทุกประเภท) ♦ วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ♦ วางแผนการใช้ทรัพยากร โดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ และทันกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม
มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๖		ส ๓.๒ ป.๖/๑ อธิบาย ความสัมพันธ์ ระหว่าง ผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล	♦ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจอย่างสังเขป เช่น การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการรายได้และรายจ่าย การออมกับธนาคาร การลงทุน ♦ แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ ♦ ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี ♦ สิทธิของผู้บริโภค และสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล
	ส ๓.๒ ป.๖/๒ ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายใน ท้องถิ่น		การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของ เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น			
๗	ส ๔.๑ ป.๖/๑ อธิบาย ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ใน การศึกษาเรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์อย่าง ง่าย ๆ		- ความหมายและความสำคัญของวิธีการทาง ประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน - การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราว ในท้องถิ่น เช่น ความเป็นมาของภูมินามของสถานที่ ในท้องถิ่น
		* ส ๔.๑ ป.๖/๒ นำเสนอข้อมูล จาก หลักฐานที่หลากหลาย ในการ ทำความเข้าใจ เรื่องราวสำคัญในอดีต	- ตัวอย่างหลักฐานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่นำมาใช้ ในการศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย สมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระราชหัตถเลขาของ รัชกาลที่ ๔ หรือ รัชกาลที่ ๕ กฎหมายสำคัญ ฯลฯ (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) - สรุปข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทั้งความจริงและ ข้อเท็จจริง - การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากหลักฐาน ทาง ประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การจัดนิทรรศการ การเขียนรายงาน
		ส ๔.๒ ป.๖/๑ อธิบาย สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของ ประเทศเพื่อนบ้านใน ปัจจุบัน	- ใช้แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศ เพื่อนบ้านของไทยโดยสังเขป

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			♦ ตัวอย่างความเหมือนและ ความต่างระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภาษา ศาสนา การปกครอง
	ส ๔.๒ ป.๖/๒ บอกความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียน โดยสังเขป		♦ ความเป็นมาของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป ♦ สมาชิกของอาเซียนในปัจจุบัน ♦ ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนทางเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบันโดยสังเขป
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย			
๘	ส ๔.๑ ป.๖/๑ อธิบายความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ		♦ ความหมายและความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน ♦ การนำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่น เช่น ความเป็นมาของภูมินามของสถานที่ในท้องถิ่น
		* ส ๔.๑ ป.๖/๒ นำเสนอข้อมูล จากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญ ในอดีต	♦ ตัวอย่างหลักฐานที่เหมาะสมกับนักเรียนที่นำมาใช้ในการศึกษาเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย สมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระราชพงศาวดารของรัชกาลที่ ๔ หรือ รัชกาลที่ ๕ กฎหมายสำคัญ ฯลฯ (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) ♦ สรุปรูปข้อมูลที่ได้จากหลักฐานทั้งความจริงและข้อเท็จจริง ♦ การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเล่าเรื่อง การจัดนิทรรศการ การเขียนรายงาน
		ส ๔.๓ ป.๖/๑ อธิบายพัฒนาการ ของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ โดยสังเขป	♦ การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์โดยสังเขป ♦ ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ และการปกครองของไทย ในสมัยรัตนโกสินทร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๔.๓ ป.๖/๒ อธิบายปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	♦ พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสังเขปตามช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สมัยปฏิรูปประเทศ และสมัยประชาธิปไตย
	ส ๔.๓ ป.๖/๓ ยกตัวอย่างผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์		♦ ผลงานของบุคคลสำคัญทางด้านต่าง ๆ ในสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช สมเด็จพระบรมราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
	ส ๔.๓ ป.๖/๔ อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ สมัยรัตนโกสินทร์ ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้		♦ ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น ศิลปกรรมวรรณกรรม

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๙	ส ๕.๑ ป.๖/๑ สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย ด้วยแผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม		♦ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ และภาพจากดาวเทียม) ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๕.๑ ป.๖/๒ อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทย เพื่อเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ		◆ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติในประเทศไทย - เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว วาตภัย สึนามิ ภัยแล้ง ดินถล่ม และโคลนถล่ม ◆ การเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ
		ส ๕.๒ ป.๖/๑ วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ กับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศไทย	◆ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ในประเทศไทย ◆ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๑๐	ส ๕.๒ ป.๖/๒ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง		◆ การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย ◆ ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม) ของประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน
		ส ๕.๒ ป.๖/๓ นำเสนอตัวอย่าง ที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม และเสนอแนวทางในการจัดการที่ยั่งยืนในประเทศไทย	◆ ผลจากการรักษาและการทำลายสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย ◆ แนวทางการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยมีจิตสำนึกรู้คุณค่า

รวม ๓๙ ตัวชี้วัด ๒๔ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๕ ตัวชี้วัดปลายทาง

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๖๑๐๑ สังคมศึกษาฯ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๘๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาประวัติ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ พุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือ แบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และ ศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด ความสำคัญของพระรัตนตรัย ไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท ๓ ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด การทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา คุณของพระรัตนตรัย ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมาธิและปัญญา วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจัดการและเจริญปัญญา หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่าง ๆ ลักษณะสำคัญของศาสนพิธี และพิธีกรรมของศาสนาอื่น ๆ ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ในศาสนสถาน มรณาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดี ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด ขั้นตอนการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและการธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม มารยาทไทย คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล กิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ บทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย บทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ บทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน วิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคารและรัฐบาล การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น สืบค้นและอธิบายข้อมูลลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยด้วยเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยพิบัติของประเทศไทย และการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ วิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของประเทศไทย ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย แนวทางในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนโดยมีจิตสำนึกรู้คุณค่า

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง สรุปความ การสำรวจ ตรวจสอบ การสืบค้นข้อมูล เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ ได้อย่างเหมาะสม มีมรณาท แสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ แสดงออกถึงมารยาทไทยได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ

เห็นคุณค่า ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน รักษา ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มที่ ๑ ส ๑.๑ ป.๖/๑, ส ๑.๑ ป.๖/๒, ส ๑.๑ ป.๖/๓, ส ๑.๑ ป.๖/๔, ส ๑.๑ ป.๖/๖	ส ๑.๑ ป.๖/๕, ส ๑.๑ ป.๖/๗, ส ๑.๑ ป.๖/๘
กลุ่มที่ ๒ ส ๑.๒ ป.๖/๑, ส ๑.๒ ป.๖/๒, ส ๑.๒ ป.๖/๔	ส ๑.๑ ป.๖/๙, ส ๑.๒ ป.๖/๓
สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มที่ ๓, ส ๒.๑ ป.๖/๒, ส ๒.๑ ป.๖/๓, ป.๖/๕	ส ๒.๑ ป.๖/๔
กลุ่มที่ ๔ ส ๒.๑ ป.๖/๑, ส ๒.๒ ป.๖/๑, ส ๒.๒ ป.๖/๓	ส ๒.๒ ป.๖/๒
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มที่ ๕ ส ๓.๑ ป.๖/๑, ส ๓.๑ ป.๖/๒	ส ๓.๑ ป.๖/๓
กลุ่มที่ ๖ ส ๓.๒ ป.๖/๒	ส ๓.๒ ป.๖/๑
สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์ กลุ่มที่ ๙ ส ๕.๑ ป.๖/๑, ส ๕.๑ ป.๖/๒	ส ๕.๒ ป.๖/๑
กลุ่มที่ ๑๐ ส ๕.๒ ป.๖/๒	ส ๕.๒ ป.๖/๓
รวม ๓๑ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒๐ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๑๑ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ส๑๖๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา ๘๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ ประวัติและ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาและศาสนา อื่น	ส ๑.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๔, ป.๖/๖	ส ๑.๑ ป.๖/๕, ป.๖/๗, ป.๖/๘, ป.๖/๙	-ความสำคัญของพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ -พุทธประวัติ พุทธสาวก พุทธ สาวิกา -หลักธรรมในพุทธศาสนาหรือ ศาสนาที่ตนนับถือ -ตัวอย่างการทำความดีของ บุคคลในประเทศ -การพัฒนาจิตตามแนวทาง ของศาสนาที่ตนนับถือ -การปฏิบัติตนตามหลักศาสนา ที่ตนนับถือ -หลักธรรมสำคัญของศาสนาที่ ตนนับถือ -ศาสนพิธีและการปฏิบัติตน อย่างเหมาะสม	๑๕	๒๐
หน่วยที่ ๒ การปฏิบัติตน เป็นศาสนิกชนที่ดี	ส ๑.๒ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๔	ส ๑.๒ ป.๖/๓	-ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ สถานที่ต่าง ๆ ภายในวัด -มารยาทของศาสนิกชน -ระเบียบพิธีการในการทำบุญ งานอวมงคล -การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศา สนพิธี -การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ	๑๔	๑๐
หน่วยที่ ๓ การปฏิบัติตน เป็นพลเมืองดี	ส ๒.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒, ป.๖/๓, ป.๖/๕	ส ๒.๑ ป.๖/๔	-กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวัน -ความหมาย ประเภทของ วัฒนธรรมและแนวทางการ ดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย -มารยาทไทยและมารยาท สังคม	๖	๕

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
			-ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ระหว่างกลุ่มคนภาคต่าง ๆ ใน สังคมไทย -หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ		
หน่วยที่ ๔ การเมืองการ ปกครองระดับประเทศ เลือกตั้งตามระบอบ ประชาธิปไตย	ส ๒.๒ ป.๖/๑, ป.๖/๓	ส ๒.๒ ป.๖/๒	-บทบาทหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล -กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย -การใช้สิทธิออกเสียง	๔	๕
หน่วยที่ ๕ การบริหาร จัดการทรัพยากรในการผลิต และการบริโภค	ส ๓.๑ ป.๖/๑, ป.๖/๒ , ส ๓.๒ ป.๖/๒	ส ๓.๑ ป.๖/๓	-บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ -คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี -หลักการและวิธีใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด -การวางแผนการใช้ทรัพยากร -ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ -การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจเพื่อ ประสานประโยชน์ในท้องถิ่น	๑๔	๑๐
หน่วยที่ ๖ เครื่องมือทาง ภูมิศาสตร์	ส ๕.๑ ป.๖/๑	ส ๕.๒ ป.๖/๑	-เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ แสดงลักษณะทางกายภาพของ ประเทศไทย	๕	๕
หน่วยที่ ๗ ภัยพิบัติทาง ธรรมชาติ	ส ๕.๑ ป.๖/๒	ส ๕.๒ ป.๖/๑	-ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ ทางกายภาพกับภัยพิบัติของ ประเทศไทย -การเตรียมพร้อมรับมือภัย พิบัติ	๕	๕
หน่วยที่ ๘ ความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับ สิ่งแวดล้อม		ส ๕.๒ ป.๖/๑	-สิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับ ลักษณะกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคมในประเทศไทย -ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ สิ่งแวดล้อม	๕	๕
หน่วยที่ ๙ ลักษณะและการ เปลี่ยนแปลงทางกายภาพ	ส ๕.๒ ป.๖/๒	ส ๕.๒ ป.๖/๓	-การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ของประเทศไทย -ผลจากการเปลี่ยนแปลงทาง กายภาพที่มีต่อกิจกรรมทาง	๕	๕

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
			เศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศไทยในอดีตกับปัจจุบัน		
หน่วยที่ ๑๐ การจัดการ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม		ส ๕.๒ ป.๖/๓	-ผลจากการรักษาและทำลาย ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมใน ประเทศไทย -แนวทางในการจัดการ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ ยั่งยืน	๕	๕
ระหว่างปี				๗๘	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)			การทดสอบ	๒	๓๐
รวม				๘๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๖๑๐๒ ประวัติศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

.....

ศึกษาความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย ๆ ข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียน พัฒนาการของไทย สมัยรัตนโกสินทร์ โดยสังเขป ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์ ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ ประวัติศาสตร์เมืองสตูล มรดกทางวัฒนธรรมและบุคคลสำคัญของจังหวัดสตูล

โดยใช้การอธิบาย อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง สรุปความ การสืบเสาะหาความรู้ การสำรวจ ตรวจสอบ การสืบค้นข้อมูล

เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอสื่อสาร สิ่งที่เรารู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ชี้อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด (รายปี)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ กลุ่มที่ ๗ ส ๔.๑ ป.๖/๑, ส ๔.๒ ป.๖/๒	ส ๔.๑ ป.๖/๒, ส ๔.๒ ป.๖/๑
กลุ่มที่ ๘ ส ๔.๑ ป.๖/๑, ส ๔.๓ ป.๖/๓, ส ๔.๓ ป.๖/๔	ส ๔.๑ ป.๖/๒, ส ๔.๓ ป.๖/๑, ส ๔.๓ ๖/๒
รวม ๘ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๔ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๔ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน

รหัส/รายวิชา ส๑๖๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เวลา ๔๐ ชั่วโมง/ปี

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ วิธีการทางประวัติศาสตร์	ส ๔.๑ ป.๖/๑	ส ๔.๑ ป.๖/๒	-ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์อย่างง่าย -หลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวสำคัญในอดีต	๑๐	๒๐
หน่วยที่ ๒ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน	ส ๔.๒ ป.๖/๒	ส ๔.๒ ป.๖/๑	-สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน -ความสัมพันธ์ของกลุ่มอาเซียนโดยสังเขป	๙	๒๐
หน่วยที่ ๓ ประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์	ส ๔.๓ ป.๖/๑	ส ๔.๓ ป.๖/๒	-พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ - ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและการปกครองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	๑๐	๔๐
หน่วยที่ ๔ ภูมิปัญญาไทย	ส ๔.๓ ป.๖/๓, ป.๖/๔		-ผลงานของบุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ สมัยรัตนโกสินทร์ -ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์	๙	
ระหว่างปี				๓๙	๗๐
ปลายปี (สรุปรายวิชา)			การทดสอบ	๑	๓๐
รวม				๔๐	๑๐๐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข			
๑	ส ๑.๑ ม.๑/๑ อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศไทย		◆ การสังคายนา ◆ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย
	ส ๑.๑ ม.๑/๒ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมในสังคมไทย รวมทั้งการพัฒนาตนและครอบครัว		➢ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็น ◆ ศาสนาประจำชาติ ◆ สถาบันหลักของสังคมไทย ◆ สภาพแวดล้อมที่กว้างขวาง และครอบคลุมสังคมไทย ◆ การพัฒนาตนและครอบครัว
	ส ๑.๑ ม.๑/๓ วิเคราะห์พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึง บำเพ็ญทุกริกิริยาหรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด		◆ สรุปและวิเคราะห์ พุทธประวัติ - ประสูติเทวทูต ๔ - การแสวงหาความรู้ - การบำเพ็ญทุกริกิริยา
	ส ๑.๑ ม.๑/๔ วิเคราะห์และประพจน์ติดตามแบบอย่าง การดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดกเรื่องเล่าและศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด		➢ พุทธสาวก พุทธสาวิกา ◆ พระมหากัสสปะ ◆ พระอุบาลี ◆ อนาถปิณฑิกะ ◆ นางวิสาขา ➢ ชาดก ◆ อัมพชาดก ◆ ติตติรชาดก
		ส ๑.๑ ม.๑/๕ อธิบายพุทธคุณและ ข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด เห็นคุณค่าและนำไปพัฒนา	➢ พระรัตนตรัย , พุทธคุณ ๙ ,อริยสัจ ๔ ◆ ทugend (ธรรมที่ควรรู้) - ขั้น ๕ - ชาติ ๔ ◆ สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) - หลักกรรม - ความหมายและคุณค่า - อบายมุข ๖

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		แก้ปัญหาของตนเอง และ ครอบครัว	◆ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) - สุข ๒ (กายิก, เจตสิก) - คิหิสุข ◆ มงคล ๓๘ - ไม่คบคนพาล - คบบัณฑิต - บวชาผู้ควรบูชา ◆ พุทธศาสนสุภาษิต ➢ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ◆ ไตรสิกขา ◆ กรรมฐาน ๒ ◆ ปธาน ๔ ◆ โกศล ๓ ◆ มงคล ๓๘ - ไม่คบคนพาล - คบบัณฑิต - บวชาผู้ควรบูชา - พุทธศาสนสุภาษิต ➢ ยัม เว เสวติ ตาทิสํ คบคนเช่นใดเป็นคนเช่นนั้น ➢ อุตตนา โจทยตตานํ จงเตือนตน ด้วยตน ➢ นิสมม กรณํ เสยโย ใคร่ครวญก่อนทำจึงดี ➢ ทูราวาสา ฆรา ทุกฺขา เรือนที่ครองไม่ดีนำทุกข์มาให้
	ส ๑.๑ ม.๑/๖ เห็น คุณค่าของการพัฒนาจิต เพื่อการเรียนรู้ และการ ดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิด แบบโยนิโสมนสิการ คือ วิธีคิด แบบคุณค่าแท้ – คุณค่าเทียม และวิธีคิด แบบคุณ – โทษ และ ทางออกหรือการพัฒนา จิตตามแนวทางของ ศาสนาที่ตนนับถือ		➢ โยนิโสมนสิการ ◆ วิธีคิดแบบคุณค่าแท้ – คุณค่าเทียม ◆ วิธีคิดแบบคุณ – โทษและทางออก

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๑.๑ ม.๑/๗ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและ เจริญปัญญา ด้วยอานา ปานสติ หรือตาม แนวทางของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด		♦ สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา ♦ วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา การฝึกบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ ♦ นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญาไปใช้ในชีวิตประจำวัน
		ส ๑.๑ ม.๑/๘ วิเคราะห์ และปฏิบัติตน ตาม หลักธรรมทางศาสนาที่ ตนนับถือ ในการ ดำรงชีวิตแบบพอเพียง และดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ ร่วมกันได้อย่างสันติสุข	♦ หลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ข้อ ๕)
	ส ๑.๑ ม.๑/๙ วิเคราะห์ เหตุผล ความจำเป็นที่ ทุกคนต้องศึกษา เรียนรู้ ศาสนาอื่น ๆ		♦ ศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ มีการประพฤติปฏิบัติตนและวิถีการดำเนินชีวิตแตกต่างกันตามหลักความเชื่อและคำสอน ของศาสนาที่ตนนับถือ
		ส ๑.๑ ม.๑/๑๐ ปฏิบัติ ตนต่อ ศาสนิกชนอื่น ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	♦ การปฏิบัติอย่างเหมาะสมต่อศาสนิกชนอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ
	ส ๑.๑ ม.๑/๑๑ วิเคราะห์การกระทำของ บุคคลที่เป็นแบบอย่าง ด้านศาสนสัมพันธ์ และ นำเสนอแนวทางการ ปฏิบัติของตนเอง		♦ ตัวอย่างบุคคลในท้องถิ่นหรือประเทศที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างด้านศาสนสัมพันธ์หรือมีผลงานด้านศาสนสัมพันธ์
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ			
๒	ส ๑.๒ ม.๑/๑ บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อศาสนสถาน ของศาสนา ที่ตนนับถือ		♦ การบำเพ็ญประโยชน์ และการบำรุงรักษาวัด
	ส ๑.๒ ม.๑/๒ อธิบายจ ริยวัตรของสาวกเพื่อเป็น แบบอย่าง ในการ ประพฤติปฏิบัติ และ		♦ วิถีชีวิตของพระภิกษุ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อสาวกของศาสนาที่ตนนับถือ		◆ บทบาทของพระภิกษุในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น การแสดงธรรม ปาฐกถาธรรม การประพาศิตนให้เป็นแบบอย่าง ◆ การเข้าพบพระภิกษุ ◆ การแสดงความเคารพ การประนมมือ การไหว้ การกราบ การเคารพพระรัตนตรัย การฟังเจริญพระพุทธมนต์ การฟังสวดพระอภิธรรม การฟังพระธรรมเทศนา
		ส ๑.๒ ม.๑/๓ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด	◆ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อเพื่อนตามหลักพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ
		ส ๑.๒ ม.๑/๔ จัดพิธีกรรม และ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม ได้ถูกต้อง	◆ การจัดโต๊ะหมู่บูชา แบบ หมู่ ๔ หมู่ ๕ หมู่ ๗ หมู่ ๙ ◆ การจุดธูปเทียน การจัดเครื่องประกอบโต๊ะหมู่บูชา คำอาราธนาต่าง ๆ
	ส ๑.๒ ม.๑/๕ อธิบายประวัติ ความสำคัญ และ ปฏิบัติตน ในวันสำคัญทางศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนดได้ถูกต้อง		◆ ประวัติและความสำคัญของวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหณะ ◆ ระเียบพิธี พิธีเวียนเทียน การปฏิบัติตนในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมิบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข			
๓	ส ๒.๑ ม.๑/๑ ปฏิบัติตามกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิ ของบุคคล		◆ กฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของบุคคล - กฎหมายการคุ้มครองเด็ก - กฎหมายการศึกษา - กฎหมายการคุ้มครองผู้บริโภค - กฎหมายลิขสิทธิ์ ◆ ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายการคุ้มครองสิทธิของบุคคล

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๒.๑ ม.๑/๒ ระบุความสามารถของตนเองในการทำประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ		♦ บทบาทและหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ โดยเน้นจิตสาธารณะ เช่น เคารพกติกา สังคม ปฏิบัติตนตามกฎหมาย มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในกิจกรรมทางสังคม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รักษาสาธารณประโยชน์
		ส ๒.๑ ม.๑/๓ อภิปรายเกี่ยวกับ คุณค่าทางวัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน	♦ ความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ♦ วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน
		ส ๒.๑ ม.๑/๔ แสดงออกถึงการเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	♦ วิธีปฏิบัติตนในการเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น ♦ ผลที่ได้จากการเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น
มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
๔	ส ๒.๒ ม.๑/๑ อธิบายหลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้าง และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันโดยสังเขป		♦ หลักการ เจตนารมณ์ โครงสร้าง และสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน
	ส ๒.๒ ม.๑/๒ วิเคราะห์บทบาทการถ่วงดุลของอำนาจอัยไทยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน		♦ การแบ่งอำนาจ และการถ่วงดุลอำนาจอัยไทยทั้ง ๓ ฝ่าย คือนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ ตามที่ระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน
		ส ๒.๒ ม.๑/๓ ปฏิบัติตนตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง	♦ การปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๕	ส ๓.๑ ม.๑/๑ อธิบายความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์		◆ ความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ◆ ความหมายของคำว่าทรัพยากรมีจำกัดกับ ความต้องการมีไม่จำกัด ความขาดแคลน การเลือกและค่าเสียโอกาส
		ส ๓.๑ ม.๑/๒ วิเคราะห์ค่านิยม และพฤติกรรมในการบริโภคของ คนในสังคมซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ	◆ ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ ◆ หลักการในการบริโภคที่ดี ◆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค ◆ ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดีและผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว
	ส ๓.๒ ม.๑/๓ ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์ และอุปทาน		◆ ความหมายและกฎอุปสงค์ อุปทาน ◆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๖		ส ๓.๑ ม.๑/๓ อธิบายความเป็นมา หลักการและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	◆ ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ ◆ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการดำรงชีวิต ◆ ความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๓.๒ ม.๑/๒ ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ		♦ ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและกัน การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ ♦ ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน ประเทศ และเสนอแนวทางแก้ไข
มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๗	-	ส ๓.๒ ม.๑/๑ วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของ สถาบันการเงินแต่ละประเภท และธนาคารกลาง	♦ ความหมาย ประเภท และความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ ♦ บทบาทหน้าที่และความสำคัญของธนาคารกลาง ♦ การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และสถาบันการเงิน
มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๘	-	ส ๓.๒ ม.๑/๔ อภิปรายผลของ การมีกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	♦ ความหมายและความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา ♦ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาพอสังเขป ♦ ตัวอย่างการละเมิดแห่งทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น			
๙	ส ๔.๑ ม.๑/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษา ประวัติศาสตร์		♦ ความสำคัญของเวลา และช่วงเวลาสำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ ♦ ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต ♦ ตัวอย่างการใช้เวลา ช่วงเวลาและยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย
	ส ๔.๑ ม.๑/๒ เทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ		♦ ที่มาของศักราชที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ จ.ศ. / ม.ศ. / ร.ศ. / พ.ศ. / ค.ศ. และ ฮ.ศ.

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์		◆ วิธีการเทียบศักราชต่าง ๆ และตัวอย่างการเทียบ ◆ ตัวอย่างการใช้ศักราชต่าง ๆ ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย
		* ส ๔.๑ ม.๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษา เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	◆ ความหมายและความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ◆ ตัวอย่างหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย สมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานขั้นรอง (เชื่อมโยงกับ มฐ.ส ๔.๓) เช่น ข้อความ ในศิลาจารึกสมัยสุโขทัย เป็นต้น ◆ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) และเหตุการณ์สำคัญในสมัยสุโขทัย
		ส ๔.๒ ม.๑/๑ อธิบายพัฒนาการ ทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	◆ ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ◆ พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
	ส ๔.๒ ม.๑/๒ ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรม ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้		◆ ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ◆ อิทธิพลของอารยธรรมโบราณในดินแดนไทยที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทยในปัจจุบัน
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย			
๑๐	ส ๔.๑ ม.๑/๑ วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์		◆ ความสำคัญของเวลา และช่วงเวลาสำหรับการศึกษาประวัติศาสตร์ ◆ ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต ◆ ตัวอย่างการใช้เวลา ช่วงเวลาและยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๔.๑ ม.๑/๒ เทียบ ศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ใช้ศึกษา ประวัติศาสตร์		- ที่มาของศักราชที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ จ.ศ. / ม.ศ. / ร.ศ. / พ.ศ. / ค.ศ. และ ฮ.ศ. - วิธีการเทียบศักราชต่าง ๆ และตัวอย่าง การเทียบ - ตัวอย่างการใช้ศักราชต่าง ๆ ที่ปรากฏในเอกสาร ประวัติศาสตร์ไทย
		* ส ๔.๑ ม. ๑/๓ นำ วิธีการ ทาง ประวัติศาสตร์ มาใช้ศึกษา เหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์	- ความหมายและความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน - ตัวอย่างหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย สมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานขั้นรอง (เชื่อมโยงกับ มฐ.ส ๔.๓) เช่น ข้อความ ในศิลาจารึก สมัยสุโขทัย เป็นต้น - นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราว ของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัย ไต่กันได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัย รัตนโกสินทร์) และเหตุการณ์สำคัญในสมัยสุโขทัย
		ส ๔.๓ ม.๑/๑ อธิบาย เรื่องราวทาง ประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย ในดินแดนไทย โดยสังเขป	สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนไทย โดยสังเขป - รัฐโบราณในดินแดนไทย เช่น ศรีวิชัยตามพรลิงค์ ทวารวดี เป็นต้น - รัฐไทย ในดินแดนไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช สุพรรณภูมิ เป็นต้น - การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัย และ ปัจจัยที่ เกี่ยวข้อง (ปัจจัยภายในและ ปัจจัยภายนอก)
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทาง ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย			
๑๑	ส ๔.๑ ม.๑/๑ วิเคราะห์ ความสำคัญของเวลาใน การศึกษา ประวัติศาสตร์		- ความสำคัญของเวลา และช่วงเวลาสำหรับ การศึกษาประวัติศาสตร์ - ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อ ปัจจุบันและอนาคต - ตัวอย่างการใช้เวลา ช่วงเวลาและยุคสมัย ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย
	ส ๔.๑ ม.๑/๒ เทียบ ศักราชตามระบบต่าง ๆ		ที่มาของศักราชที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ จ.ศ. / ม.ศ. / ร.ศ. / พ.ศ. / ค.ศ. และ ฮ.ศ.

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ที่ใช้ศึกษาประวัติศาสตร์		◆ วิธีการเทียบศักราชต่าง ๆ และตัวอย่างการเทียบ ◆ ตัวอย่างการใช้ศักราชต่าง ๆ ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย
		* ส ๔.๑ ม.๑/๓ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษา เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	◆ ความหมายและความสำคัญของประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ◆ ตัวอย่างหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทย สมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานขั้นรอง (เชื่อมโยงกับ มฐ.ส ๔.๓) เช่น ข้อความ ในศิลาจารึกสมัยสุโขทัย เป็นต้น ◆ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ไปใช้ศึกษาเรื่องราวของประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเองในสมัยใดก็ได้ (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) และเหตุการณ์สำคัญในสมัยสุโขทัย
		ส ๔.๓ ม.๑/๒ วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยในด้านต่าง ๆ	◆ พัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัย ในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ◆ วัฒนธรรมสมัยสุโขทัย เช่น ภาษาไทย วรรณกรรม ประเพณีสำคัญ ศิลปกรรมไทย ◆ ความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย
	ส ๔.๓ ม.๑/๓ วิเคราะห์อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัยและสังคมไทยในปัจจุบัน		◆ ภูมิปัญญาไทยในสมัยสุโขทัย เช่น การชลประทาน เครื่องสังคโลก

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๑๒	ส ๕.๑ ม.๑/๑ วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล		ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย
	ส ๕.๑ ม.๑/๒ อธิบายพิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด และลองจิจูด) เส้นแบ่งเวลา และเปรียบเทียบวันเวลาของโลก		- พิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด และลองจิจูด) - เส้นแบ่งเวลา - การเปรียบเทียบวัน เวลาของโลก
	ส ๕.๑ ม.๑/๓ วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติ และผลกระทบในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย		สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย โอเชียเนีย
	ส ๕.๒ ม.๑/๑ สืบค้นและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรม ทางเศรษฐกิจ และสังคมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย		ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมเช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย
		ส ๕.๒ ม.๑/๒ วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม ที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรม ทาง	ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		เศรษฐกิจและสังคม ใน ทวีปเอเชีย ทวีป ออสเตรเลีย และโอเชีย เนีย	
มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๑๓	ส ๕.๒ ม.๑/๓ สืบค้น อภิปรายประเด็น ปัญหาจาก ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งแวดล้อม ทางกายภาพกับมนุษย์ ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และ โอเชียเนีย		◆ ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม ทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีป ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย
		ส ๕.๒ ม.๑/๔ วิเคราะห์ แนวทาง การจัดการภัย พิบัติและการจัดการ ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมในทวีป เอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย ที่ยั่งยืน	◆ แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปเอเชีย ทวีป ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

รวม ๔๕ ตัวชี้วัด ๒๗ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๘ ตัวชี้วัดปลายทาง

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๑๐๑ สังคมศึกษาฯ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ อธิบายเหตุผลความจำเป็นที่ทุกคนต้องศึกษาเรียนรู้ศาสนาอื่นๆ การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อศาสนาอื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ศึกษาวิเคราะห์บทบาท หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ การเคารพสิทธิ เสรีภาพของ ตนเองและผู้อื่น หลักการ เจตนารมณ์โครงสร้างและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ ปัจจุบันโยสังเขป บทบาทการถ่วงดุลของอำนาจอภิไธยจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ความคล้ายคลึงและ ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และ วัฒนธรรมที่เป็นปัจจัยในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรืออาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดต่อกัน ปฏิบัติตนเป็น ประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครอง กฎหมายการศึกษา กฎหมายคุ้มครอง ผู้บริโภค กฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

โดยกระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเผชิญ สถานการณ์และแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

รหัสตัวชีวิต

ตัวชีวิตระหว่างทาง	ตัวชีวิตปลายทาง
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มที่ ๑ ส ๑.๑ ม.๑/๑, ส ๑.๑ ม.๑/๒, ส ๑.๑ ม.๑/๓, ส ๑.๑ ม.๑/๔, ส ๑.๑ ม.๑/๖, ส ๑.๑ ม.๑/๗, ส ๑.๑ ม.๑/๘, ส ๑.๑ ม.๑/๑๑	ส ๑.๑ ม.๑/๕, ส ๑.๑ ม.๑/๘, ส ๑.๑ ม.๑/๑๐
กลุ่มที่ ๒ ส ๑.๒ ม.๑/๑, ส ๑.๑ ม.๑/๒, ส ๑.๑ ม.๑/๕	ส ๑.๒ ม.๑/๓, ส ๑.๒ ม.๑/๔
สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มที่ ๓ ส ๒.๑ ม.๑/๑, ส ๒.๑ ม.๑/๒	ส ๒.๑ ม.๑/๓, ส ๒.๑ ม.๑/๔
กลุ่มที่ ๔ ส ๒.๒ ม.๑/๑, ส ๒.๒ ม.๑/๒	ส ๒.๒ ม.๑/๓
รวม ๒๓ ตัวชีวิต ตัวชีวิตระหว่างทาง ๑๕ ตัวชีวิต	ตัวชีวิตปลายทาง ๘ ตัวชีวิต

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๑)

รหัสวิชา ส ๒๑๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ ศาสนาในประเทศไทย	ส ๑.๑ ม.๑/๑, ม.๑/๒, ม.๑/๓, ม.๑/๔, ม.๑/๖, ม.๑/๗, ม.๑/๙, ม.๑/๑๑	ส ๑.๑ ม.๑/๕, ม.๑/๘, ม.๑/๑๐	- การเผยแพร่ศาสนาเข้าสู่ประเทศไทย - ความสำคัญของศาสนาต่อสังคมไทย - พุทธสาวก พุทธสาวิกา - หลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ - การปฏิบัติตนต่อศาสนิกชนอื่นๆ	๒๐	๒๐
หน่วยที่ ๒ ศาสนพิธีและการปฏิบัติตน	ส ๑.๒ ม.๑/๑, ม.๑/๒, ม.๑/๕	ส ๑.๒ ม.๑/๓, ม.๑/๔	- มารยาทในการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ - พิธีกรรมและศาสนพิธี - ประวัติและความสำคัญของวันสำคัญในศาสนาที่ตนนับถือ	๑๕	๒๐
หน่วยที่ ๓ วิถีประชาธิปไตย	ส ๒.๑ ม.๑/๑, ม.๑/๒ ส ๒.๒ ม.๑/๑ ม.๑/๒	ส ๒.๑ ม.๑/๓, ม.๑/๔ ส ๒.๒ ม.๑/๓	- กฎหมายคุ้มครองเด็ก - กฎหมายการศึกษา - กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค - กฎหมายลิขสิทธิ์ - รัฐธรรมนูญและการเมืองการปกครองของไทย - บทบาท สิทธิ หน้าที่ของเยาวชนต่อสังคมและประเทศชาติ	๑๕	๒๐
หน่วยที่ ๔ สังคมและวัฒนธรรม	ส ๒.๑ ม.๑/๒	ส ๑.๒ ม.๑/๓	- วัฒนธรรมไทยและประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ - วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	๘	๑๐
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑๙	๗๐
ปลายภาคเรียน				๑	๓๐
รวม				๖๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๑๐๒ สังคมศึกษาฯ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาวิเคราะห์ อธิบาย เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นเกี่ยวกับเป้าหมาย ความหมาย ความสำคัญ การบริโภค เข้าใจเรื่องระบบเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพอเพียง รู้จักนำทรัพยากรทางเศรษฐศาสตร์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าและมีคุณธรรม รู้ ความหมาย ประเภทและความสำคัญของสถาบันการเงิน การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน บทบาท หน้าที่ หลักการ วิธีการเลือกบริโภค เข้าใจเรื่องอุปสงค์ อุปทาน เลือกใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการสืบค้นข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพและสังคมของประเทศไทยและทวีปเอเชีย ออสเตรเลีย และโอเชียเนีย วิเคราะห์ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์และสืบค้นที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย อธิบายพิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูดและลองจิจูด) เส้นแบ่งเวลา การเปรียบเทียบวัน เวลาของโลก วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม สสำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปเอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย สืบค้น อภิปราย วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย

โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย กระบวนการปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และมีการพัฒนานตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์	
กลุ่มที่ ๕ ส ๓.๑ ม.๑/๑, ส ๓.๑ ม.๑/๓	ส ๓.๑ ม.๑/๒
กลุ่มที่ ๖ ส ๓.๒ ม.๑/๒	ส ๓.๒ ม.๑/๓
กลุ่มที่ ๗ -	ส ๓.๒ ม.๑/๑
กลุ่มที่ ๘ -	ส ๓.๒ ม.๑/๔
สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์	
กลุ่มที่ ๑๒ ส ๕.๑ ม.๑/๑, ส ๕.๑ ม.๑/๒, ส ๕.๑ ม.๑/๓, ส ๕.๒ ม.๑/๓	ส ๕.๒ ม.๑/๒
กลุ่มที่ ๑๓ ส ๕.๒ ม.๑/๑,	ส ๕.๒ ม.๑/๔

รวม ๑๔ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๘ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๖ ตัวชี้วัด
--	------------------------------

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๒)

รหัสวิชา ส ๒๑๑๐๑

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๕ เศรษฐศาสตร์น่ารู้	ส ๓.๑ ม.๑/๑, ม.๑/๒	ส ๓.๑ ม.๑/๓	- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ เศรษฐศาสตร์ - เศรษฐศาสตร์กับ ชีวิตประจำวัน - ความหมาย หลักการ ความเป็นมาของ เศรษฐกิจพอเพียง	๑๔	๑๕
หน่วยที่ ๖ การพัฒนา เศรษฐกิจ	ส ๓.๒ ม.๑/๑	ส ๓.๒ ม.๑/๒, ม.๑/๓, ม.๑/๔	- สถาบันการเงิน - ปัญหาเศรษฐกิจใน ชุมชน ประเทศ - กฎของอุปสงค์ อุปทาน - ความหมาย ความสำคัญของ ทรัพย์สินทางปัญญา - กฎหมายคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญา	๑๕	๒๐
หน่วยที่ ๗ ภูมิศาสตร์ ทวีปเอเชีย ทวีป ออสเตรเลีย และโอเชีย เนีย	ส ๕.๑ ม.๑/๑, ม.๑/๒, ม.๑/๓	ส ๕.๒ ม.๑/๒,	- ที่ตั้ง ขนาด และอาณา เขตของทวีป เอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย - การใช้เครื่องมือทาง ภูมิศาสตร์ - พิกัดภูมิศาสตร์ เส้น แบ่งเวลา วัน เวลา ของ โลก - ภัยพิบัติและผลกระทบ ในทวีปออสเตรเลียและ โอเชียเนีย - ทำเลที่ตั้งของกิจกรรม ทางเศรษฐกิจ	๑๕	๒๐

หน่วยที่ ๘ การจัดการ กับทรัพยากรในทวีป เอเชีย ทวีปออสเตรเลีย และโอเชียเนีย	ส ๕.๒ ม.๑/๑, ม.๑/๓	ส ๕.๒ ม.๑/๔	- ปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งแวดล้อม ทางกายภาพกับมนุษย์ - การจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม - ปัจจัยทางกายภาพ และทางสังคมที่ผลต่อ การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรและ สิ่งแวดล้อม	๑๔	๑๕
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๗๐
ปลายภาคเรียน				๑	๓๐
รวม				๖๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๑๐๓ ประวัติศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์ ตัวอย่างการใช้เวลา(ทั้งสุริยคติและจันทรคติ) ช่วงเวลา(เช่น ทศตวรรษ ศตวรรษ สหัสวรรษ) และยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย (สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์) ศึกษาที่มาของศักราช ตัวอย่างการใช้ศักราช และวิธีการเทียบศักราชตามระบบต่าง ๆ ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย โดยใช้ทักษะของการสังเกต การสำรวจ การคำนวณ การเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์และความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต ศึกษาความหมาย ความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเอง(สมัยใดก็ได้เช่นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) ตัวอย่างการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานขั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง ความสำคัญของประวัติศาสตร์ในการดำเนินชีวิต สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวในท้องถิ่นของตนเอง(ความรู้ใหม่ที่ตนสืบค้นได้)และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัยจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ อธิบายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัยโดยสังเขป ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยประวัติศาสตร์ไทย เกี่ยวกับรัฐโบราณในดินแดนประเทศไทย เช่น พุन्न ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ ทวารวดี รัฐไทยในดินแดนไทยในช่วงก่อนพุทธศตวรรษที่ ๑๘ เช่น ละโว้ ศรีภูมิชัย นครศรีธรรมราช

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล และวิธีการทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ความใจความเป็นมาของชาติไทย รัฐโบราณและรัฐไทยในดินแดนไทย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีความมุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ กลุ่มที่ ๑๐ ส ๔.๑ ม.๑/๑, ส ๔.๑ ม.๑/๒	ส ๔.๑ ม.๑/๓
กลุ่มที่ ๑๑ ส ๔.๓ ม.๑/๓	ส ๔.๓ ม.๑/๒
รวม ๔ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๑ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๑)

รหัสวิชา ส ๒๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์

เวลา ๒๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ ยุคสมัยทาง ประวัติศาสตร์ไทย	ส ๔.๑ ม.๑/๑, ม.๑/๒	ส ๔.๑ ม.๑/๓	- การนับเวลาและการแบ่งช่วงเวลา - การเทียบศักราช - ที่มาของศักราชที่ปรากฏในเอกสาร ประวัติศาสตร์ไทย	๕	๒๐
หน่วยที่ ๒ วิธีการทาง ประวัติศาสตร์		ส ๔.๑ ม.๑/๓	- ความหมาย ความสำคัญและ ขั้นตอนวิธีการทางประวัติศาสตร์ - ตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ - การศึกษาเรื่องราวในท้องถิ่นที่ตน อาศัยโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	๕	๒๐
หน่วยที่ ๓ อาณาจักร โบราณสมัยก่อน ประวัติศาสตร์		ส ๔.๓ ม.๑/๑	- สมัยก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดน ไทย - รัฐโบราณในดินแดนไทย เช่น ศรีวิชัย ตามพรลิงค์ ทวารวดี - รัฐไทยในดินแดนไทย เช่น ล้านนา นครศรีธรรมราช สุพรรณภูมิ	๘	๔๐
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๘๐
ปลายภาคเรียน				๑	๒๐
รวม				๒๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๑๐๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาพัฒนาการของประเทศไทยในสมัยสุโขทัยในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทั้งปัจจัยภายในและภายนอก พัฒนาการด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งความเสื่อมของอาณาจักรสุโขทัย ศึกษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย ได้แก่ ภาษา วรรณกรรม ศิลปกรรม การชลประทาน เครื่องสังคโลก ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาสมัยสุโขทัยที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน โดยใช้ทักษะการรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบข้อเท็จจริง การวิเคราะห์ การวิพากษ์ข้อมูล การตีความ การให้เหตุผล การสังเคราะห์ การนำเสนอด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาของชนชาติไทย เห็นแบบอย่างการกระทำความดีของบรรพบุรุษไทยที่ได้ปกป้องชาติด้วยความเสียสละ เกิดความรัก ความภูมิใจในชาติ วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งพัฒนาการทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และความร่วมมือของประเทศสมาชิกในการรวมกลุ่มกันเป็นสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศึกษาข้อมูลความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม อิทธิพลของอารยธรรมโบราณในดินแดนไทยที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทยในปัจจุบัน

โดยใช้ทักษะการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล กระบวนการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติที่มีความเปลี่ยนแปลง จาอดีตจนถึงปัจจุบัน และผลกระทบที่มีต่อสังคมไทย เข้าใจและอยู่ร่วมกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงความสำคัญของเวลา ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย รัฐโบราณและรัฐไทยในดินแดนไทย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มีความมุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ กลุ่มที่ ๑๐ ส ๔.๒ ม.๑/๑	ส ๔.๒ ม.๑/๒
กลุ่มที่ ๑๑ ส ๔.๓ ม.๑/๑, ส ๔.๓ ๑/๒	ส ๔.๓ ม.๑/๓
รวม ๕ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๒ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

รหัสวิชา ส ๒๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (ภาคเรียนที่ ๒)

เวลา ๒๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๔ อาณาจักร สุโขทัย	ส ๔.๓ ม.๑/๑, ม.๑/๒	ส ๔.๓ ม.๑/๓	- การสถาปนาอาณาจักร สุโขทัย - การเมืองการปกครองสมัย สุโขทัย - เศรษฐกิจ สังคมและ วัฒนธรรม - ความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศ - ภูมิปัญญาสมัยสุโขทัย	๑๒	๔๐
หน่วยที่ ๕ พัฒนาการ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ส ๔.๒ ม.๑/๑	ส ๔.๒ ม.๑/๒	- ที่ตั้งและสภาพทาง ภูมิศาสตร์ - อิทธิพลของอารยธรรม โบราณในดินแดน ไทยที่มีต่อพัฒนาการของ สังคมไทย	๗	๔๐
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๘๐
ปลายภาคเรียน				๑	๒๐
รวม				๒๐	๑๐๐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข			
๑	ส ๑.๑ ม.๒/๑ อธิบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศเพื่อนบ้าน		◆ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านและการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน
	ส ๑.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน		◆ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน
	ส ๑.๑ ม.๒/๓ วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นรากฐานของวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติและมรดกของชาติ		◆ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็น ◆ รากฐานของวัฒนธรรม ◆ เอกลักษณ์และ มรดกของชาติ
	ส ๑.๑ ม.๒/๔ อภิปรายความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือกับการพัฒนาชุมชน และการจัดระเบียบสังคม		◆ ความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม
	ส ๑.๑ ม.๒/๕ วิเคราะห์พุทธประวัติหรือประวัติศาสดาของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด		➤ สรุปและวิเคราะห์ พุทธประวัติ - การผจญมาร - การตรัสรู้ - การสั่งสอน

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๑.๑ ม.๒/๖ วิเคราะห์และประพจน์ ตนตามแบบอย่าง การ ดำเนินชีวิตและข้อคิด จากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่าและ ศาสนิกชนตัวอย่าง ตามที่กำหนด		◆ พระสารีบุตร ◆ พระโมคคัลลานะ ◆ นางขุชชุตตรา ◆ พระเจ้าพิมพิสาร ◆ มิตตวันทุกชาดก ◆ ราโชวาทชาดก
	ส ๑.๑ ม.๒/๗ อธิบาย โครงสร้างและสาระ โดยสังเขป ของ พระไตรปิฎก หรือ คัมภีร์ของศาสนาที่ตน นับถือ		◆ โครงสร้าง และสาระสังเขปของพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก
	ส ๑.๑ ม.๒/๘ อธิบาย ธรรมคุณและ ข้อธรรม สำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือ หลักธรรมของ ศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด เห็นคุณค่า และนำไป พัฒนา แก้ปัญหาของชุมชนและ สังคม		พระรัตนตรัย ◆ ธรรมคุณ ๖ - อริยสัจ ๔ ◆ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ชั้น ๕ - อายตนะ ◆ สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) หลักกรรม - สมบัติ ๔ - วิบัติ ๔ อกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ ◆ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) สุข ๒ (สามิส, นิรามิส) ◆ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) ○ บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ ○ ธรรมคุณ ๖ ○ กุศลจริยปฏิบัติธรรม ๔ ○ กุศลกรรมบถ ๑๐ ○ สติปัฏฐาน , ○ มงคล ๓๘

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			- ประพฤติธรรม - เว้นจากความชั่ว - เว้นจากการดื่มน้ำเมา พุทธศาสนสุภาษิต ◆ กมมุนา วตตตี โลโก สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ◆ กลยาณการี กลยาณํ ปาปการี จ ปापकं ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว ◆ สุขุ ปุณฺณสฺส อจฺจโย การสั่งสมบุญนำสุขมาให้ ◆ ปุชโก ลมเต ปุชํ วนทโก ปฏินนํ ใ้บูชาเขา ย่อมได้รับการบูชาตอบ ผู้ให้เขา ย่อมได้รับการให้ตอบ
	ส ๑.๑ ม.๒/๙ เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้ และดำเนินชีวิต ด้วยวิถีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ วิถีคิด แบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิถีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ		➤ พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิถีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ๒ วิธี คือ วิถีคิดแบบอุบายปลุกเร้าคุณธรรม และวิถีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์
	ส ๑.๑ ม.๒/๑๐ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและ เจริญปัญญาด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ		◆ สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา ◆ รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ◆ ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน เน้นอานาปานสติ ◆ นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญา ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน
		ส ๑.๑ ม.๒/๑๑ วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสม ในกระแส	◆ การปฏิบัติตนตามหลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ ข้อ ๘.)

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ความเปลี่ยนแปลงของโลก และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข	
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ			
๒		ส ๑.๒ ม.๒/๑ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนา ที่ตนนับถือตามที่กำหนด	- การเป็นลูกที่ดี ตามหลักทิศเบื้องหน้า ในทิศ ๖
	ส ๑.๒ ม.๒/๒ มีมรรยาทของความ เป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด		◆ มรรยาทของศาสนิกชน ◆ -การต้อนรับ(ปฏิสันถาร) ◆ -มรรยาทของผู้เป็นแขก ◆ -ฝึกปฏิบัติระเบียบพิธี ปฏิบัติต่อพระภิกษุ การยืน การให้ที่นั่ง การเดินสวน การสนทนา การรับสิ่งของ ◆ -การแต่งกายไปวัด การแต่งกายไปงานมงคล งานอวมงคล
	ส ๑.๒ ม.๒/๓ วิเคราะห์คุณค่าของศาสนพิธี และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง		◆ -การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ◆ -การทำบุญตักบาตร ◆ -การถวายภัตตาหารสิ่งของที่ควรถวายและสิ่งของต้องห้ามสำหรับพระภิกษุ ◆ -การถวายสังฆทาน เครื่องสังฆทาน ◆ -การถวายผ้าอาบน้ำฝน ◆ -การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทาน ◆ -การกรวดน้ำ ,การทอดกฐิน,การทอดผ้าป่า
	ส ๑.๒ ม.๒/๔ อธิบายคำสอนที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญ ทางศาสนา และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง		◆หลักธรรมเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องเนื่องในวันมาฆบูชา วิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ และเทศกาลสำคัญ ◆ระเบียบพิธีและการปฏิบัติตนในวันธรรมสวนะ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันเทโวโรหณะ
		ส ๑.๒ ม.๒/๕ อธิบายความแตกต่าง ของศาสนพิธี พิธีกรรมตามแนวปฏิบัติ ของศาสนาอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การยอมรับ	◆ ศาสนพิธี พิธีกรรม แนวปฏิบัติของศาสนาอื่นๆ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		และความเข้าใจซึ่งกันและกัน	

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษา ประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
๓		ส ๒.๑ ม.๒/๑ อธิบายและปฏิบัติตาม กฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง กับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศ	◆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว เช่น - กฎหมายเกี่ยวกับความสามารถของผู้เยาว์ - กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน - กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก ◆ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและประเทศ - กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร และกรอกแบบแสดงรายการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา - กฎหมายแรงงาน
	ส ๒.๑ ม.๒/๒ เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย		◆ สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ◆ แนวทางส่งเสริมให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
	ส ๒.๑ ม.๒/๓ วิเคราะห์บทบาท ความสำคัญ และความสัมพันธ์ ของสถาบันทางสังคม		◆ บทบาท ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันทางการเมืองการปกครอง

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๒.๒ ม.๒/๑ อธิบายกระบวนการในการตรากฎหมาย		◆ กระบวนการในการตรากฎหมาย ◆ ผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย ◆ ขั้นตอนการตรากฎหมาย ◆ การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตรากฎหมาย
		ส ๒.๑ ม.๒/๔ อธิบายความคล้ายคลึง และความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปสู่ ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน	◆ ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน
		ส ๒.๒ ม.๒/๒ วิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสารทาง การเมือง การปกครอง ที่มีผลกระทบต่อสังคมไทย สมัยปัจจุบัน	◆ เหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงสำคัญของระบอบการปกครองของไทย ◆ หลักการเลือกข้อมูล ข่าวสาร

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๔	ส ๓.๑ ม.๒/๑ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม		◆ ความหมายและความสำคัญของการลงทุนและการออมต่อระบบเศรษฐกิจ ◆ การบริหารจัดการเงินออมและการลงทุน ภาคครัวเรือน ◆ ปัจจัยของการลงทุนและการออมคือ อัตราดอกเบี้ย รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ เช่น ค่าของเงิน เทคโนโลยี การคาดเดาเกี่ยวกับอนาคต ◆ ปัญหาของการลงทุนและการออมในสังคมไทย

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ส ๓.๑ ม.๒/๒ อธิบายปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผลิตสินค้าและบริการ		◆ ความหมาย ความสำคัญ และหลักการผลิตสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ◆ สำรวจการผลิตสินค้าในท้องถิ่น ว่ามีการผลิตอะไรบ้าง ใช้วิธีการผลิตอย่างไร มีปัญหาด้านใดบ้าง ◆ มีการนำเทคโนโลยีอะไรมาใช้ที่มีผลต่อ การผลิตสินค้าและบริการ ◆ นำหลักการผลิตมาวิเคราะห์การผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
	ส ๓.๑ ม.๒/๔ อภิปรายแนวทางการคุ้มครองสิทธิของตนเอง ในฐานะผู้บริโภค		◆ การรักษาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค ◆ กฎหมายคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ◆ การดำเนินกิจกรรมพิทักษ์สิทธิและผลประโยชน์ตามกฎหมายในฐานะผู้บริโภค ◆ แนวทางการปกป้องสิทธิของผู้บริโภค
		ส ๓.๑ ม.๒/๓ เสนอแนวทางการพัฒนาการผลิตในท้องถิ่น ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	◆ หลักการและเป้าหมายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น ◆ ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่น
	ส ๓.๒ ม.๒/๑ อภิปรายระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ		◆ ระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ
๕	ส ๓.๒ ม.๒/๒ ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย		◆ หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย
	ส ๓.๒ ม.๒/๓ วิเคราะห์การกระจายของทรัพยากรในโลก ที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ		◆ การกระจายของทรัพยากรในโลกที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น น้ำมัน ป่าไม้ ทองคำ ถ่านหิน แร่ เป็นต้น

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๓.๒ ม.๒/๔ วิเคราะห์การแข่งขัน ทางการค้า ในประเทศ และ ต่างประเทศที่ ส่งผลต่อคุณภาพสินค้า ปริมาณการผลิตและ ราคาสินค้า	♦ การแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น			
๖	ส ๔.๑ ม.๒/๑ ประเมิน ความน่าเชื่อถือของ หลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ใน ลักษณะต่าง ๆ		♦ วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปแบบของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น
	ส ๔.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์ความแตกต่าง ระหว่างความจริงกับ ข้อเท็จจริงของ เหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์		♦ ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) ♦ ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ต่าง ๆ ในสมัยอยุธยา และธนบุรี (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) เช่น ข้อความบางตอน ในพระราชพงศาวดารอยุธยา / จดหมายเหตุชาวต่างชาติ ♦ การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ♦ ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี
		* ส ๔.๑ ม.๒/๓ เห็น ความสำคัญของการ ตีความหลักฐานทาง	♦ ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ประวัติศาสตร์ ที่ น่าเชื่อถือ	
		ส ๔.๒ ม.๒/๑ อธิบาย พัฒนาการ ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ของภูมิภาคเอเชีย	- ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อการพัฒนาการโดยสังเขป - พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)
	ส ๔.๒ ม.๒/๒ ระบุ ความสำคัญของแหล่ง อารยธรรมโบราณ ใน ภูมิภาคเอเชีย		- ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย เช่น แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย - อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการ ทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย			
๗	ส ๔.๑ ม.๒/๑ ประเมิน ความน่าเชื่อถือของ หลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ใน ลักษณะต่าง ๆ		- ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อการพัฒนาการโดยสังเขป - พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)
	ส ๔.๑ ม.๒/๒ วิเคราะห์ความแตกต่าง ระหว่างความจริงกับ ข้อเท็จจริงของ เหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์		- ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) - ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ต่าง ๆ ในสมัยอยุธยา และธนบุรี (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส ๔.๓) เช่น ข้อความบางตอน ในพระราชพงศาวดารอยุธยา / จดหมายเหตุชาวต่างชาติ - การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ - ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี
		* ส ๔.๑ ม.๒/๓ เห็น ความสำคัญของการ ตีความหลักฐานทาง	ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ประวัติศาสตร์ ที่ น่าเชื่อถือ	
		ส ๔.๓ ม.๒/๑ วิเคราะห์ พัฒนาการของ อาณาจักรอยุธยาและ ธนบุรี ในด้านต่าง ๆ	◆ การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
		ส ๔.๓ ม.๒/๒ วิเคราะห์ ปัจจัย ที่ส่งผลต่อความ มั่นคงและ ความเจริญรุ่งเรืองของ อาณาจักรอยุธยา	◆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา ◆ พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ◆ การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ และการกู้เอกราช ◆ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคน และศิลปวัฒนธรรม ◆ การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี ◆ วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยและต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น -สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ -พระสุริโยทัย -พระนเรศวรมหาราช -พระนารายณ์มหาราช -สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช -พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ดั่ง) -สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท (บุญมา)
		ส ๔.๓ ม.๒/๓ ระบุ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทยสมัย อยุธยา และธนบุรี และอิทธิพลของภูมิ ปัญญาดังกล่าวต่อการ พัฒนา ชาติไทยในยุค ต่อมา	◆ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๘	ส ๕.๑ ม.๒/๑ วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา โดยใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล		- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา - การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ รูปถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียมในการสืบค้นลักษณะทางกายภาพของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา
	ส ๕.๑ ม.๒/๒ อธิบายมาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์		การแปลความหมาย มาตราส่วน ทิศและสัญลักษณ์ในแผนที่
	ส ๕.๑ ม.๒/๓ วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติ และผลกระทบในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา		สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
	ส ๕.๒ ม.๒/๑ สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา		ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
		ส ๕.๒ ม.๒/๒ วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม ที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมใน	ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา	
มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๙	ส ๕.๒ ม.๒/๓ สืบค้นอภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้น ในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา		◆ ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
		ส ๕.๒ ม.๒/๔ วิเคราะห์แนวทาง การจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืน	◆ แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกาที่ยั่งยืน

รวม ๔๕ ตัวชี้วัด ๓๐ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๕ ตัวชี้วัดปลายทาง

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๑๐๑ สังคมศึกษาฯ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสุขแก่โลกและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชน และศาสนาอื่น ๆ ศึกษาวิเคราะห์ อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ศึกษา วิเคราะห์บทบาท ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม อธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย อธิบายกระบวนการในการตรากฎหมาย วิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยปัจจุบัน

โดยการวิเคราะห์ข้อมูล กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย กระบวนการปฏิบัติ

เพื่อให้การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีค่านิยมที่ดีงาม มีจิตศรัทธาและรักษาไว้ซึ่งการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ยึดมั่นในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือ ศาสนาอื่นที่ตนนับถือเป็นหลักในการดำเนินชีวิต มุ่งมั่นในการทำมาหากินและนำหลักธรรมมาใช้ในการชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มที่ ๑ ส ๑.๑ ม.๒/๑, ส ๑.๑ ม.๒/๒, ส ๑.๑ ม.๒/๓, ส ๑.๑ ม.๒/๔, ส ๑.๑ ม.๒/๕, ส ๑.๑ ม.๒/๖, ส ๑.๑ ม.๒/๗, ส ๑.๑ ม.๒/๘, ส ๑.๑ ม.๒/๑๐	ส ๑.๑ ม.๒/๘, ส ๑.๑ ม.๒/๑๑
กลุ่มที่ ๒ ส ๑.๒ ม.๒/๒, ส ๑.๒ ม.๒/๓, ส ๑.๒ ม.๒/๔	ส ๑.๒ ม.๒/๑, ส ๑.๒ ม.๒/๕
สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มที่ ๓ ส ๒.๑ ม.๒/๒, ส ๒.๑ ม.๒/๓, ส ๒.๒ ม.๒/๑	ส ๒.๑ ม.๒/๑, ส ๒.๑ ม.๒/๔ ส ๒.๒ ม.๒/๒
รวม ๒๒ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๕ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๗ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๑)

รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ ศาสนาในประเทศไทย	ส ๑.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๔, ม.๒/๕, ม.๒/๖, ม.๒/๗, ม.๒/๘, ม.๒/๑๐	ส ๑.๑ ม.๒/๘, ม.๒/๑๑	- การเผยแผ่พุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน - ความสำคัญของพุทธศาสนาต่อสังคมไทย - พุทธประวัติ พุทธสาวก พุทธสาวิกา - หลักธรรมคำสอน - พระไตรปิฎก - การบริหารจัดการและเจริญปัญญา - การปฏิบัติตนตามหลักธรรมที่ตนนับถือ	๑๙	๒๐
หน่วยที่ ๒ การปฏิบัติตนและศาสนพิธี	ส ๑.๒ ม.๒/๒, ม.๒/๓, ม.๒/๔	ส ๑.๒ ม.๒/๑, ม.๒/๕	- การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ - มารยาทชาวพุทธที่ปฏิบัติต่อพระภิกษุ การปฏิบัติตนในศาสนพิธีและวันสำคัญ	๑๐	๑๕
หน่วยที่ ๓ วิธีประชาธิปไตย	ส ๒.๑ ม.๒/๒, ม.๒/๓	ส ๒.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๔	- กฎหมายความสามารถของผู้เยาว์ - กฎหมายบัตรประจำตัวประชาชน - กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว - กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร - กฎหมายแรงงาน - บทบาท สิทธิ หน้าที่ของพลเมืองดีตามวิธีประชาธิปไตย - สถาบันทางสังคม - ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทยกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย	๑๕	๒๐

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๔ กฎหมายที่สำคัญของประเทศ	ส ๒.๒ ม.๒/๑	ส ๒.๒ ม.๒/๒	- กระบวนการในการตรา กฎหมาย - เหตุการณ์และการ เปลี่ยนแปลงในระบอบการ ปกครองของไทย	๑๔	๑๕
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๗๐
ปลายภาคเรียน				๑	๓๐
รวม				๒๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๑๐๒ สังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

วิเคราะห์ ความหมาย ความสำคัญและปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนและการออม ปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ หลักการและเป้าหมายปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การรักษาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค กฎหมายคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค อภิปราย ระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย วิเคราะห์ การกระจายของทรัพยากรและการแข่งขันทางการค้าในประเทศและต่างประเทศวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง ขนาดและอาณาเขตของทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม อธิบาย สืบค้น การแปลความหมาย มาตราส่วน ทิศ และสัญลักษณ์ในแผนที่ วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติ และผลกระทบในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปยุโรปและแอฟริกา วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปยุโรปและทวีปแอฟริกา

โดยการวิเคราะห์ข้อมูล กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย กระบวนการปฏิบัติ

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์	
กลุ่มที่ ๔ ส ๓.๑ ม.๒/๑, ส ๓.๑ ม.๒/๒, ส ๓.๑ ม.๒/๔, ส ๓.๒ ม.๒/๑	ส ๓.๑ ม.๒/๓
กลุ่มที่ ๕ ส ๓.๒ ม.๒/๒, ส ๓.๒ ม.๒/๓	ส ๓.๒ ม.๒/๔
สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์	
กลุ่มที่ ๘ ส ๕.๑ ม.๒/๑, ส ๕.๑ ม.๒/๒, ส ๕.๑ ม.๒/๓, ส ๕.๒ ม.๒/๑	ส ๕.๒ ม.๒/๒
กลุ่มที่ ๙ ส ๕.๒ ม.๒/๓	ส ๕.๒ ม.๒/๔
รวม ๑๕ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๑ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๔ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน
รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๒ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๒)
เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๕ เศรษฐศาสตร์น่ารู้	ส ๓.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๔	ส ๓.๑ ม.๒/๓	- ความหมาย ความสำคัญของการลงทุนและการออม - ความหมาย ความสำคัญของการผลิตสินค้าและบริการ - การผลิตสินค้าในท้องถิ่น - หลักการและเป้าหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - การรักษาและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค - กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	๑๕	
หน่วยที่ ๖ ระบบเศรษฐกิจ	ส ๓.๒ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓	ส ๓.๒ ม.๒/๔	- ระบบเศรษฐกิจแบบต่าง ๆ - หลักการและผลกระทบการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันทางเศรษฐกิจ - การกระจายของทรัพยากรในโลกที่มีผลต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	๑๔	
หน่วยที่ ๗ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	ส ๕.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒, ม.๒/๓	ส ๕.๒ ม.๒/๒	- ที่ตั้ง ขนาดและอาณาเขตของทวีปยุโรปและแอฟริกา - การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ - มาตรฐาน ทิศและสัญลักษณ์ในแผนที่ - ภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปยุโรปและแอฟริกา	๑๕	
หน่วยที่ ๘ ทวีปยุโรปและแอฟริกา	ส ๕.๒ ม.๒/๓	ส ๕.๒ ม.๒/๔	- ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปยุโรปและแอฟริกา	๑๔	

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
			- ปัจจัยทางกายภาพและทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม - ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปยุโรป และแอฟริกา - แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อม		
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๘๐
ปลายภาคเรียน				๑	๒๐
รวม				๒๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๑๐๓ ประวัติศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษา วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะ ต่าง ๆ อย่างง่าย เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปลักษณ์ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน ทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ต่าง ๆ ในสมัยอยุธยา และธนบุรี เช่น ข้อความบางตอน ในพระราชพงศาวดารอยุธยา / จดหมายเหตุชาวต่างชาติ ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ศึกษาการแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ

โดยการรวบรวม วิเคราะห์ ประเมินความน่าเชื่อถือ แยกแยะข้อมูลและข้อเท็จจริง

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์และการนำเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ กลุ่มที่ ๖ ส ๔.๑ ม.๒/๑, ส ๔.๑ ม.๒/๒	ส ๔.๑ ม.๒/๓
รวม ๓ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๑ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๑)

รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์

เวลา ๒๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทย	ส ๔.๑ ม.๒/๑, ม.๒/๒	ส ๔.๑ ม.๒/๓	- วิธีประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ - ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ - ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	๙	๔๐
หน่วยที่ ๒ การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์		ส ๔.๑ ม.๒/๓	- การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในสมัยอยุธยาและธนบุรี - การตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี - การแยกแยะข้อมูลกับความคิดเห็น - ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์	๙	๔๐
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๘๐
ปลายภาคเรียน				๑	๒๐
รวม				๒๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๑๐๔ ประวัติศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อการพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย ศึกษาที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศในภูมิภาคเอเชีย และอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย ศึกษา วิเคราะห์ พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา และธนบุรี เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงของอาณาจักรอยุธยา การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ และการกู้เอกราช ศึกษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๒ การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี ศึกษา วิเคราะห์ของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญและต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย

โดยการวิเคราะห์

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในสมัยธนบุรีและสมัยรัตนโกสินทร์ สามารถวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ ภูมิปัญญา เปรียบเทียบ ผลงานและเห็นคุณค่า นำมาใช้เป็นแบบอย่างในชีวิตประจำวัน

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์	
กลุ่มที่ ๖ ส ๔.๒ ม.๒/๒	ส ๔.๒ ม.๒/๑
กลุ่มที่ ๗ ส ๔.๓ ม.๒/๓	ส ๔.๓ ม.๒/๑, ส ๔.๓ ม.๒/๒
รวม ๕ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๒ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๓ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ (ภาคเรียนที่ ๒)

เวลา ๒๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๓ ประวัติศาสตร์ใน ภูมิภาคเอเชีย	ส ๔.๒ ม.๒/๒	ส ๔.๒ ม.๒/๑	- ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ - พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย - ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรม โบราณในภูมิภาคเอเชีย - อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน	๙	๓๐
หน่วยที่ ๔ อาณาจักรอยุธยา	ส ๔.๓ ม.๒/๓	ส ๔.๓ ม.๒/๑, ม.๒/๒	- การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา - ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา - พัฒนาการของอยุธยาด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ - การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑, ๒ และการกู้เอกราช - ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา - ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี - ผลงานของบุคคลสำคัญของไทย	๙	๕๐
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๘๐
ปลายภาคเรียน				๑	๒๐
รวม				๒๐	๑๐๐

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
สาระมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข			
๑	ส ๑.๑ ม.๓/๑ อธิบาย การเผยแผ่ พระพุทธศาสนาหรือ ศาสนาที่ตนนับถือสู่ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก		◆ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก และการนับถือพระพุทธศาสนาของประเทศเหล่านั้นในปัจจุบัน
	ส ๑.๑ ม.๓/๒ วิเคราะห์ความสำคัญ ของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ในฐานะที่ช่วย สร้างสรรค์ อารยธรรม และความ สงบสุขแก่โลก		◆ ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสงบสุขให้แก่โลก
		ส ๑.๑ ม.๓/๓ อภิปราย ความสำคัญ ของ พระพุทธศาสนาหรือ ศาสนา ที่ตนนับถือกับ ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงและการพัฒนา อย่างยั่งยืน	◆ สัมมนาพระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ที่สอดคล้องกับหลักธรรมในสาระการเรียนรู้ ข้อ ๖)
	ส ๑.๑ ม.๓/๔ วิเคราะห์พุทธประวัติ จากพระพุทธรูปปาง ต่าง ๆ หรือประวัติ ศาสดาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด		◆ ศึกษาพุทธประวัติจากพระพุทธรูปปางต่าง ๆ เช่น ○ ปางมารวิชัย ○ ปางปฐมเทศนา ○ ปางลีลา ○ ปางประจำวันเกิด ◆ สรุปและวิเคราะห์พุทธประวัติ ○ ปฐมเทศนา ○ โอวาทปาฏิโมกข์
	ส ๑.๑ ม.๓/๕ วิเคราะห์และ ประพาดิตนตาม แบบอย่าง การ		◆ พระอัญญาโกณฑัญญะ ◆ พระมหาปชาบดีเถรี ◆ พระเขมาเถรี ◆ พระเจ้าปเสนทิโกศล

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ดำเนินชีวิตและ ข้อคิดจากประวัติ สาวก ชาดกเรื่อง เล่าและศาสนิกชน ตัวอย่างตามที่ กำหนด		◆ นันทิวิสาขชาดก ◆ สุวัณณหังสชาดก
	ส ๑.๑ ม.๓/๖ อธิบาย สังฆคุณ และข้อธรรม สำคัญ ในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของ ศาสนาที่ตนนับถือ ตามที่กำหนด		พระรัตนตรัย ◆ สังฆคุณ ๙ อริยสัจ ๔ ◆ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ชั้น ๕ -ไตรลักษณ์ ◆ สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) หลักกรรม -วิภังค์ ๓ -ปัญจธรรม ๓ (ตัณหา มานะ ทิฐิ) ◆ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) ๓ ◆ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) มรรคมรรค ๘ ปัญญา ๓ สัพพริยธรรม ๗ บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ อุบาสกธรรม ๗ มงคล ๓๘ - มีศีลปวิทยา -วิภังค์ ๓ -ปัญจธรรม ๓ (ตัณหา มานะ ทิฐิ) ◆ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) ๓ ◆ มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) มรรคมรรค ๘ ปัญญา ๓ สัพพริยธรรม ๗ บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ อุบาสกธรรม ๗ มงคล ๓๘ - มีศีลปวิทยา - พบสมณะ - ฟังธรรมตามกาล - สนทนาธรรมตามกาล

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
			พุทธศาสนสุภาษิต ♦ อตตะ หเว ชิตํ เสยโย ชนะตนนั้นแลดีกว่า ♦ ธมฺมจารี สุขํ เสติ ผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุข ♦ ปมาโท มจฺจุโน ปทํ ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย ♦ สุตฺตํ ลภเต ปญฺญํ ผู้ฟังด้วยดีย่อมได้ปัญญา ♦ เรื่องน่ารู้จากพระไตรปิฎก : พุทธปณิธาน ๔ ใน มหาปรินิพพานสูตร
		ส ๑.๑ ม.๓/๗ เห็นคุณค่า และวิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมในการ พัฒนาตนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับ การทำงานและการมีครอบครัว	♦ การปฏิบัติตนตามหลักธรรม (ตามสาระการเรียนรู้ ข้อ ๖.)
	ส ๑.๑ ม.๓/๘ เห็นคุณค่าของการพัฒนาจิตเพื่อการเรียนรู้ และดำเนินชีวิต ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ คือ วิธีคิด แบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัยหรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ		♦ พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ๒ วิธี คือ วิธีคิดแบบอริยสัจ และวิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย
	ส ๑.๑ ม.๓/๙ สวดมนต์ แผ่เมตตา บริหารจิตและเจริญปัญญา ด้วยอานาปานสติ หรือตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือ		♦ สวดมนต์แปล และแผ่เมตตา ♦ รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา ♦ ฝึกการบริหารจิตและเจริญปัญญาตามหลักสติปัฏฐานเน้นอานาปานสติ ♦ นำวิธีการบริหารจิตและเจริญปัญญา ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน
		ส ๑.๑ ม.๓/๑๐ วิเคราะห์ความแตกต่างและยอมรับวิธีการ	วิธีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนศาสนาอื่นๆ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ดำเนินชีวิตของ ศาสนิกชนในศาสนาอื่น ๆ	
มาตรฐาน ส ๑.๒ เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ			
๒	ส ๑.๒ ม.๓/๑ วิเคราะห์หน้าที่และบทบาทของสาวก และปฏิบัติตนต่อสาวกตามที่กำหนดได้ถูกต้อง		◆หน้าที่ของพระภิกษุในการปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัย และจริยวัตรอย่างเหมาะสม ◆การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุในงานศาสนพิธีที่บ้าน ◆การสนทนา การแต่งกาย มรรยาทการพูดกับพระภิกษุตามฐานะ
	ส ๑.๒ ม.๓/๒ ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมต่อบุคคลต่าง ๆ ตามหลักศาสนาตามที่กำหนด		การเป็นศิษย์ที่ดี ตามหลักทศเบื้องต้น ในทศ ๖ ของพระพุทธศาสนา
		ส ๑.๒ ม.๓/๓ ปฏิบัติหน้าที่ของ ศาสนิกชนที่ดี	การปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธตามพุทธปณิธาน ๔ ในมหาปริณิพพานสูตร
	ส ๑.๒ ม.๓/๔ ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมได้ถูกต้อง		◆พิธีทำบุญ งานมงคล งานอวมงคล ◆การนิมนต์พระภิกษุ การเตรียมที่ตั้งพระพุทธรูปและเครื่องบูชา การวางด้ายสายสิญจน์ การปลุกเสกอาสนะ การเตรียมเครื่องรับรอง การจุดธูปเทียน - ข้อปฏิบัติในวันเลี้ยงพระ การถวายข้าวพระพุทธรูป การถวายไทยธรรม การกรวดน้ำ
	ส ๑.๒ ม.๓/๕ อธิบายประวัติวันสำคัญทางศาสนา ตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง		ประวัติวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ◆ วันวิสาขบูชา (วันสำคัญสากล) ◆ วันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ ◆หลักปฏิบัติตน : การฟังพระธรรมเทศนา การแต่งกายในการประกอบ ศาสนพิธีที่วัด การงดเว้นอบายมุข ◆การประเพณีปฏิบัติในวันธรรมสวนะและเทศกาลสำคัญ
	ส ๑.๒ ม.๓/๖ แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตน เป็นศาสนิกชน ของศาสนาที่ตนนับถือ		การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ ◆ ขั้นตอนเตรียมการ ◆ ขั้นตอนพิธีการ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		ส ๑.๒ ม.๓/๗ นำเสนอแนวทาง ในการธำรงรักษาศาสนาที่ตนนับถือ	◆ การศึกษาเรียนรู้เรื่ององค์ประกอบของพระพุทธศาสนา นำไปปฏิบัติและเผยแพร่ตามโอกาส ◆ การศึกษาการรวมตัวขององค์กรชาวพุทธ ◆ การปลูกจิตสำนึกในด้านการบำรุงรักษาวัดและพุทธสถานให้เกิดประโยชน์

สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๒.๑ เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข			
๓	ส ๒.๑ ม.๓/๑ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญา และคดีแพ่ง		◆ ลักษณะการกระทำความผิดทางอาญา และโทษ ◆ ลักษณะการกระทำความผิดทางแพ่ง และโทษ ◆ ตัวอย่างการกระทำความผิดทางอาญา เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ◆ ตัวอย่างการกระทำความผิดทางแพ่ง เช่น การทำผิดสัญญา การทำละเมิด
	ส ๒.๑ ม.๓/๒ มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน		◆ ความหมาย และความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ◆ การมีส่วนร่วมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยตามวาระและโอกาสที่เหมาะสม
	ส ๒.๑ ม.๓/๓ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม		◆ ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมสากล ◆ การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทยที่เหมาะสม ◆ การเลือกรับวัฒนธรรมสากลที่เหมาะสม
	ส ๒.๑ ม.๓/๔ วิเคราะห์ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในประเทศ และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง		◆ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น การเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ ◆ สาเหตุปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการทุจริต ปัญหาอาชญากรรม ฯลฯ ◆ แนวทางความร่วมมือในการลดความขัดแย้งและการสร้างความสมานฉันท์
		ส ๑.๑ ม.๓/๕ เสนอแนวคิด ในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ในประเทศและสังคมโลก	◆ ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข เช่น การอยู่ร่วมกันอย่างมีขันติธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าในตนเอง รู้จักมองโลกในแง่ดี สร้างทักษะทางอารมณ์ รู้จักบริโภคด้วยปัญญา เลือกรับ-ปฏิเสธข่าวและวัตถุต่าง ๆ ปรับปรุงตนเองและสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๒.๒ เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
๔		ส ๒.๒ ม.๓/๑ อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน	◆ ระบอบการปกครอง แบบต่าง ๆ ที่ใช้ในยุคปัจจุบัน เช่น การปกครองแบบเผด็จการ การปกครองแบบประชาธิปไตย ◆ เกณฑ์การตัดสินใจ
	ส ๒.๒ ม.๓/๒ วิเคราะห์ เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย		ความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของการปกครองของไทย กับประเทศอื่นๆ ที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
	ส ๒.๒ ม.๓/๓ วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบ การใช้ อำนาจอธิปไตย		◆ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบการใช้ อำนาจอธิปไตย ◆ อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล ◆ บทบาทสำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน ◆ ความจำเป็นในการมีรัฐบาลตามระบอบประชาธิปไตย
		ส ๒.๒ ม.๓/๔ วิเคราะห์ประเด็น ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทยและเสนอแนวทางแก้ไข	◆ ประเด็น ปัญหาและผลกระทบที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย ◆ แนวทางการแก้ไขปัญหา

สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ			
มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๕	ส ๓.๑ ม.๓/๑ อธิบายกลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ		◆ ความหมายและประเภทของตลาด ◆ ความหมายและตัวอย่างของอุปสงค์และอุปทาน ◆ ความหมายและความสำคัญของกลไกราคาและการกำหนดราคาในระบบเศรษฐกิจ ◆ หลักการปรับและเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าและบริการ
		ส ๓.๒ ม.๓/๒ แสดงความคิดเห็น ต่อนโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อ บุคคล กลุ่มคน และประเทศชาติ	◆ นโยบาย และกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล
	ส ๓.๒ ม.๓/๑ อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ		◆ บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ◆ บทบาทและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล เช่นการผลิตสินค้าและบริการสาธารณะที่เอกชนไม่ดำเนินการ เช่นไฟฟ้า ถนน โรงเรียน -บทบาทการเก็บภาษีเพื่อพัฒนาประเทศ ของรัฐในระดับต่าง ๆ -บทบาทการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ ◆ บทบาทอื่นของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจในสังคมไทย
	ส ๓.๒ ม.๓/๔ อภิปรายผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อเงินฝืด		◆ ผลกระทบที่เกิดจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ความหมายสาเหตุและแนวทางแก้ไขภาวะเงินเฟ้อเงินฝืด
	ส ๓.๒ ม.๓/๕ วิเคราะห์ผลเสียจากการว่างงาน และแนวทางแก้ปัญหา		◆ สภาพและสาเหตุปัญหาการว่างงาน ◆ ผลกระทบจากปัญหาการว่างงาน ◆ แนวทางการแก้ไขปัญหาการว่างงาน
มาตรฐาน ส ๓.๑ เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ			
๖	ส ๓.๑ ม.๓/๓ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด		◆ แนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาในระดับต่าง ๆ ◆ หลักการสำคัญของระบบสหกรณ์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	เศรษฐกิจพอเพียงกับระบบสหกรณ์		◆ ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักการและระบบของสหกรณ์เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน
		ส ๓.๑ ม.๓/๒ มีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	◆ สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาท้องถิ่นทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ◆ วิเคราะห์ปัญหาของท้องถิ่นโดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ◆ แนวทางการแก้ไขและพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
มาตรฐาน ส ๓.๒ เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก			
๗	ส ๓.๒ ม.๓/๖ วิเคราะห์สาเหตุ และวิธีการกีดกันทางการค้า ในการค้าระหว่างประเทศ		◆ การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ◆ สาเหตุและวิธีการกีดกันทางการค้าของการค้าระหว่างประเทศ
		ส ๓.๒ ม.๓/๓ อภิปรายบทบาท ความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	◆ บทบาทความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ◆ ลักษณะของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ◆ กลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และ การเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น			
๘	ส ๔.๑ ม.๓/๑ วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์		◆ ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์สำหรับการศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นตนเอง

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		* ส ๔.๑ ม.๓/๒ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ	- นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นของตน - วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
		ส ๔.๒ ม.๓/๑ อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ของภูมิภาคต่าง ๆ ในโลก โดยสังเขป	ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก (ยกเว้นเอเชีย) ที่มีผลต่อพัฒนาการโดยสังเขป
		ส ๔.๒ ม.๓/๒ วิเคราะห์ผลของ การเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือและความขัดแย้ง ในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ ตลอดจน ความพยายามในการจัด ปัญหาความขัดแย้ง	- พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก (ยกเว้นเอเชีย)โดยสังเขป - อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก - ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ เช่น สงครามโลกครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ สงครามเย็น องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ
มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย			
๙	ส ๔.๑ ม.๓/๑ วิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์		ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์สำหรับการศึกษาเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นตนเอง
		*ส ๔.๑ ม.๓/๒ ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ใน	นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นของตน

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		การศึกษา เรื่องราวต่าง ๆ ที่น่าสนใจ	♦ วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์
		ส ๔.๓ ม.๓/๑ วิเคราะห์ พัฒนาการ ของไทยสมัย รัตนโกสินทร์ในด้าน ต่าง ๆ	♦ การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นราชธานีของ ไทย
	ส ๔.๓ ม.๓/๒ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผล ต่อความมั่นคงและ ความเจริญรุ่งเรืองของ ไทยในสมัย รัตนโกสินทร์		♦ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและ ความเจริญรุ่งเรืองของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ♦ บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์จักรี ในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ ♦ พัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ทางด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามช่วงสมัยต่าง ๆ ♦ เหตุการณ์สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มี ผลต่อการพัฒนาชาติไทย เช่น - การทำสนธิสัญญาเบาว์ริงในสมัยรัชกาลที่ ๔ - การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๕ - การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ - โดยวิเคราะห์สาเหตุปัจจัย และผลของเหตุการณ์ ต่าง ๆ
	ส ๔.๓ ม.๓/๓ วิเคราะห์ ภูมิปัญญาและ วัฒนธรรมไทย สมัยรัตนโกสินทร์ และ อิทธิพลต่อการพัฒนา ชาติไทย		♦ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์
	ส ๔.๓ ม.๓/๔ วิเคราะห์ บทบาทของไทยในสมัย ประชาธิปไตย		♦ บทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลง การปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก

หมายเหตุ * วิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ ทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น วิธีการทางประวัติศาสตร์จึงระบุไว้ในทุกกลุ่มตัวชี้วัดที่แสดงเนื้อหา ทาง ประวัติศาสตร์ที่ผู้เรียนควรศึกษา

สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ส ๕.๑ เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกัน ในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๑๐	ส ๕.๑ ม.๓/๑ วิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของทวีป อเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูล		- ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ - การเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์สืบค้นข้อมูลลักษณะทางกายภาพของทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้
	ส ๕.๑ ม.๓/๒ วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้		สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้
	ส ๕.๒ ม.๓/๑ สำรวจและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้		ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนาในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้
		ส ๕.๒ ม.๓/๒ วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคม ที่ส่งผลต่อทำเลที่ตั้งของกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและสังคมในทวีป อเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้	ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้
มาตรฐาน ส ๕.๒ เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน			
๑๑	ส ๕.๒ ม.๓/๓ สืบค้นอภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นใน		ประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้

กลุ่มที่	ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	ทวีปอเมริกาเหนือ และ ทวีปอเมริกาใต้		
	ส ๕.๒ ม.๓/๕ ระบุ ความร่วมมือระหว่าง ประเทศ ที่มีผลต่อการ จัดการทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม		- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก - ความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
		ส ๕.๒ ม.๓/๔ วิเคราะห์ แนวทาง การจัดการภัย พิบัติและการจัดการ ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมในทวีป อเมริกาเหนือ และทวีป อเมริกาใต้ ที่ยั่งยืน	แนวทางการจัดการภัยพิบัติและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ที่ยั่งยืน

รวม ๕๐ ตัวชี้วัด ๓๓ ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๗ ตัวชี้วัดปลายทาง

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑

เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่ช่วยสร้างสรรค์อารยธรรมและความสุขแก่โลกและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือสู่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกตลอดจนวิธีการดำเนินชีวิตของศาสนิกชนและศาสนาอื่น ๆ อธิบายความแตกต่างของการกระทำความผิดระหว่างคดีอาญาและคดีแพ่ง มีส่วนร่วมในการปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย วิเคราะห์ปัจจัยและสาเหตุของปัญหาทางสังคม และเสนอแนวคิดในการลดความขัดแย้ง และการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อธิบายระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ ที่ใช้ในปัจจุบัน วิเคราะห์เปรียบเทียบระบอบการปกครองของไทยกับประเทศอื่น ๆ วิเคราะห์รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ศึกษา วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย

โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ กระบวนการกลุ่ม การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย กระบวนการปฏิบัติ

เพื่อให้การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมีค่านิยมที่พึงาม มีจิตศรัทธาและรักษาไว้ซึ่งการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ยึดมั่นในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือเป็นหลักในการดำเนินชีวิต มุ่งมั่นในการทำมาตการดีและนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มที่ ๑ ส ๑.๑ ม.๓/๑, ส ๑.๑ ม.๓/๒, ส ๑.๑ ม.๓/๔, ส ๑.๑ ม.๓/๕, ส ๑.๑ ม.๓/๖, ส ๑.๑ ม.๓/๘, ส ๑.๑ ม.๓/๑๐	ส ๑.๑ ม.๓/๓, ส ๑.๑ ม.๓/๗, ส ๑.๑ ม.๓/๑๐
กลุ่มที่ ๒ ส ๑.๒ ม.๓/๑, ส ๑.๒ ม.๓/๓, ส ๑.๒ ม.๓/๔, ส ๑.๒ ม.๓/๕, ส ๑.๒ ม.๓/๖	ส ๑.๒ ม.๓/๓, ส ๑.๒ ม.๓/๗
สาระที่ ๒ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มที่ ๓ ส ๒.๑ ม.๓/๑, ส ๒.๑ ม.๓/๒, ส ๒.๑ ม.๓/๓, ส ๒.๑ ม.๓/๔	ส ๒.๑ ม.๓/๕
กลุ่มที่ ๔ ส ๒.๒ ม.๓/๒, ส ๒.๒ ม.๓/๓	ส ๒.๒ ม.๓/๑, ส ๒.๒ ม.๓/๔
รวม ๒๖ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๘ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๘ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๑)

รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ ศาสนาในประเทศไทย	ส ๑.๑ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๔, ม.๓/๕, ม.๓/๖, ม.๓/๘, ม.๓/๙	ส ๑.๑ ม.๓/๓, ม.๓/๗, ม.๓/๑๐	- การเผยแผ่พุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ - ความสำคัญของพุทธศาสนา - พุทธประวัติ - พุทธสาวก พุทธสาวิกา - คำศัพท์ทางพุทธศาสนา พุทธศาสนสุภาษิต - การบริหารจัดการและเจริญปัญญา	๒๐	๒๐
หน่วยที่ ๒ การปฏิบัติตนตามในศาสนพิธี	ส ๑.๒ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๔, ม.๓/๕, ม.๓/๖	ส ๑.๒ ม.๓/๓, ม.๓/๗	- การปฏิบัติตนต่อพระภิกษุในงานศาสนพิธี - วันสำคัญและการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางศาสนา - การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - การปลูกจิตสำนึกในด้านการบำรุงรักษาวัด	๑๐	๑
หน่วยที่ ๓ พลเมืองดีตามวิถีสังคมประชาธิปไตย	ส ๒.๑ ม.๓/๑, ม.๓/๒, ม.๓/๓, ม.๓/๔	ส ๒.๑ ม.๓/๕	- การกระทำความผิดทางอาญาและโทษ - การกระทำความผิดทางแพ่งและโทษ - ความหมายและความสำคัญของสิทธิมนุษยชน - ความสำคัญและการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย - ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ	๑๗	๒๐

			- สาเหตุของปัญหาทางสังคม เช่น การทุจริต ยาเสพติด		
หน่วยที่ ๓ การเมืองการปกครองของไทย	ส ๒.๒ ม.๓/๒, ม.๓/๓	ส ๒.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๔	- ระบอบการปกครองแบบต่าง ๆ - ความแตกต่างและความคล้ายคลึงของการปกครองของไทยกับประเทศอื่นๆ - การเลือกตั้ง - อำนาจหน้าที่ของรัฐบาล	๑๓	๑๕
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๗๐
ปลายภาคเรียน				๑	๓๐
รวม				๒๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๑๐๒ สังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ

วัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

เวลา ๖๐ ชั่วโมง จำนวน ๑.๕ หน่วยกิต

อธิบายความหมาย ประเภทของตลาด กลไกราคาในระบบเศรษฐกิจ สำนวญ วิเคราะห์ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ โดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของเศรษฐกิจ พอเพียงกับระบบสหกรณ์ ศึกษา อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ แสดงความคิดเห็นต่อนโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล อภิปรายบทบาทและความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อ เงินฝืด ศึกษา วิเคราะห์ผลเสียจากการว่างงาน และวิธีการกีดกันทางการค้าในการค้าระหว่างประเทศวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพ ที่ตั้ง ขนาดและอาณาเขตของทวีป อเมริกาเหนือและทวีปอเมริกาใต้ โดยการเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์สาเหตุการเกิดภัยพิบัติและผลกระทบในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ สำนวญและระบุทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น พื้นที่เพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ แหล่งประมง การกระจายของภาษาและศาสนา วิเคราะห์ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สืบค้น อภิปรายประเด็นปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้ วิเคราะห์แนวทางการจัดการภัยพิบัติและระบบความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ความร่วมมือระหว่างประเทศที่มีผลต่อการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ และทวีปอเมริกาใต้

โดยการเลือกใช้แผนที่เฉพาะเรื่องและเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์

เพื่อให้การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีวิจาร์ณญาณรู้เท่าทันสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง รู้จักตนเอง ภูมิใจในความเป็นไทย รักษาตริภักท้องถิ่น และสามารถนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๓ เศรษฐศาสตร์	
กลุ่มที่ ๕ ส ๓.๑ ม.๓/๓, ส ๓.๑ ม.๒/๔, ส ๓.๒ ม.๓/๔, ส ๓.๒ ม.๓/๕	ส ๓.๒ ม.๓/๒
กลุ่มที่ ๖ ส ๓.๑ ม.๓/๑	ส ๓.๑ ม.๓/๒
กลุ่มที่ ๗ ส ๓.๒ ม.๓/๖	ส ๓.๒ ม.๓/๓
สาระที่ ๕ ภูมิศาสตร์	
กลุ่มที่ ๑๐ ส ๕.๑ ม.๓/๑, ส ๕.๑ ม.๓/๒, ส ๕.๒ ม.๓/๑	ส ๕.๒ ม.๓/๒
กลุ่มที่ ๑๑ ส ๕.๒ ม.๓/๓, ส ๕.๒ ม.๓/๕	ส ๕.๒ ม.๓/๔
รวม ๑๗ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑๒ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๕ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๒)

รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๑

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เวลา ๖๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๔ เศรษฐศาสตร์ทั่วไป	ส ๓.๑ ม.๓/๑ ม.๓/๓ ส ๓.๒ ม.๓/๑ ม.๓/๔, ม.๓/๕, ม.๓/๖	ส ๓.๑ ม.๓/๒ ส ๓.๒ ม.๓/๒ ม.๓/๓	- ความหมาย และประเภท ของตลาด - ความหมาย และตัวอย่าง ของอุปสงค์ อุปทาน - ความหมายและ ความสำคัญของกลไกราคา และการกำหนดราคาใน ระบบเศรษฐกิจ - ปัญหาของท้องถิ่นและ การแก้ไขตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง - หลักการของสหกรณ์ - ความสัมพันธ์ระหว่าง หลักการเศรษฐกิจพอเพียง กับระบบของสหกรณ์	๑๗	๒๐
หน่วยที่ ๖ เครื่องมือ และเทคโนโลยีทาง ภูมิศาสตร์	ส ๕.๑ ม.๓/๑, ม.๓/๒	ส ๕.๒ ม.๓/๒	- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่ แสดงลักษณะกายภาพและ สังคมของทวีปอเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้ - ลักษณะทางกายภาพของ ทวีปอเมริกาเหนือ และ อเมริกาใต้	๑๒	๑๕
หน่วยที่ ๗ ทวีป อเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้	ส ๕.๑ ม.๓/๑, ม.๓/๒	ส ๕.๒ ม.๓/๒	- ที่ตั้ง ขนาดและอาณาเขต ของทวีปอเมริกา เหนือและอเมริกาใต้ - สาเหตุการเกิดภัยพิบัติ และผลกระทบใน ทวีป อเมริกาเหนือและอเมริกา ใต้ - ทำเลที่ตั้งของกิจกรรมทาง - ปัจจัยทางกายภาพและ ทางสังคมที่ส่งผลต่อการ	๑๕	๒๐

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
			เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทาง ประชากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคมและ วัฒนธรรมในทวีปอเมริกา เหนือและ		
หน่วยที่ ๘ ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งแวดล้อมทาง กายภาพกับมนุษย์ใน ทวีปอเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้	ส ๕.๒ ม.๓/๓, ม.๓/๕	ส ๕.๒ ม.๓/๔	- ปัญหาจากปฏิสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งแวดล้อมทาง กายภาพกับมนุษย์ที่เกิดขึ้น ในทวีปอเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้ - แนวทางการจัดการภัย พิบัติและการจัดการ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในทวีปอเมริกาเหนือและ อเมริกาใต้ที่ยั่งยืน - เป้าหมายการพัฒนาที่ ยั่งยืนของโลก - ความร่วมมือระหว่าง ประเทศที่มีผลต่อการ จัดการทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจและ สังคมในทวีปอเมริกาเหนือ และอเมริกาใต้	๑๔	๑๕
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๘๐
ปลายภาคเรียน				๑	๒๐
รวม				๒๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๑๐๓ ประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑

เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาขั้นตอนทางวิธีการทางประวัติศาสตร์ เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์สากลและประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์อย่างมีเหตุผลตามขั้นตอนทางวิธีการทางประวัติศาสตร์ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่นของตน ศึกษาที่ตั้งสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก (ยกเว้นเอเชีย) ที่มีผลต่อการพัฒนาโดยสังเขปรวมทั้งวิเคราะห์พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ของภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก(ยกเว้นเอเชีย) โดยสังเขป และอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีผลต่อการพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ ๒๐ สงครามโลกครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๒ สงครามเย็น องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ

โดยใช้ขั้นตอนทางวิธีการทางประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประวัติศาสตร์ด้วยการศึกษาวิธีการทางประวัติศาสตร์พัฒนาการของมนุษยชาติและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกที่มีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์ กลุ่มที่ ๘ ส ๔.๑ ม.๓/๑	ส ๔.๑ ม.๓/๒, ส ๔.๒ ม.๓/๑, ส ๔.๒ ม.๓/๒
รวม ๔ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๑ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๓ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๑)

เวลา ๒๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๑ วิธีการทาง ประวัติศาสตร์		ส ๔.๑ ม.๓/๒	- ขั้นตอนทางประวัติศาสตร์ - วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญสมัย รัตนโกสินทร์ - การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัวและท้องถิ่น	๖	๓๐
หน่วยที่ ๒ ประวัติศาสตร์ใน ภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก	ส ๔.๑ ม.๓/๑	ส ๔.๓ ม.๓/๑, ม.๓/๒	- ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของ ภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก - พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่าง ๆ ของ โลก - อิทธิพลอารยธรรมตะวันตกที่มีผล ต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก - สงครามโลกครั้งที่ ๑ และ ๒ สงครามเย็นและความร่วมมือ ระหว่างประเทศ	๑๒	๕๐
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๘๐
ปลายภาคเรียน				๑	๒๐
รวม				๒๐	๑๐๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๑๐๔ ประวัติศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

วิเคราะห์พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ในด้านการสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ศึกษาบทบาทของพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ ศึกษาพัฒนาการของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามช่วงสมัยต่าง ๆ และเหตุการณ์สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีผลต่อการพัฒนาชาติไทยเรื่องการทำสนธิสัญญาเบาริงในสมัยรัชกาลที่ ๔ การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ ๕ การเข้าร่วมสงครามครั้งที่ ๑ และ ๒ โดยวิเคราะห์สาเหตุ ปัจจัยและผลของเหตุการณ์ต่าง ๆ ศึกษาภูมิปัญญาวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาชาติไทยจนถึงปัจจุบันโดยเฉพาะสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ และบทบาทของไทยตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบันในสังคมโลก

โดยการวิเคราะห์ใช้ขั้นตอนทางวิธีการทางประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์

เพื่อให้การศึกษาประวัติศาสตร์อย่างเข้าใจและสามารถรู้เท่าทันสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง รู้จักตนเอง ภูมิใจในความเป็นไทย รักชาติ รักท้องถิ่น ศรัทธาและรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีค่านิยมที่ดีงามและเป็นพลเมืองดีของประเทศ

รหัสตัวชี้วัด (รายภาค)

ตัวชี้วัดระหว่างทาง	ตัวชี้วัดปลายทาง
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์	
กลุ่มที่ ๙ ส ๔.๓ ม.๓/๒, ส ๔.๓ ม.๓/๓, ส ๔.๓ ม.๓/๔	ส ๔.๓ ม.๓/๑
รวม ๔ ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดระหว่างทาง ๓ ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัดปลายทาง ๑ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา พื้นฐาน

รหัสวิชา ส ๒๓๑๐๒ ประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (ภาคเรียนที่ ๒)

เวลา ๒๐ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด		สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	สัดส่วน คะแนน
	ระหว่างทาง	ปลายทาง			
หน่วยที่ ๓ รัตนโกสินทร์	ส ๔.๓ ม.๓/๒	ส ๔.๓ ม.๓/๑	- การสถาปนากรุงเทพมหานครเป็นราชธานีของไทย - ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ - พัฒนาการของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๑๔	๔๐
หน่วยที่ ๔ เหตุการณ์สำคัญของไทยสมัยรัตนโกสินทร์	ส ๔.๓ ม.๓/๓, ม.๓/๔	ส ๔.๓ ม.๓/๑	- เหตุการณ์สำคัญของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น การทำสนธิสัญญาเบาริง สมัยรัชกาลที่ ๔ การปฏิรูปประเทศ สมัยรัชกาลที่ ๕ - ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมสมัยรัตนโกสินทร์ - บทบาทของไทยตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบัน	๑๔	๔๐
คะแนนระหว่างเรียนและกลางภาคเรียน				๑	๘๐
ปลายภาคเรียน				๑	๒๐
รวม				๒๐	๑๐๐

รายวิชาเพิ่มเติม วิชาการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสะอาดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้สะอาดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๑๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐	๑๖
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน - การทำเวร - การสอบ - กิจกรรมนักเรียน	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ด้านทุจริต - ความเอื้ออาทร	๔
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - ความหมายบทบาทและสิทธิ - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อตนเองกับต่อผู้อื่น) - ความเป็นพลเมือง	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๒๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐	๑๖
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน - การทำเวร - การสอบ - กิจกรรมนักเรียน	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ต้านทุจริต - ความเอื้ออาทร	๔
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อชุมชนและสังคม - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อห้องเรียน) - คุณลักษณะของพลเมืองที่ดี - หน้าที่ของพลเมืองที่ดี	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๓๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและ ประโยชน์ส่วนรวม	๑๖
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมส่งเสริมความถนัดและความสนใจ	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ต้านทุจริต - ความเอื้ออาทร	๔
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น ที่มีต่อชุมชน - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น ที่มีประเทศชาติ - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อโรงเรียน) - ความเป็นพลเมืองที่ดี - หน้าที่ของพลเมืองที่ดี	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๔๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม	๑๔
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมนักเรียน (ภายในโรงเรียน) - การเข้าแถว	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๖
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่นที่ มีต่อครอบครัว - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อชุมชน) - ความเป็นพลเมือง	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๕๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ผลประโยชน์ทับซ้อน	๑๔
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมนักเรียน (ในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน) - การเข้าแถว	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๖
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบ (ต่อสังคม) - ความเป็นพลเมือง	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๑๖๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้
๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๙ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑.	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต - ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และ ผลประโยชน์ส่วนรวม - ผลประโยชน์ทับซ้อน - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน	๑๔
๒.	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน - การทำเวร - การสอบ - การแต่งกาย - กิจกรรมนักเรียน (ในห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน สังคม) - การเข้าแถว	๑๐
๓.	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้าน การทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - การสร้างจิตสำนึกความพอเพียงต่อต้านการ ทุจริต - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๖
๔.	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อ สังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - เรื่องการเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น ที่มีต่อประเทศชาติ - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบต่อ (ต่อประเทศชาติ) - ความเป็นพลเมือง	๑๐
รวม			๔๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้

รวมทั้งหมด ๕ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	การคิดแยกแยะ ระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (ชุมชน สังคม) - ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม)	๑๒
๒	ความละเอียดและ ความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำการบ้าน/ชิ้นงาน - การทำเวร/การทำความสะอาด - การสอบ - การแต่งกาย / การเข้าแถว - การเลือกตั้ง - กิจกรรมนักเรียน (ห้องเรียน)	๘
รวม			๒๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๑๒๐๒ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๔ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	STRONG/จิตพอเพียง ต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต่อด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๑๐
๒	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น/สังคม - ความเป็นพลเมือง - ความเป็นพลโลก * จิตนิทรศการ	๑๐
	รวม		๒๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้

รวมทั้งหมด ๕ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	การคิดแยกแยะ ระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (ชุมชน สังคม) - ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม)	๑๒
๒	ความละเอียดและ ความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน/ชิ้นงาน - รู้หน้าที่การทำเวร/การทำความสะอาด - การสอบ - การแต่งกาย - การเข้าแถวมารยาทคนดี - การเลือกตั้ง - เรามารวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ด้านทุจริต	๘
	รวม		๒๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๒๒๐๒ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๔ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	STRONG/จิตพอเพียง ต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต่อด้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๑๐
๒	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย กับการเป็นพลเมืองที่ดีมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น - ความเป็นพลเมือง - ความเป็นพลโลก * เสวนา	๑๐
	รวม		๒๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๒๐๑ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๑. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ ส่วนรวม
๒. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต
๓. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ STRONG/ จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๔. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๕. สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน กับผลประโยชน์ส่วนรวมได้

รวมทั้งหมด ๕ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๑

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	การคิดแยกแยะ ระหว่างผลประโยชน์ส่วน ตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม	การคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม - การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ระบบคิดฐาน ๑๐ - ความแตกต่างระหว่างจริยธรรมและการทุจริต (ชุมชน สังคม) - ประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ ส่วนรวม (ชุมชน สังคม) - ผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม) - รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (ชุมชน สังคม)	๑๒
๒	ความละเอียดและ ความไม่ทนต่อ การทุจริต	ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต - การทำกรบ้าน/ชิ้นงาน - รู้หน้าที่การทำเวร/การทำความสะอาด - การสอบ - การแต่งกาย - การเข้าแถวมารยาทคนดี - การเลือกตั้ง - เรามารวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ด้านทุจริต	๘
	รวม		๒๐

คำอธิบายรายวิชา

ส ๒๓๒๐๒ การป้องกันการทุจริต
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เวลา ๒๐ ชั่วโมง จำนวน ๐.๕ หน่วยกิต

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต

โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์จำแนกแยกแยะการฝึกปฏิบัติจริงการทำโครงการกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEPS) การอภิปรายการสืบสอบ การแก้ปัญหา ทักษะการอ่านและการเขียน เพื่อให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

ผลการเรียนรู้

๖. ปฏิบัติตนเป็นผู้ละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริตทุกรูปแบบ
๗. ปฏิบัติตนเป็นผู้ที่ STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต
๘. ปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองและมีความรับผิดชอบต่อสังคม
๙. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการต่อต้านและการป้องกันการทุจริต

รวมทั้งหมด ๔ ผลการเรียนรู้

โครงสร้างรายวิชา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ภาคเรียนที่ ๒

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	จำนวน ชั่วโมง
๑	STRONG/จิตพอเพียง ต่อต้านการทุจริต	STRONG / จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต - ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้ / ความรู้ - ต่อต้านทุจริต - มุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร	๑๐
๒	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม - การเคารพสิทธิหน้าที่ต่อตนเองและผู้อื่น - ระเบียบ กฎ กติกา กฎหมาย กับการเป็นพลเมืองที่ดีมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต - ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น - ความเป็นพลเมือง - ความเป็นพลโลก * เสวนา	๑๐
รวม			๒๐

แนวทางการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้มีคุณภาพในทุกรายวิชา และทุกชั้นปีได้นั้นจะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน ผู้เรียนต้องได้เรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งในส่วนกว้างและลึก

หลักการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่

๑. จัดการเรียนการสอนที่มีความหมาย โดยเน้นแนวคิดที่สำคัญๆ ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ เป็นแนวคิด ความรู้ที่คงทน ยั่งยืนมากกว่าที่จะศึกษาในสิ่งที่ป็นเนื้อหา ข้อเท็จจริงที่มากมายกระจัดกระจาย แต่ไม่เป็นแก่นสาร

๒. จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการ โดยบูรณาการตั้งแต่หลักสูตร หัวข้อที่จะเรียนเชื่อมโยงเหตุการณ์ พัฒนาการต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกิดขึ้นในโลกเข้าด้วยกัน บูรณาการความรู้ ทักษะ ค่านิยมและจริยธรรม ลงสู่การปฏิบัติจริง ด้วยการใช้แหล่งความรู้ สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ และสัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ

๓. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนา ค่านิยม จริยธรรม จัดหัวข้อหน่วยการเรียนรู้ที่สะท้อน ค่านิยม จริยธรรม ปทัสถานในสังคม การนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ยอมรับและเข้าใจความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตน และรับผิดชอบ ต่อสังคมส่วนรวม

๔. จัดการเรียนการสอนที่ท้าทาย คาดหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งในส่วนตนและการเป็นสมาชิกกลุ่ม ให้ผู้เรียนใช้วิธีการสืบเสาะ จัดการกับการเรียนรู้ของตนเอง ใส่ใจและเคารพในความคิดของผู้เรียน

๕. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดตัดสินใจสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการตัวเองได้ มีวินัยในตนเองทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต เน้นการจัดกิจกรรมที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตจริง

ครูผู้สอนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนเรียนรู้ได้ ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมีความแตกต่างกันทางด้านปัจเจกบุคคลแต่ก็สามารถบรรลุเป้าหมายแห่งความสำเร็จได้ในระดับเดียวกันแต่อาจจะต่างกันในเรื่องระยะเวลา

การวัดและประเมินผล

เนื่องจากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สาระเพิ่มเติม ศาสนา มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรมและค่านิยมที่ดีงาม มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติแสวงหาความรู้ มีการทำโครงการ เป็นผู้ผลิตผลงาน มีการทำงานกลุ่มและจัดทำแฟ้มสะสมงานด้วย

ในการวัดและประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เน้นความสามารถและคุณลักษณะที่แท้จริงของผู้เรียน จะต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น

๑. การทดสอบ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบการเรียนรู้ ความคิด ความก้าวหน้าในสาระการเรียนรู้ มีเครื่องมือวัดหลายแบบ เช่นแบบเลือกตอบ แบบเขียนตอบ แบบบรรยาย แบบเติมคำสั้นๆ แบบถูกผิด แบบจับคู่ เป็นต้น

๒. การสังเกต เป็นการประเมินพฤติกรรม อารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียน ความสัมพันธ์ในระหว่างการทำงานกลุ่ม ความร่วมมือในการทำงาน ความอดทน วิธีการแก้ปัญหา การใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในระหว่างการเรียนรู้การสอน ซึ่งผู้สอนสามารถสังเกตได้ตลอดเวลา

๓. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาซักถามพูดคุยเพื่อค้นหาข้อมูลที่ไม่อาจพบเห็นอย่างชัดเจน ในสิ่งที่นักเรียนประพฤติปฏิบัติในการทำงาน โครงการ การทำงานกลุ่ม กิจกรรมประจำวัน ผู้ให้ข้อมูลอาจเป็นนักเรียนเอง เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนด้วย

๔. การประเมินภาคปฏิบัติ เป็นการประเมินการกระทำ การปฏิบัติงาน เพื่อประเมินการสร้างผลงาน ชิ้นงานให้สำเร็จ การสาธิต การแสดงออกถึงทักษะและความสามารถของผู้เรียนให้ปรากฏในงานที่สร้างขึ้น การประเมินภาคปฏิบัติจะต้องจัดทำเครื่องมือประเมิน โดยผู้สอนจัดทำประเด็นการประเมิน และองค์ประกอบ การประเมินและเครื่องมือประกอบการประเมินด้วย

๕. การประเมินแฟ้มสะสมงาน เป็นการประเมินความสามารถในการผลิตผลงาน การบูรณาการความรู้ ประสบการณ์ ความพยายาม ความรู้สึก ความคิดเห็นของนักเรียน การรวบรวมผลงาน การคัดเลือกผลงาน การสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงาน รวมทั้งการประเมินผลงาน

สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้

การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องมีชีวิตชีวา มีสีสันของการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน เครื่องมืออุปกรณ์การเรียน อาจมีตั้งแต่ของง่าย ๆ เช่น กระดาษ ดินสอ ไปจนถึงอุปกรณ์การสื่อสารเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ บุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ นอกจากนั้น การให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ก็ถือเป็นสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญด้วย

ห้องเรียน ประกอบด้วยสื่อ อุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ มีลูกโลก แผนที่ให้ผู้เรียนสัมผัสจับต้องได้ มีแหล่งความรู้ เอกสารหลักฐาน ของจริง ของจำลอง มีสื่อประกอบคอมพิวเตอร์ สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ซอฟต์แวร์ เพื่อการสืบค้นข้อมูล และสื่อต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อการเรียนรู้สิ่งที่เป็นไปตามสภาพที่เป็นจริง

เกณฑ์ในการคัดเลือกสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่

๑. สามารถสนองมาตรฐานการเรียนรู้และเป้าหมายของโรงเรียนได้
๒. สาระในสื่อเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นการให้ผู้เรียนได้เข้าใจ
๓. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการตัดสินใจ แก้ปัญหา ส่งเสริมการคิดวิจารณ์
๔. ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี
๕. เนื้อหาสาระถูกต้อง ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน
๖. ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ครู เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะและความสามารถของผู้เรียน
๗. ให้สาระทั้งในแนวลึกและกว้างขวาง
๘. จัดเตรียมให้ครูเห็นแนวทางการนำไปใช้สอน การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน
๙. เอื้อต่อการให้ครูออกแบบการสอนที่สนองรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน
๑๐. เอื้อต่อการให้ครูได้ออกแบบการสอนที่บูรณาการกับวิชาอื่นๆ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำอธิษฐานศัพท์

คำอภิธานศัพท์

กตัญญูกตเวที ผู้รู้อุปการะที่ท่านทำแล้วและตอบแทน แยกออกเป็น ๒ ข้อ ๑ กตัญญูรู้คุณท่าน ๒ กตเวที ตอบสนองหรือสนองคุณท่าน ความกตัญญูกตเวทีว่าโดยขอบเขตแยกได้เป็น ๒ ระดับ คือ ๒.๑ กตัญญูกตเวทีต่อบุคคลผู้มีคุณความดีหรืออุปการะต่อตนเป็นส่วนตัว ๒.๒ กตัญญูกตเวทีต่อบุคคลผู้ได้บำเพ็ญคุณประโยชน์หรือมีคุณความดี เกื้อกูลแก่ส่วนรวม

กรรมฐาน ที่ตั้งแห่งการงาน. อารมณ์เป็นที่ตั้งแห่งการงานของใจ อุปายทางใจ วิธีฝึกอบรมจิต มี ๒ ประเภท คือ สมถกรรมฐาน คือ อุปายสงบใจ วิปัสสนากรรมฐาน อุปายเรื่องปัญญา

ฆราวาสธรรม ๔ ธรรมสำหรับฆราวาส ธรรมสำหรับการครองเรือน หลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ ๔ ประการ ได้แก่ ๑.สัจจะ คือ ความจริง ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริใจ พุดจริง ทำจริง ๒.ทมะ คือการฝึกฝน การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัดนิสัย แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา ๓.ขันติ คือความอดทน ตั้งหน้าทำหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่หวั่นไหว มั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย ๔.จาคะ คือ เสียสละ สละกิเลส สละความสุขสบาย และผลประโยชน์ส่วนตนได้ ใจกว้าง พร้อมที่จะรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็น และความต้องการของผู้อื่น พร้อมที่จะร่วมมือช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว

เบญจธรรม ธรรม ๕ ประการ ความดี ๕ อย่าง ที่ควรประพฤติคู่กันไปกับการรักษาเบญจศีลตามลำดับข้อ ดังนี้ ๑.เมตตากรุณา ๒.สัมมาอาชีวะ ๓.กามสังวร (สำรวมในกาม) ๔.สัจจะ ๕.สติสัมปชัญญะ

บรรทัดฐาน ข้อตกลงของสังคมที่กำหนดให้สมาชิกประพฤติปฏิบัติ บางที่เรียกปทัสถาน สามารถใช้บรรทัดฐานของสังคม (social norms) เป็นมาตรฐานความประพฤติในทางจริยธรรมได้ ซึ่งแยกออกเป็น

- ก. วิธีประชา (folkways) ได้แก่ แบบแผนพฤติกรรมในชีวิตประจำวันที่สังคมยอมรับ และได้ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา มักเกี่ยวข้องกับเรื่องการดำเนินชีวิต และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม จะไม่มีกฎเกณฑ์เคร่งครัดแน่นอนตายตัว
- ข. กฎศีลธรรม หรือจารีต (mores) เป็นมาตรฐานความประพฤติของสังคมที่มีการกำหนดเกี่ยวกับจริยธรรมที่เข้มข้น ในกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืน อาจมีการลงโทษ แม้ว่าในบางครั้งจะไม่มีลายเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก็ตาม เช่น การลวนลามสตรีในชนบท ต้องลงโทษด้วยการเสียผี
- ค. กฎหมาย (law) เป็นมาตรฐานความประพฤติที่รัฐกำหนดให้สมาชิกของรัฐพึงปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติ และกำหนดวิธีการปฏิบัติการลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน

ภัยพิบัติ เหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายและสูญเสียอย่างรุนแรง เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์จนชุมชนหรือสังคมที่เผชิญปัญหาไม่อาจรับมือ เช่น ดินถล่ม สึนามิ ไฟป่า ฯลฯ

แหล่งภูมิศาสตร์ หมายความว่า พื้นที่ของประเทศ เขต ภูมิภาค และท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงทะเล ทะเลสาบ แม่น้ำ ลำน้ำ เกาะ ภูเขา หรือพื้นที่อื่นทำนองเดียวกันด้วย